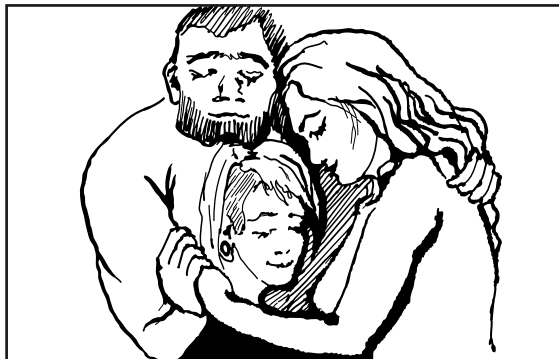

Моето разкриване

лични разкази на лесбийки, гей мъже,
бисексуални и трансполови хора

Моето разкриване

лични разкази на лесбийки, гей мъже,
бисексуални и трансполови хора

София, 2012

Книгата е издадена с подкрепата на Десислава Петрова – Солджъра
и Фонд за подпомагане на младежки инициативи Алерт

*С дълбока благодарност към всички смели хора,
които споделиха своите истории*

МОЕТО РАЗКРИВАНЕ

Електронно издание с поправки, октомври 2013
Оригиналната печатна версия бе издадена през октомври 2012

Всички текстове в тази книга са публикувани със съгласието на техните автори.
Никаква част от текстовете не може да бъде копирана, преиздавана
или разпространявана без изричното разрешение на издателя.

Редактор *Марко Марков*
Коректор *Пенка Ватова*
Дизайн и предпечатна подготовка *Марко Марков*
Корица *Боряна Петрова*

© *Марко Марков*, дизайн, 2012
© *Боряна Петрова*, художник на корицата, 2012

Издадена от Младежка ЛГБТ организация “Действие”
www.deystvie.org | info@deystvie.org

Отпечатана от Корал ООД

ISBN 978-954-92974-1-6

Съдържание

Предговор	5
Съвети за разкриването	7
Разказът на Владимир	14
Разказът на Виктория	18
Разказът на Красимир	21
Разказът на Димитър	28
Разказът на Мария	30
Разказът на Венцислав	34
Разказът на Ивелина	40
Разказът на Деян	44
Разказът на Десислава	49
Разказът на Здравко	52
Разказът на Боряна	55
Разказът на Димитър	61
Разказът на Мирослава	65
Разказът на Стефан	72
Разказът на Владимир	76
Разказът на Юлия	81
Разказът на Марко	85
Разказът на Теодора	93
Разказът на Евгени	98
Разказът на Ани	101
Разказът на Ивайло	105
Разказът на Светла	109
Разказът на Борис	113
Разказът на Мирела	117
Разказът на Пламен	120
Полезна информация	128

*Разкриването ми бе едно от най-важните неща,
които някога съм правил. Свалих от плещите си товара
на лъжите, който дори не бях осъзнал, че нося.*

– Сър Иън Маккелън,
или Гандалф във филмовата адаптация на
„Властелинът на пръстените“

Предговор

В тази малка книжка са събрани едни мащабни по своята значимост теми, които пряко или косвено засягат безброй много хора и съдби. Представени са лично, човешки, без често съпровождащите ги в публичното пространство празно многословие, пошла сензационност и грубо противопоставяне. Защото в своята същност те са именно такива – лични и човешки.

Хората, чиито истории ще прочетете, описват преживяванията си още от най-ранна възраст до настоящия момент и отвъд, връщат се към болезнени спомени и разказват забавни моменти, споделят за разочарованието, което ги е наранило, и за подкрепата, която им е дала сили. Те са родени по различно време, отрасли са на различно място, имали са различен житейски път. Всички те обаче са открили в себе си смелостта да преодолеят вътрешните страхове, да устоят на външните реакции и да се стремят да живеят честно и открито.

Но в България все още има стотици хиляди хомосексуални, бисексуални и трансполови хора, които не успяват да се справят с теглото, което нашата дълбоко хетеронормативна и полово-фиксирана култура стоварва върху тях още от най-крехка детска възраст. Семейните и обществените очаквания за това, какъв трябва да бъдеш, как трябва да изглеждаш, кого трябва да обичаш и още много „трябва“ често изграждат у човека стена, която сам не може да пробие и затова избира да живее в страх, срам и играене на роли.

Направихме този сборник с желанието да достигнем до тези лутащи се хора и да им помогнем в тяхната вътрешна борба; да им покажем, че не са сами и че има много други, които са преминали и преминават по пътя на себеприемането и разкриването.

Направихме го и за твърде многото майки и бащи, които, заслепени от предразсъдъците, стереотипите и заблудите на собственото си

Предговор

възпитание, се оказват неспособни да чуят плача на своите деца и в желанието си да помогнат им нанасят непоправими травми.

И не на последно място, направихме го за всички мислещи и чувстващи хора, които желаят да отворят съзнанието си за пълния спектър от цветове в психичния свят на човека и да му се радват, вместо да го заклеймяват.

Четейки разказите, едва ли ще получите онова спокойствие, обхващащо душата на човек, когато достигне до отговори на търсенията и въпросите си. Защото това никоя книга, наука, теория или вяра не може да направи вместо вас самите; защото това е дълбоко интимен път, по който вървят и хората, чиито гласове и житейски истории обединява тази книга. Именно тези гласове обаче, с цялата им откровеност, могат да ви подскажат вашата собствена посока.

Приятно четене и успех!

Съвети за разкриването

Разкриването е сред най-трудните и емоционални процеси в живота на лесбийките, гей мъжете, бисексуалните и трансполовите (ЛГБТ) хора. Веднъж приели собствената си сексуална ориентация и/или пола идентичност, те имат нужда да споделят с някой близък човек, от когото могат да получат подкрепа и разбиране. Именно това наричаме *разкриване*.

Въпреки трудностите и дискриминацията, които ЛГБТ хората срещат всеки ден, днес все повече от тях взимат решението да се разкрият пред своите родители, приятели, съученици, колеги и съседи. Измъкването от затвора на тайните, прекратяването на лъжите и отхвърлянето на бремето на чуждите очаквания може да бъде начало на един нов, открит и честен живот.

Освен че носи лично удовлетворение и понякога сближава с най-близките, процесът на разкриване води до разбиване на митове и стереотипи и движи обществото към по-добро разбиране на сексуалната ориентация и неоправданата дискриминация, от която нехетеросексуалните хора страдат още от ранна възраст.

Трябва ли да се разкрия?

Има множество добри причини да се разкриеш. Би могло да е изключително облекчаващо да си открит за своята същност и да спреш да хабиш тонове енергия, за да пазиш тайни и да се тревожиш за това, какво би се случило, ако някой разбере. Искреността може да ти помогне да скъсиш разстоянието, което те дели от семейството и приятелите ти, и може да доведе до по-близки и пълноценни взаимоотношения с близките ти хора. Когато не си постоянно зает с опити да оправдаеш очакванията на другите, ще можеш да съсредоточиш

Съвети за разкриването

вниманието си върху това да бъдеш себе си – да се обличаш както ти харесва, да говориш както ти идва отвътре, да прекарваш времето си както ти е приятно и да се срещаш с хора, които те разбират и приемат.

Има и причини да изчакаш, преди да се разкриеш пред някои хора. Ако си под 18 и/или си финансово зависим от родителите си, може да не искаш да им кажеш за сексуалната си ориентация от притеснение да не те изгонят от къщи или да не те оставят да се издържаш самостоятелно. Ако се страхуваш от тормоз, насилие или загуба на емоционална подкрепа, това също е основателна причина да отложиш разкриването си до етап, в който си в по-стабилно положение.

Ако се чувстваш несигурен, недей да бързаш и добре премисли нещата, вместо да действаш импулсивно. Потърси информация по темата за сексуалната ориентация (виж стр. 128), прочети тематични книги (виж стр. 128), запознай се с историите на други, сблъскали се с твоята дилема, гледай видеоразкази в YouTube (ключова фраза „coming out“). Ако имаш приятел или доверен човек, с когото би могъл да разговаряш на тази тема, направи го. Също така винаги можеш да се свържеш с членовете на Младежка ЛГБТ организация „Действие“. Те с радост ще поговорят с теб, било то онлайн или на живо.

На кого да кажа?

Разкриването е процес, който ще продължи през целия ти живот. Винаги ще има нови хора и нови ситуации, в които ще трябва да решиш дали да се разкриеш или не. За съжаление няма вълшебна топка, която да ти каже какъв ще бъде резултатът – ще трябва да разчиташ на собствения си интуитивен сигнал. Добре е да кажеш първо на хора, на които имаш пълно доверие и очакваш, че ще те подкрепят и ще бъдат дискретни.

За много хора разкриването пред родители или други близки роднини може да бъде силно емоционално преживяване (в положителна или отрицателна посока). Поради тази причина може би е добра идея първо да се „упражниш“ с близки приятели или да поговориш с други ЛГБТ хора за техния опит с разкриването пред роднини.

Ако обмисляш да се разкриеш пред приятели, избери внимателно. Може би не всички от най-добрите ти приятели ги бива в пазенето на тайни. Някои хора просто не могат да се съдържат да разнасят клюки.

Съвети за разкриването

Готов съм! Кога и как да се разкрия?

Не съществува точна формула за успешно разкриване, но има много съвети от хора, които са минали по този път преди теб. Тъй като разкриването може да бъде силно емоционално преживяване, някои препоръчват да напишеш внимателно формулирано писмо, което съдържа точно това, което искаш да кажеш, и дава на получателя малко време да осмисли новината, преди да се видите.

Повечето хора обаче се разкриват лице в лице. Ако този вариант ти допада повече, най-добре планирай нещата предварително. Обикновено е по-лесно да кажеш само на един човек (вместо на цялото си семейство например) и да не водиш приятел или партньор за помощник. Избери време и ден, когато никой от вас не е изморен или напрегнат и когато ще имате достатъчно време да обсъдите нещата на спокойствие. Планирането и репетицията вероятно биха ти помогнали, но се опитай разкриването ти да не звучи като заучена реч, а по-скоро като двупосочен разговор.

Важно е никога да не се разкриваш в нетрезво състояние, по принуда, от гняв или от желание да нараниш някого. Разкриването може да бъде прекрасно преживяване, но само когато си уравновесен, уверен в себе си и се чувстваш готов да споделиш.

Каква реакция да очаквам?

Тъй като разкриването е нещо, което правиш на първо място за себе си, не позволявай притеснението от възможните реакции да те отклонят от избрания път (освен ако не се страхуваш за безопасността си). Ако е възможно, избери хора, от които очакваш, че ще получиш подкрепата, от която имаш нужда.

Неизбежно ще дойде момент, когато ще трябва да се разкриеш пред някой, който не е толкова чувствителен и разбиращ. Много хора ще кажат неприятни, дори нараняващи неща под влияние на шока и неудобството, без да осъзнават болката, която ти причиняват. Важно е да не се ядосваш. Помни колко време и енергия ти е отнело на теб самия да приемеш сексуалната си ориентация и/или половата си идентичност, и бъди търпелив с онези, които имат нужда от време, за да се успокоят. Някои от тези хора може би първоначално ще бъдат дистан-

Съвети за разкриването

цирани или студени, затова се пригответи да се справиш с мълчанието им. Други ще те предизвикат с трудни твърдения или въпроси, затова предварително помисли как ще отговориш на питання, свързани с религия, секс и СПИН, както и с позицията ти относно т.н. „лечение“ на хомосексуалност.

Каквото и да се случи, търси утеха във факта, че повечето хора ще се успокоят с времето.

Какво да правя после?

Бъди търпелив. На тези, които са готови да се образуват по въпросите на сексуалната ориентация, предложи да прочетат тематични книги и информация в интернет.

Би могъл и да инициираш семейно посещение при предварително проверен сексолог или психолог (за жалост не всички са адекватно подготвени), който внимателно да обясни на родителите ти, че сексуалната ти ориентация е напълно нормална и естествена (виж стр. 128).

Всичко това не само ще им помогне да се образуват, но и ще свали товара на въпросите от твоя гръб.

Не всички ще бъдат склонни да слушат и четат, затова пести енергията си и прецени кога трябва да се откажеш. Помни, че не е твоя отговорност да промениш онези, които никога няма да отворят ума си.

Групи за подкрепа и взаимопомощ

През октомври 2011 година бяха създадени групите за подкрепа и взаимопомощ на ЛГБТ младежи. Срещите са ежеседмични, напълно безплатни и се водят от д-р Даниела Тодорова-Папанчева.

Ако срещаш трудности с разбирането и приемането на своята сексуална ориентация и/или полова идентичност, нуждаеш се от съвет за отношенията си със семейството и приятелите си, искаш да споделиш и почерпиш опит, или просто ти се общува с млади хора, които имат сходни проблеми – заповядай на някоя от срещите!

Повече информация можеш да намериш на www.deystvie.org.

Съвети за разкриването

10 съвета за онези от приемащата страна

1. Човекът, който се е разкрил пред теб, е проявил голяма смелост – изслушай това, което иска да ти каже, без да го прекъсваш, съдиш, игнорираш или да цитираш стереотипи за ЛГБТ хората.
2. Кажу му колко си благодарен, задето ти се е доверил, споделяйки нещо така лично, и го поздраву за смелостта да бъде искрен с теб.
3. Кажу му, че чувствата ти към него са същите, каквито са били винаги, и че нищо не се е променило.
4. Задавай въпроси и му покажи, че искаш да научиш повече за чувствата и преживяванията му. Подходи с уважение и не засягай прекалено лични въпроси (за секс и др.), освен ако той сам не даде знак, че иска да говори за тях.
5. Ако се чувстваш неудобно или си разстроен, просто бъди искрен. Кажу му, че ще ти бъде нужно време да осмислиш всичко, но го увери, че това е проблем, който трябва да разрешиш ти и който не е негова отговорност.
6. Помни, че не можеш и не трябва да се опитваш да го промениш. Имаш ценната възможност да го подкрепиш, вместо заклемиш. Използвай я.
7. Попитай го от какво има нужда в този момент и какво можеш да направиш ти, за да го подкрепиш.
8. Поддържай диалога. Разкриването е само първата стъпка от дълъг процес. Не спирай да се интересуваш и да задаваш въпроси.
9. Бъди готов да общуваш с неговите нови приятели и не се притеснявай да бъдеш до него независимо от ситуацията. Увери го, че не трябва да разделя живота си.
10. Бъди негов защитник. Интересувай се от проблемите на ЛГБТ хората, говори по темата със своите приятели и колеги и се противопоставяй на хомофобията по всички възможни начини.

Адаптиран превод на материала Coming Out: A Guide for Youth and Their Allies, публикуван в сайта на Gay, Lesbian and Straight Education Network (www.glsen.org).

Разказът на Владимир

Владимир е на 30 години и живее в малко софийско село. Когато не пише статии за три новинарски сайта и едно списание, предпочита да избяга в света на киното или в любимата си фентъзи книга.

Първият въпрос, който хората ми задават, когато научат за моята сексуална ориентация, е „Кога разбра, че си гей?“ Дълго време не бях сигурен какво да им отговоря.

Кога наистина? В първи клас, в гимназията?

Днес, колкото повече се връщам назад във времето, толкова повече осъзнавам едно – няма момент в моя съзнателен живот, в който да не съм знаел, че си падам по момчета. По-правилният въпрос в случая е „Кога прие факта, че си гей?“

Филмите от началото на 90-те се бяха погрижили добре да оформят представата ми за любовта и да ми покажат, че тя не съществува между нищо друго освен между мъжа и жената. Опитвах да следвам примерите, които виждах, а това странно и непознато чувство, което изпитвах всеки път, когато се разминавах с хубаво момче по улицата, го прибирах на скришно място в едно прашно таванско чекмедже и отказвах да повярвам, че се отнася за мен.

Както обикновено обаче, всяка лъжа си има своя край. Моята умря през едно горещо лято – през ваканцията между 9 и 10 клас. С приятелите ми имахме навика да играем тенис на маса всеки ден поне по няколко часа. Мястото на срещата бе едно и също – площадката зад един спокоен сив блок в Младост 1.

Един ден обаче едно от момчетата от моя клас замина за море за две седмици. Без да разбирам защо, изпитах някаква липса. Срещите зад блока ми се сториха безинтересни. Улавях се, че мисля повече за него, отколкото за каквото и да било друго. Искях да му звънна, но не

Разказът на Владимир

можех – тогава все още нямахме мобилни телефони.

В крайна сметка моят приятел се върна, нямах търпение да го видя! В деня на срещата ни усетих цяло ято пеперуди в стомаха си, а когато го зърнах, исках просто да го гушна.

Изведнъж всичко стана ясно като бял ден. Аз харесвам момчета. Харесвам него. Най-накрая можех да го призная пред себе си, защото чувството, което изпитвах към него, бе толкова нормално и истинско, че да убеди и мен самия. Да ме накара да се приема такъв какъвто съм. Първата крачка към моето разкриване вече бе направена. Самоосъзнаването. Най-трудното обаче тепърва предстоеше.

Никога няма да забравя онзи прословут ден, в който се разкрих за първи път. Прибирах се от училище. Навън валеше топъл летен дъжд, а аз току-що бях осъзнал, че момчето от моя клас, в което бях влюбен вече три месеца, няма да може да отвърне на чувствата ми.

Когато влязох вкъщи, подгизнал и преуморен, изтощен физически и емоционално, разочарован от живота и хората, имах нужда да се обърна към някого. А нямаше към кого. Никой не знаеше за мен. *Никой*.

Тогава я видях. Седеше сама в хола и гледаше някакъв филм. Не помня кой беше. Просто някакъв сериал. Нахлух в стаята, без въобще да съм го планирал, и изхлипах: „Како, аз съм... Аз, аз си падам по момчета, не по момичета.“ Бяха ми нужни около десетина минути, докато изговоря всичко, така че да ме разбере. За щастие отговорът беше точно това, което очаквах. Не, на което се надявах – „Какво толкова? Винаги ще те обичам!“

Това бе преди цели 13 години, когато бях едва 17-годишен.

Чувството, което последва след това, трудно подлежи на описване. Обзе ме облекчение, сдобих се със самоувереност, вярата ми се възвърна. Поне един човек на този свят нямаше да лъжа повече. Ще мога да му споделям проблемите, които имам и съм имал. И няма да ги тая в себе си, за да ме троят бавно, но сигурно. Никога повече!

На следващата сутрин, когато се събудих, си поставих една простичка цел – един ден ще кажа на всички. На приятелите си, на родителите си, на колегите си.

Започнах с приятелите. На тях имах най-голямо доверие след сестра ми. Тук е моментът да отбележа, че по онова време от десетината ми най-близки хора само един бе момиче. Всички останали бяха момче-

Разказът на Владимир

та. Един-двама – от гимназията в столицата, а всички останали – от едно малко софийско село, в което и аз самият живея. Доста смело от моя страна, нали?

Започнах да ги привиквам един по един. Било то вкъщи или навън, в някое кафене. Лека-полека, месец след месец започнах да се разкривам пред всеки. В началото ми бе по-неловко и от разговора със сестра ми. Спомням си, че първите два пъти бях толкова притеснен, че се опитвах да обясня индиректно как стоят нещата. Е, не се получаваше. Не, реплики от типа „Аз съм като Елтън Джон“ просто не помагат. Повярвайте ми, пробвал съм го.

След третия път обаче започваше да става по-лесно, особено когато виждах, че все още никой няма намерението да ми забие едно кроше в лицето. Представете си изненадата ми, когато всички момчета от моята компания, които, подчертавам, са хетеросексуални, ме приеха абсолютно безрезервно. Нито един от тях не бе познавал (съзнателно) гей момче. И въпреки това ме приеха. Единственото обяснение, което имам на въпроса „Защо?“, може би е следното – първо ме опознаха като човек, а след това разбраха, че съм различен.

Е, стандартните въпроси – „Ама сигурен ли си?“, „Пробвал ли си с жена?“, „Ти коя роля изпълняваш?“ и т.н. – бяха изречени от всеки от един от приятелите ми. Сякаш предварително се бяха наговорили. Нито един обаче не се отрече от мен. Нито един. Нашето приятелство продължи така, както е било винаги. Истинско и силно.

Следващите две години се изнизаха като вода през пръсти. Доближавах 20-те. След всичко случило се бях натрупал още по-голяма увереност. Вече бях готов да се изправа и пред своите родители. Чувствах, че майка ми ще ме приеме най-лесно, докато с баща ми ще имам малко повече трудности. Ама че клиширана представа!

Когато най-накрая научиха и те, настъпи истинска буря. Такава каквато въобще не съм очаквал. От една страна, майка ми избухна и заплака. От друга – баща ми се ядоса толкова много, че съвсем категорично заяви, че подобни неща (разбирайте секс между момче и момче) в неговата къща просто никога няма да се случат.

Чудото (засега половинчато) се случи минути по-късно. Докато седях в стаята си, гледайки с празни очи мръснобялата стена пред мен като ударен с мокър парцал и абсолютно невярващ на случилото се, някой почука на вратата ми. Влезе баща ми, видимо смутен от пре-

Разказът на Владимир

дишните си думи. Седна до мен и този път със съвсем спокоен тон заяви, че веднъж е загубил един син, не иска да загуби и втори. „Свободен си да правиш каквото си искаш“, каза той миг преди да се усмихне и да излезе от стаята. Мистър Хайд току-що се бе превърнал отново в д-р Джекил. За мое щастие обаче повече трансформации в неговото мнение нямаше. Баща ми ме прие.

Виж, с майка ми далеч не бе толкова лесно. Месеци наред тя не можеше да свикне с мисълта, че внуци от мен просто няма да има. Поне не и мои собствени. Дълго време или се отбягвахме, или си крещяхме с повод и без повод на теми, нямащи нищо общо с хомосексуалността ми. Без средно положение.

Няма да ви лъжа – това продължи около година. Поредното чудо дойде малко преди Коледа (колко удобно, нали?). По това време едно момче от Варна, с което имах връзка, щеше да ми идва на гости в София. Аз от своя страна се бях хванал за главата, защото не знаех къде да го приютя. Очевидно вкъщи нямаше да стане. Какви ли идеи не ми хрумваха, но всяка от неосъществима, по-неосъществима. Една вечер, на ръба на отчаянието си, че няма къде да го подслоня, се прибрах в нас целият облян в сълзи. Майка ми ме видя и веднага ме попита какво ми е. Първоначално дори не ѝ обърнах внимание, но след няколко мига излях всичко, което ми беше на сърцето. Разказах ѝ за момчето, за връзката, която имаме, за това, че няма къде да спи, когато дойде в София. Крясъците ми се редуваха с хлипове, докато тя само слушаше и думата не изрече. Накрая просто ми каза „Покани го вкъщи.“ Аз зяпнах с отворена уста, прегърнах я и изведнъж всичко тръгна по мед и масло. Е, с момчето от Варна нещата пропаднаха. Оказа се нещастник. Но какво пък – спечелих майка си на своя страна.

Не мисля, че днес съществува човек на този свят, който да ме познава и който да не знае каква е моята ориентация. Не защото първата ми реплика при ново запознанство е „Аз съм гей“, а просто защото винаги и навсякъде съм себе си. И ми е толкова леко. Всичките ми приятели ме обичат такъв какъвто съм, а семейството ми няма нищо против да ме вижда щастлив заедно със сегашния ми приятел (имам чувството дори, че майка ми вече го харесва повече от мен самия).

Надявам се, че не сте очаквали екшън история с елементи на ужаси. Просто моята има щастлив край. Е, с малки неравности по пътя, но все пак...

Разказът на Виктория

Виктория е на 34 години. Родена е на село, но от 8 години живее в Памплона, Испания, където има малко магазинче за шивашки материали. Синът ѝ Велик е на 2 годинки.

Връщайки се назад във времето и опитвайки се да разкажа за излизането си от гардероба, се сблъсквам с жестоката реалност на живота, който съм водила преди години. Трудно ми е да повярвам, че всичко това се отнася за мен, че се е случило на мен... Толкова ми е странно сега да говоря за времето, в което съм била скрита не само пред света, а и пред себе си – страхлива, уплашена и свита в една черупка. Имам усещането, че говоря за друг човек.

От позицията на сегашния си опит разбирам, че винаги съм харесвала жени, въпреки че не винаги съм го осъзнавала. Мина доста време, докато успея да асимилирам (дори само за себе си) това, което днес ми изглежда толкова нормално и естествено.

Навремето, когато навлизах в пубертета, се опитвах да се слея с тълпите, да съм като останалите момичета. Всички харесвах някого, а аз вече забелязвах, че се заглеждам по своя собствен пол. Явно инстинктивно съм усещала, че това трябва да бъде крило, затова започнах да си „харесвам“ някого за пред останалите и да си самовнушавам, че това наистина е така. Тази тактика вършеше работа известно време, но скоро установих, че не ми носи никакво удовлетворение. В резултат само се изнервах и изпълвах сърцето си с негативни емоции, главно насочени срещу мен самата.

Много пъти се опитвах да се самоубедея, че това, което ми се случва, е временно, че е вид забавление или просто моментно увлечение... После дойде етапът, в който вече не можех да отричам, че харесвам жени. Тогава започнах да си казвам, че съм бисексуална. Нещата оба-

Разказът на Виктория

че следват свой собствен курс и колкото и да си заравяме главата в пясъка, в един момент просто сме принудени да видим реалността. Така аз бях принудена да призная пред себе си, че харесвам момичета, и според мен това беше една от най-трудните и важни крачки по пътя ми към освобождаването. Когато обаче отвържеш мисълта си и започнеш да си позволяваш да изживяваш това, което чувстваш и искаш, бариерите около теб започват да падат сами. Така и моята „бисексуалност“ трая кратко. Логиката, че момичетата са за удоволствие, а момчетата – защото така „трябва“, скоро започна да се пропуква. Докато един ден не се запитах: „И защо да ТРЯБВА?“

Осъзнах, че *трябва*, защото се страхувам от това, което ме очаква, ако се приема – да създавам нови приятелства, да си търся партньорки, да се справям с феномена „Какво ще кажат хората?“ Също така много се страхувах от това, как ще реагират майка ми, баба ми и дядо ми. Но в момента, в който разбрах какво точно искам, страховете започнаха да избледняват, а животът ми – да се случва от само себе си. Скъсах окончателно с фалшивите, разрушителни и саморазрушителни връзки с мъже. Реших, че каквото и да ме чака напред, няма да е по-ужасно от това сама и доброволно да изнасилвам себе си ден след ден, за да са доволни околните.

Следващият етап беше криенето... Вече се бях осъзнала, приела и знаех какво искам, но все още не вярвах, че другите ще ме приемат. В хетеросексисткия свят, в който живеех, се налагаше да измислям лъжа след лъжа, за да не изглеждам в очите на хората като някакъв странен екземпляр. Говорех за приятелките си в мъжки род и се стараех да си намирам такива от други градове, защото така беше по-лесно да поддържам някаква измислица за пред хората.

Малко по малко обаче това започна да ми тежи и имах нужда от все повече и повече свобода, особено след като създадох първата си сериозна връзка. Дойде денят, в който поискахме да живеем заедно, и това изцяло промени нещата. Вече имах човек, когото да представям на познати и приятели, за когото знаех, че е константна фигура в живота ми. Сега вече не се налагаше да се разкривам с репликата „Аз харесвам жени“, а можех да казвам „Това е моята приятелка!“ Представях я на всички и навсякъде като това, което беше.

В началото майка ми прие новината добре, поне докато си мислеше, че е временно увлечение, което ще премине. Дълго време таеше тези

Разказът на Виктория

надежди. Колкото повече се убеждаваше, че няма да се променя, толкова по-често започна да казва неща като: „Къде сгреших?“, „Нима никога няма да имам внуци?“ и „Не искам да виждам как живееш сама, заобиколена от 20 котки.“ Като всяка майка тя просто искаше да съм щастлива. Затова направих всичко възможно да я успокоя, че нищо такова няма да ми се случи. Но едва когато я запознах с партньорката си и ѝ разказах за нашите планове, тя най-накрая видя нещата по друг, по-сериозен начин и започна да ме подкрепя. Останалите членове на семейството ми също преминаха през своя процес на адаптация, но и те достигнаха до етапа, в който ме приеха.

Дори баща ми. Учудващото е, че той го прие доста лесно. Всъщност до момента, в който реших да склуча брак с друга жена, нито той, нито останалите ми роднини имаха нещо против това, че съм лесбийка. Проблемите дойдоха, когато моето „лесбийство“ не искаше да седи скрито в някой килер; когато поисках да се ожена и да създам семейство. Като правило – никой не е ПРОТИВ, докато това седи скрито-покрито и не се налага да се „червят“ пред хората... На това му се казва лицемерие и егоизъм!

Преди няколко години намерих решение и на този проблем. Дадох интервю за в-к „24 часа“ относно брака си. Разбрах, че вестникът е бил разнасян из селото ми от врата на врата. Предимството на това обаче беше, че на третия ден всички знаеха и темата вече не беше интересна за обсъждане. Ако знаех по-рано, щях да си спестя всичките страхове и ужаса, който изпитвах, докато споделях с половин уста с отделни хора. Щях да съм излязла рязко и окончателно от проклетия гардероб още преди години!

Няма по-голямо облекчение от това да бъдеш себе си, след като ти е коствало толкова много да го постигнеш вътре в себе си. Признавам, че ми беше трудно да изляза на открито, но хиляди пъти предпочитам това пред едно сиво съществуване, свита в някой ъгъл. Освобождаването ми ми помогна да бъда себе си, да живея собствения си живот, да създам семейство, да отгледам прекрасно дете. Макар в момента да съм разведена със съпругата си, аз постигнах всичко, което исках и от което имах нужда. Смятам да продължавам да го правя, защото вече имам смелостта да следвам собствените си стремежи и желания, а не тези на хората, които минават по улицата.

Разказът на Красимир

Красимир е на 33 години. Роден е в Бургас, живее и работи в чужбина. Омъжен е за партньора си, с когото са заедно от 8 години.

И мал съм късмета да се родя и да бъда отгледан от страхотни родители. Безгрижно детство, спокоен живот, нищо не ми е липсвало. Съдбата ме беше погалила, давайки ми разни таланти – на 3 и половина години се научих да чета, а на 5-6 започнах да се занимавам активно с музика, с което печелех възхищението и уважението на хората и това ме правеше горд и щастлив. Само че тя, същата тази съдба ми беше подготвила и друга изненада, която промени завинаги щастливото безгрижно дете. Вместо да се интересувам от момичетата, както другите момчета, аз започнах да осъзнавам, че момчетата ме привличат много повече.

В онези времена (1988-89) това беше нещо лошо, нещо срамно, нещо страшно. Детето завинаги се промени и щастието и жизнерадостта изчезнаха от очите му. То се затвори в себе си, изгради си свой собствен свят, далеч от всички и всичко. Страхът и ужасът да не би някой да заподозре, че е различно от останалите момчета, беше толкова голям, че то не желаше да разговаря с никого, не желаше да се среща с никого, да общува с никого. Нямахме как да говори за това, нямаше с кого да сподели, нямаше кой да му помогне. Не виждаше изход и мислеше за края на живота си. Единствената му утеха бяха книгите – зарови се в тях, в учението, в измислен свят, за да избяга от реалността и страховете си.

Много пъти съм плакал и съм се питал „Защо“, „Защо аз?!“, „С какво съм го заслужил?“, „Какво да правя?“ Сякаш краят на света настъпи за мен още на 10-11. По това време нямаше интернет, нямаше информация, нямаше откъде да получа помощ, разбиране. Единственото ре-

Разказът на Красимир

шение, до което стигнах, беше да се опитам да се променя. Мъчех се да се „накарам“ да харесвам момичета, да се влюбвам в тях. Стараех се да се държа и говоря като другите момчета. Опитвах се... но неуспешно. В гимназията срамът, страхът, самоунижението, себеотричането достигнаха големи размери. Мразех се, ненавиждах се, че не мога да съм като другите, срамувах се от себе си. Нямах приятели, понеже сам изолирах почти всички от себе си, а и никога не ходех никъде със съучениците си. Не смеех да гледам хората в очите, докато говорех с тях (впрочем с това се боря и до ден днешен), държах се като хванат от гората, криех се зад гърба на родителите си в магазина или някъде, където трябваше нещо да се попита или направи, през училищните ваканции стоях по 3 месеца затворен в една стая, четейки, учейки, решавайки задачите по математика за следващата година или пишейки стихотворения, разкази и т.н. Всичко това не беше просто срамежливост.

Студентските години също отлитаха, без да преживея и най-малкия трепет на споделена любов. По онова време, като гледах колегите си да живеят по двойки, а някои да се женят дори, за първи път осъзнах, че аз никога няма да имам нормален живот – никога няма да имам семейство, дом, деца. Истински кошмар е да живееш с мисълта, че цял живот ще си сам, обречен на самота, без да имаш вина.

Повратният момент в живота ми беше заминаването за София. Там изкарах най-хубавите си години, затова сигурно толкова го обичам този мръсен град. Също там аз се превърнах в себе си, намерих вътрешна хармония и повярвах, че мога да бъда щастлив след толкова години, в които считах това за невъзможно. Столицата ти дава възможност да бъдеш себе си, да бъдеш анонимен, да не ти пука, да живееш така както ти харесва, без да се съобразяваш с „цялото село“, с това какво би казал той или оня... Така лека-полека и аз се покоопитих.

Веднъж случайно попаднах на един сайт за запознанства и с вълнение установих, че там могат да се срещат и момчета с момчета, и момичета с момичета. Започнах да общувам с хора като мен, с които можех да споделям свободно точно какво чувствам, които ме разбираха, понеже бяха в същата ситуация. Изведнъж пред мен се отвориха нови хоризонти, появи се надеждата, аз отново заживях! По цял ден се ровех в сайтове, общувах с хора, четях. Така се запознах с голяма част от най-добрите си приятели в момента – много свестни и интелигентни

Разказът на Красимир

момичета и момчета също с хомосексуална ориентация. Четейки и превеждайки купища научни изследвания и литература на тази тема, аз самият разбрах много важни неща – че хомосексуалността не е болест, че не е перверзия, че е съществувала винаги и навсякъде.

Моето поколение все пак имаме малко повече късмет. Отварянето на общественото съзнание и появата на известна толерантност в наши дни дават надежди за „нормално“ съществуване, дори надежди за създаване на семейство и дом с любимия човек независимо от пола му. Днес има организации и институции, които се грижат гей хората да се радваме на повечето от правата (за жалост не всички), които Конституцията дава на всеки гражданин. Има книги по темата, телевизионни предавания, филми – изобщо за това „явление“ се говори, хората чуват за него, виждат все повече и разбират, че хомосексуалните хора са нормални и че винаги са били сред тях – може да е колега или колежка в офиса, продавачката в магазина, личният лекар, банковият служител, таксиметровият шофьор. И никой не е „застрахован“ от това: днес ще се присмееш на някой непознат гей или лесбийка, а утре може да се окаже, че брат ти, братовчедка ти или детето ти са също с такава сексуална ориентация и живеят в същия ад, за който сам допринасяш.

Разкриването пред най-близките ми хора беше провокирано и ускорено от едно важно решение: в края на декември 2011 г. с моя приятел решихме да сключим брак. За щастие в страната, в която живеем, това е разрешено. От този момент нататък за мен стана очевидно, че трябваше да намеря начин да се разкрия пред семейството си, защото не можех да си представя и за миг това най-важно събитие в живота ми да остане в тайна или да мине без тяхното присъствие.

Понеже гражданският брак щеше да се състои през май, имах на разположение около 4 месеца, за да събера смелост, да се подготвя и да говоря с нашите. Подготовката мина през различни етапи. Първо споделих с колегите в офиса, с които работех непосредствено. Както и при предишни разкривания пред приятели, реакциите бяха различни – половината си знаеха и без да им казвам, а другата половина не бяха и подозирали и бяха изненадани. Но като цяло всички го приеха много добре. Всъщност разкриването вървеше успоредно с известието за брака, т.е. нещо от рода на: „Здрасти, искам да ти съобщя, че реших да

Разказът на Красимир

склуча брак, и да те поканя на церемонията, която ще се състои на... А, и малка подробност: половинката ми не е момиче, а момче.“

След като вече всички мои колеги и приятели бяха в течение на хомосексуалността ми, имах възможност да обсъждам с по-широк кръг от хора своите притеснения, терзания, съмнения. Винаги напълно сериозно съм смятал, че ако един ден разкрия хомосексуалността си пред баща си, той няма да го понесе и това ще го довърши. Това беше може би основната причина да не се опитам да го направя порано. Или по-точно – удобната причина... Но различните гледни точки и мнения, които събрах, до едно се обединяваха в изречението „Родител, който обича истински детето си, му желае само доброто и ще го приеме такова, каквото е.“

Като последна част от подготовката излях сърцето си на хартия – всичко, което имах и исках да кажа на баща си и сестра си. Исках всичко да си дойде на мястото, да е структурирано, за да не изпусна някой важен аргумент, понеже когато се говори за такива неща, емоциите са огромни и е адски трудно да се концентрираш. Така мислите ми някак се подредиха и окрилен от подкрепата и куража, които получавах от всички приятели, за първи път през живота си аз се почувствах готов да говоря със семейството си относно своята хомосексуалност.

Реших да пътувам за България по Великден, без да съм търсил някаква символика. Бях доста напрегнат и много се притеснявах как изобщо ще намеря сили да подхвана разговора.

През първия ден (петък) всичко беше спокойно, радвахме се на това, че сме заедно, а аз умишлено не започнах директно с темата още с пристигането си. Бях решил това да се случи някъде по средата на престоя ми, в събота, за да има време да се асимилира информацията поне частично, преди да си замина.

В събота място не можех да си намеря, щях да полудея. И все пак, след цял ден суетене, вечерта към 22 ч., когато седяхме всички в хола пред телевизора и виждах как татко и каза бяха пред задрямване, и бях на път да изпусна поредния удобен момент, изведнъж устата ми се отвори и сякаш някой друг изрече с моя глас: „Може ли да поговорим за нещо?“ Баща ми и сестра ми веднага се разбудиха, поизправиха се и казаха, че ме слушат внимателно. Някак си обаче сестра ми се досети за какво ще иде реч по изражението и сериозността ми и се вкопчи в мен: „Моля те, не казвай нищо!! Моля те, умолявам те!!!“

Разказът на Красимир

Ще го убиеш, недей!!“ и т.н. Баща ми, недоумяващ, изведнъж заяви: „Ако е нещо лошо, не искам да знам“... Ужас! Обясних, че не е лошо, но е нещо важно и искам да го споделя с тях. Тогава сестра ми отиде в друга стая с племенничката ми и останахме насаме с баща ми. И аз започнах...

Реакцията на баща ми ме срази: „Ами какво да направим, съдба! Нищо не можеш да направиш...“ Реагира толкова спокойно! И до днес не съм сигурен дали се владееше, за да се опита да ме успокои, или все още не осъзнаваше напълно смисъла и последствията на това, за което говорех (все си мисля, че е второто). Продължих да разказвам и да обяснявам, говорихме си така близо час – спокойно, като възрастни хора. Не пропусна съвсем деликатно да ми зададе и обичайните въпроси, които повечето родители задават в такъв момент – сигурен ли съм, консултирал ли съм се със специалисти и т.н. Стигнах и до новината за сватбата. Това вече му дойде твърде много. Баща ми просто каза, че за всичко ме подкрепя, но този брак не може да го разбере, и ме помоли, ако е възможно, „да не се стига дотам“, а просто да си живеем заедно с приятеля ми. Успях да установя, че опасенията му произхождат главно от евентуална публичност, за която той абсолютно не беше готов. Обещах му да обмисля молбата му и да продължавам да съм дискретен, както дотогава.

После повикахме и сестра ми. Продължихме да си говорим тримата, но тонът рязко се промени, понеже тя си остана (както и в деня, когато преди години случайно разбра) негативно настроена, агресивна и нетолерантна. Ето защо си мисля, че наистина е много важно ние да поднесем по правилния начин информацията на родителите си. Пример за лошо стекли се обстоятелства е случаят със сестра ми, която преди доста време сама се беше досетила за моята хомосексуалност и беше таила шока и неразбирането в себе си години наред, без да намери сили да говори с някого за това.

Тя заяви отново, че не може да приеме фактите, че никога няма да ги приеме, че се срамува, че ѝ тежи, че е нямало с кого да сподели, но в същото време дори не желае да мисли на тази тема, че се е страхувала ужасно много да не би някой да заподозре или узнае, че не одобрява избора ми на половинка, че не желае и не знае как да обясни това на детето си и т.н., и т.н. Агресията и яростта ѝ, макар и да не бяха насочени пряко към мен, ме нараниха дълбоко и ме провокираха

Разказът на Красимир

и аз да поизпусна нервите си. Баща ми се опитваше да ни успокои и двамата. На целия този фон изпъкваше адекватността на моя родител и безпределната му обич към нас, двете му деца.

Той не спираше да се упреква, че през цялото това време не е запозрял нищо нито за секунда (противно на това, което всички около мен твърдяха – че не можело той като родител да не е усетил нещо, дори да го е таил дълбоко в себе си и да не е искал да го осъзнае). Попита ме защо не съм му казал по-рано, а съм се мъчил и борил сам; защо не съм му дал някакви знаци, за да се досети сам, да е „подготвен“, а не така изведнъж да му се стовари всичко на главата. А те знаците винаги са били пред очите му (включително и двете гостувания на приятеля ми вкъщи), но са били видни за този, който е искал да „прогледне“. Това нещо няма как да се каже половинчато според мен – или всичко, или нищо.

Подозирах, че баща ми нямаше да може да заспи през онази нощ, и така стана. На другия ден започна страшното, от което и аз, и сестра ми толкова се бояхме – татко не беше на себе си. Изглеждаше състарен с поне десет години, блед, отчаян. Беше имал време да преосмисли разговора ни и явно беше осъзнал много неща. Не яде нищо почти цял ден, само лежеше безмълвен – като болен. Опитах се да поговорим, но не се получи. Оказа се, че не е спал нощес и че кръвното му е доста високо.

Та така изкарахме тази великденска неделя – тежка атмосфера, почти никой с никого не говореше, ходехме всички като призраци, изтощени от емоциите, всеки с мислите и тревогите си... Беше ужасно.

В понеделник по обяд аз трябваше да летя за София. Баща ми и сестра ми ме откараха до летището. На раздяла отново беше много трудно – татко се разплака и излезе навън, сестра ми и тя се разстрои, но беше доста „омекнала“ в сравнение с вечерта на разговора, а малката ми племенничка седеше и недоумяваше какво се случва. Стигнах до София ни жив, ни умрял, няхах сили и желание за нищо. Привечер се обадох да ги чуя и ми стана още по-тежко – научих, че татко е доста зле, не е бил в състояние да шофира по обратния път от летището до вкъщи. Бяха ходили на лекар – много високо кръвно, лоша кардиограма... Говорих първо с него – направо се беше предал. Защо съдбата така го наказвала, нямал сили вече да понеса ударите ѝ, много зле се чувствал и т.н. Идеше ми да се гръмна! После и сестра ми ми натри сол

Разказът на Красимир

на главата: „Аз какво ти казах, ама на теб ти е лесно – дойде, хвърли бомбата и сега си отиваш, а аз трябва да се чудя кой път да хвана. Кой ще се грижи за татко, не мога да го оставя сам, ще полудее между четири стени сам въщи, болен е, трябва да има човек край него! Съсипан е, само плаче и е неутешим.“

След този разговор вече и аз бях тотално прекършен – представях си най-лоши сценарии и че аз съм единственият отговорен за тях. Какво щях да правя, как щях да живея с това бреме, ако нещо лошо се случеше с баща ми? Приятелят ми плачеше до мен...

Реших, че съм длъжен да направя нещо. Не можех да си замина просто така. Обадох се на сестра си и ѝ казах, че възнамерявам да се прибера обратно при баща ни, за да се грижа за него поне една седмица, докато се поуспокои. Тя обаче мислеше, че това не е много добра идея, понеже той ѝ споделил, че само като ме погледне, и сърцето му се свива, обзето от ужасна болка и мъка за мен, представяйки си колко съм страдал сам, а той не е бил до мен. В крайна сметка решихме, че е по-добре да не съм му пред очите да ме вижда и страда, а да му се обаждам редовно по телефона, да чувства, че всичко с мен е наред.

Оттогава почти всеки ден си говорим с татко по 20-30 минути за какво ли не, само не и „по темата“. И аз не настоявам – за мен най-важно е той да се възстанови.

Всички около мен ми казват, че е нормално да изживее подобен род криза, и ме успокояват, че времето ще помогне той да се излекува напълно.

Проблемът със сестра ми остава. Говорим си, поддържаме връзка. Тя не спира да подписва всеки sms с „Обичам те.“ Разбирам я и силно вярвам, че някой ден и тя ще ме разбере...

Междувременно с приятеля ми сключихме граждански брак в държавата, в която живеем. Баща ми и сестра ми не присъстваха, дори не разбраха. Датата беше твърде скоро след онзи разговор и не исках да „разбунвам духовете“, които едва се бяха поуспокоили. Сватбеното тържество в София предстои. Все още се надявам, че поне на него ще намерят сили да дойдат.

Разказът на Димитър

Димитър е на 28 години, от Павликени, област Велико Търново. Завършил е Техническия университет в София и City Univercity Sofia, и работи като телекомуникационен инженер. Занимава се доброволно със защита на човешките права и е сред основателите на „Действие“.

Почти всеки ден говоря с баща си по телефона. Делово, когато имам нужда от помощ. Конкретно, когато го информирам как минават дните ми. Разсеяно, когато ми е скучно да ходя до далечния край на центъра пеш. Най-често разсеяно.

„Здравей, ще ходя на сватбата на Дъглас. Знаеш Дъглас, от селото на баба.

След две седмици. В едно село в Пиренеите. Сватбата е в Испания, защото и двамата са младоженци.”

„Здравей, записах се за доброволец за гей прайда.

Не, не е толкова опасно. Кой би ударил човек с очила?”

„Здравей, ще ходим на този протест в Пазарджик. За хомофобския член 14.

Не, не може, само шестима сме, без мен ще са петима. Пък и аз малко настоявах да идем.”

„Здравей, да, добре сме. В съда сме. Има дело по бързото производство.”

„Да, в София сме си вече. Не, никой не ни е проследил, спокойно.”

„Здравей. Не, не ходя в паркове сам. Гледам да работя повече и да не излизам.”

„Здравей, пак ще помагам за прайда. Нямам много работа и ще мога да отделя един месец за това. Дано има полза.”

„Здравей. Да, и аз го гледах. (...)”

Разказът на Димитър

И говорихме 20 минути защо хората са объркани, защо българите са объркани, защо се мразят и как можем да помогнем да се разбираме, да сме едно цяло с различни глави и ръце.

Нищо повече не съм казвал на баща си.

Нито мисля да му казвам повече, ако не стане дума в нашите делови, конкретни или разсеяни разговори. Един ден ще го запозная с момчето, което обичам, за което искам да се грижа и което ще ме държи за ръка, когато ме боли пръстът. С което ще имаме деца някак, някой ден.

Няма да има нужда да му казвам повече. Сам ще разбере, че всичко е знаел – как да бъде най-добрият баща; как да ме научи на нещата, които знае; как да ме направи по-истински и по-щастлив. Без да казва повече.

Разказът на Мария

Мария е на 26 години и живее в Пловдив. В свободното си време обича да излиза с приятели, да пие бира и да играе футбол.

Веднъж в 8 клас седяхме с един приятел на една пейка и той ми разправяше за някакво момиче, което харесва. По някое време аз го погледнах и му казах: „Бе ти знаеш ли, че и аз харесвам момичета?“ Не само че това ми беше първото разкриване, ами тогава за първи път го осъзнах аз самата.

Тогава движех в една компания от 5-6 момчета, но си бяхме само приятели и нищо повече не съм усещала към никого от тях. В същото време имаше и една групичка от момичета, които излизаха от време на време с нас, и аз се хванах, че се заглеждам по тях. Когато някое от тях случайно ме докоснеше, ми ставаше едно такова готинко. Не че не съм харесвала и момчета – във втори-трети клас си бях харесала едно момче. Обаче той май е гей, хаха. Като си играехме, обикновено аз бях момчето, а той – момичето.

Най-добрият ми приятел беше малко срамежлив и трудно му се получаваше да говори с момичета. Тогава mIRC беше още жив и аз го учех как да сваля момичета там. Даже се състезавахме кой пръв ще успее да сваля момиче в чата. Аз влизах с момчешки ник, той влизаше с неговия си. Беше голям купон и обикновено аз го побеждавах. Винаги успявах да измъкна нещо от девойките – я телефон, я уговорка за среща.

Той адски много ме подкрепя и ми се кефи, че не се притеснявам да съм открита и горда със себе си. Където и да ходим, с когото и да ме запознае, задължително трябва да обяви, че аз съм лесбийка. Предложих му направо да ми направи една фланелка, на която да си го пише.

Разказът на Мария

Веднъж едно момиче, в което бях влюбена (първата ми любов), ме попита дали смятам да кажа на нашите. Аз ѝ отговорих, че не знам как, и тя ми предложи да подхожда с метода „Една приятелка ми каза, че... Вие как бихте реагирали, ако аз...“ Пробвах тази работа с майка си, защото тя е по-отворена към такива неща, а баща ми е някакъв задръстен военен. Тя ми каза: „Добре, защо не ми кажеш, че си ти, ами говориш глупости?“ Каза, че си въобразявам и че вероятно е някакъв период, а пък аз ѝ отговорих: „Ми хубаво, може и период да е.“

Някъде две години по-късно, към 10 клас, ме попита дали е преминало, или още съм си такава. Тя тогава беше болна и не исках да я занимавам с простотии (простотии за нея, за мен това е животът ми), затова реших да я излъжа, като ѝ кажа, че ми е минало.

На следващата година майка ми почина. Баща ми си хвана приятелка година по-късно.

Веднъж, когато си бях на село, леля ми реши да проведем разговор за секса, тъй като на баща ми му беше неудобно. Ще речете, че късно са се сетили, щото вече бях на 20, но истината е, че аз още не бях правила секс. Когато обаче леля ми ме попита дали съм правила, я излъгах, защото бях решила, че ще ѝ се разкрива, и не исках да се обяснявам допълнително. Тя ме попита кое е момчето и аз ѝ казах, че не е момче. Леля ми реагира с репликата: „Ми, майка ти ми каза“, и аз зяпнах, защото изобщо не го очаквах. Отношението ѝ също ме учуди – обясняваше ми, че няма проблеми, че това е напълно нормално и т.н.

По-късно започнах да си пиша с едно момиче от София и често ходех да се виждам с нея. Обаче лъжех баща си къде отивам, защото щеше да бъде подозрително, че пътувам до София, за да виждам просто някаква приятелка. Преди поредното пътуване до София го излъгах, че ще ходя на екскурзия с курса. Сутринта той ме закара до гарата и искаше да изчака, за да се запознае с колегите ми. Аз измислих някаква глупост, за да го разкарам, но явно после беше станало нещо, защото той беше разбрал, че не е имало такава екскурзия.

Прибрах се аз вечерта, а той седеше и ме гледаше. Попита ме как е минала екскурзията и аз му казах, че всичко е било супер. „Всички от курса ли бяха там?“ Тогава усетих, че нещо не е наред и започнах да увъртам, да се опитвам да изляза от ситуацията. Но ми омръзна да го лъжа и накрая му казах: „Виж какво, тате, бях на среща в София с едно момиче.“ Трябваше му малко време да схване как така съм била

Разказът на Мария

„на среща“ с момиче. След като му обясних в прав текст, той просто седеше, гледаше ме и не знаеше какво да каже. Стана, отвори един шкаф, извади кутия цигари, седна срещу мен на масата и започна да пуши супер нервно. Тъкмо тогава му се обади неговата приятелка и той отиде да я вземе от работа. Излизайки, каза: „Като се върна, да си тук, защото искам да си поговорим.“

Реакцията му много ме разочарова. Очаквах да прояви повече разбиране. Така както аз проявих разбиране, когато толкова скоро след смъртта на майка ми той си намери друга. Но не го получих. Взех си едни къси гащи и фланелка и отидох при най-добрия си приятел. Баща ми започна да ми звъни по телефона, но не му вдигах. След това и брат ми звъня, и приятелката на баща ми звъня, всички се изредиха. Но аз не вдигах. Накрая звънна жената на брат ми и аз реших да ѝ вдигна. Тя каза, че всички много се тревожат за мен и искат да поговорим. Съгласих се, но я накарах да обещае, че след това ще ме остави там, откъдето ме е взела, защото не исках да спя вкъщи тази вечер.

Отидох с мисълта, че всички ще бъдат против мен и ще ми обясняват как това не е нормален начин на живот, как ще трябва да се променя, а баща ми ще каже нещо от типа на: „Докато живееш в моята къща, ще живееш по моите правила.“ Затова взех и най-добрия си приятел, за да има поне един човек на моя страна.

Когато стигнахме, всички бяха там – баща ми, приятелката му, синът ѝ, брат ми и жена му. Беше точно както очаквах: „Ама ти била ли си с мъж? Ти не си човекът, който беше! Как можеш да ми причиниш това? Какво ще кажат хората за мен?“ Никой от семейството ми не ме защити. Единствено най-добрият ми приятел се опита да обясни някакви свои теории, но беше толкова пиян, че не му се разбра много.

До момента, в който казах на баща си, че съм хомосексуална, аз бях принцесата на тати. За мен всичко ставаше, всичко беше възможно. След това все едно спрях да му бъде дете. Дълго време се разминавахме по коридорите, без дори да ме погледне. Почна да ми прави проблеми за сметките. Намери ми работа, за да мога да му плащам. Повечето ни разговори се отнасяха за работата, а ако станеше въпрос за нещо друго, той почваше да ме напада. По няколкостотин пъти на ден ми повтаряше, че не можело да продължавам така и че ще съм щяла да правя каквото той каже. Казваше ми: „Аз съм те създал, аз ще те затрия!“

Разказът на Мария

Имаше дни, в които не можех да понасям този тормоз и си мислех: „Знам къде стои пистолетът, знам къде стоят патроните, знам къде седи ключът от касата...“ Бях готова аз да я свърша тая работа само и само да се приключи с простотиите. Почти не се прибирах вкъщи и спях у най-добрия си приятел. А когато се прибирах, вечер стоях навън до късно и пиех, защото не исках да се кача трезва и преди те да са си легнали. Доста се бях алкохолизираща в този период.

Една вечер баща ми прекали повече, отколкото си мислех, че може. Каза ми: „Ако не заради мен, то спри да бъдеш такава заради майка си!“ Това ме смачка. Че какво по дяволите щеше да спечели тя от това?! Бях толкова гневна, че го погледнах и му казах: „Ти какво си ми дал? Едни дрехи и някакви пари, с които да преживявам горе-долу. Ти изобщо не си ми бил баща в последните години!“ Той просто ме изгони от стаята. След малко дойде супер ядосан в моята спалня и за пръв и единствен път в живота ми се опита да ме удари. Не успя.

Минаха няколко седмици, в които не си говорехме. В това време аз вече си търсех квартира, защото не можех да издържам вкъщи. Взех кредит от банка, намерих си място и си определих датата, на която ще се местя. Точно тогава една вечер баща ми ме повика в хола и продължи със старата песен. Взе да ми обяснява как тая работа така не можело да продължава и че нямало да ме търпи такава под своя покрив. Каза до една седмица да съм се изнесла от вкъщи. Това всъщност много ме улесни, защото се чудех как да му кажа за квартирата. Заявих, че до края на седмицата няма да ме има. Отидох си в стаята и написах в описанието си в Skype: „Официално изгонена от вкъщи.“

След като се изнесох, нещата потръгнаха много по-добре. Тъй като той работи в същата фабрика, където и аз, се виждахме всеки ден. Разменяме си по някоя дума, пита ме дали се оправям с парите, предлага ми помощта си. Всички празници прекарвам с тях, но иначе избягвам да ходя там, защото постоянно ми се натяква, че ми било време да си намеря мъж, да се омъжа, да имам деца и т.н.

Вече всичките ми колеги в работата знаят за мен и не съм имала никакви проблеми. Говорим си за жени, шегуваме се. Даже ми се е налагало да взема пари по-рано и съм казвала на касиерката: „Виж, ще можеш ли да ми дадеш едни пари, защото ще ходя на гости на жена си?“ Не знам как се отразява това на баща ми, но не ме и интересува. Това си е моят живот и ще си го живея заради себе си и като себе си.

Разказът на Венцислав

Венцислав е на 21 години, от София. Учил е философия в Софийския университет, а в момента следва психология в Нов български университет.

Когато бях на около 13 години, влязох в сериозен вътрешен конфликт със себе си – чудех се дали участието на мъже в сексуалните ми фантазии е нормално. Преминах през всякакви хипотези и теории, опитвайки се да не призная очевидното пред себе си. Първо се заблуждавах, че е обикновено любопитство. Ама то любопитството е веднъж-два пъти, не две години. После реших, че съм бисексуален и старателно се опитвах да мастурбирам, представяйки си жена, но не ми се получаваше. Та и този вариант отпадна. Така, обмисляйки и претегляйки логически всички желани сценарии, стигнах до извода, че никой от тях не е много вероятен.

Спомням си как един ден, прибирайки се вкъщи, събух обувките си в коридора, изправих се и казах на глас: „Ми, аз съм гей! Оттук нататък животът ми ще бъде труден и не мога да си позволя да съм слаб.“

Държа да отбележа обаче, че след като веднъж си признах пред себе си, повече нямах никакви вътрешни драми със сексуалната си ориентация. За разлика от много други хора, които познавам, не съм се опитвал да я променям и отхвърлям. Проблемът беше преди това и се дължеше на страха, че животът ми като гей мъж ще бъде тежък и различен от това, което си бях представял. Питам се дали ще мога да задържа същите идеали, да имам семейство с мъж, да имам деца. Също така знаех, че ако поема по този път, рано или късно трябва да кажа на родителите си, защото в нашето семейство сме много близки и си казваме всичко. Да не говорим за родата, за която не знаех дали ще може да приеме нещо подобно.

Разказът на Венцислав

Малко след като бях навършил 15, започнах да се разкривам. Първо казах на съседското момиче, с което живеем в един вход и бяхме израснали заедно. Беше един зимен ден през ноември или декември, когато ѝ казах: „Хайде, Нели, да ходим на кафе, че трябва да ти кажа нещо.“ Тя искаше да ѝ кажа още по пътя, но аз настоях първо да седнем. Когато стигнахме, и двамата си поръчахме бяло фрапе (оттогава не пия бяло фрапе). Аз бях грозно изнервен, което сигурно ми е личало от километри. „Нели, преди да ти кажа, искам да ми обещаеш нещо. Обещай ми, че никога няма да ме напуснеш.“ Отговорът ѝ ме изнерви още повече: „Ооо, Венциславе, не ми казвай това, което си мисля!“ Започнах да шикалкавя и увъртам, защото ме беше страх, а тя се наведе над масата:

- Да не искаш да ми кажеш, че си гей?
- Евентуално бисексуален...
- С жени спал ли си?
- Ми, не...
- Тоест искаш да ми кажеш, че си гей?
- Миииииииии... сигурно.
- Сметката, моля.

Шах и мат! По пътя към вкъщи седнахме в парка и си поговорихме надълго и нашироко. Нели просто ме слушаше и не ме питаше дали е временно и дали искам да се променям. Въпреки това тя беше един от трудните хора, на които казах. Нейното семейство е много консервативно и подобно нещо не би се приело леко. Няма как и тя да не беше попила от това. Знам, че и до ден днешен има резерви, но близките ни отношения и приятелството ни спомогнаха тя да го приеме.

Със следващите хора, на които казах, вече беше по-лесно. Последва разкриването ми пред друга моя приятелка, Моника. Най-добрият приятел на майка ѝ е гей, та тя нямаше никакви проблеми с това. Даже напротив – толкова се зарадва, че само дето не вдигна купон по този повод.

В училище първо казах на най-близките си хора от класа. В началото те не реагираха много добре, даже не ми говориха два дена, но след това всичко тръгна нормално. Интересното обаче дойде, когато събрах целия клас в едно кафе с намерението да им се разкрия. Седнахме всички на една маса, наведох се напред и прошепнах: „Аз да ви кажа, че съм... бисексуален“ (по онова време все още карах с тази

Разказът на Венцислав

версия, за да им идва по-леко на хората). Последва оглушителният вик на кралицата на драмата Розалия: „О, Боже, Венци, ти си ГЕЙ!“ При което всички налягаха по пода от смях, а останалите хора в кафето се втренчиха в нас. А пък аз потънах в земята от срам.

Моят клас, а и целият ни випуск винаги ме подкрепяха и заставаха зад мен. Но другите випуски много ме тормозеха. В продължение на четири години буквално всеки ден влизах в училище, чувайки реплики от сорта на „Ей, педераст, ще ти еба майката!“ Това силно ме потискаше и хабах огромен ресурс, за да се справям психически. Много ми помагаше обаче фактът, че съучениците ми ме защитаваха и дори се караха с глупаците заради мен.

Имах проблеми и с учителя си по физкултура, който си позволяваше откровено подигравателно отношение към мен. Наричаше ме „принцеса“, което много ме обиждаше. Заплаших го, че ако продължи, ще се оплача на „Джемини“ (единствената гей организация тогава) и ще му изстине мястото. В отговор той директно ме заплаши, че ще ме пребие, при което аз пък го докладвах на директорката.

Впоследствие обаче се случи интересен обрат в отношенията ни. Всяка година искаха да ме изключват заради натрупани неизвинени отсъствия и ми се налагаше да полагам общественополезен труд в полза на училището. А господинът по физкултура разпределяше работата на наказаните и ги ръководеше. Повечето ученици се скатаваха, защото не им се занимаваше, но аз вземах наказанието си много отговорно и старателно чистех, боядисвах и подреждах библиотеката. Господинът започна да ме хвали пред всички колко съм старателен. Даже накрая получих грамота за цялостен принос към училището.

След един неприятен инцидент в 12 клас училищният съвет трябваше да реши дали да ме изключи. Докато седях пред учителската стая и чаках тежката присъда, учителят Иванов стоеше с мен и ме успокояваше. По време на самия съвет той се застъпи за мен и благодарение на неговата подкрепа и тази на директорката останах в училището.

На 14 февруари 2005 година се запознах с първото си гадже. Аз бях на седмото небе, щастлив до мозъка на костите си, пишейки по цял ден в ICQ и очевидно прецаквайки образованието си. Не пипвах нищо и не правех нищо, и не можех да мисля за абсолютно нищо друго. Всички въщи знаеха, че си имам гадже, но никой не подозираше, че се казва Любо.

Разказът на Венцислав

Той живееше на другия край на София. Поради необясними за мен причини (разбирайте: мързеше го) никога не идваше до нас и съответно аз ходех до тях всеки божи ден. Един ден седях на компютъра, пишех си с Любо и мрънках на брат ми, който седеше на леглото зад мен: „Оф, пак трябва да ходя до Люлин 7...“ Всъщност само се лигавех, нямах търпение да отида. Тогава дочух следната реплика: „И к’во, как се казва пичът?“

Застинах с ръце вдигнати над клавиатурата. 45 секунди мълчание. Дори не можех да видя изражението на лицето на брат си, който е с две години по-голям от мен, и трескаво се чудех как да реагирам. „Любо...“, промълвих аз най-накрая. В отговор чух: „И к’вооооо?“ Изпитах огромно облекчение! Скочих от стола и започнах да разказвам: „И, бате, да знаеш колко е висок и хубав! С руса коса и сини очи!“ Той се разсмя и ми каза: „Две неща ще ти кажа. Ти си мой брат и щом това е твоят избор, аз ще го приема.“ Тук аз веднага го контрирах, че сексуалната ориентация не е избор. Второто нещо беше ултиматум да съобщя на нашите, защото в противен случай той щял им каже. Това малко ме ядоса, защото тогава все още не се чувствах готов за тази стъпка.

Може би трябва да поясня как беше разбрал брат ми. С него ползвахме един компютър и винаги когато гледах порно, извършвах една много сложна поредица от действия за заличаване на следите. Веднъж явно бях пропуснал някоя от стъпките и той се беше натъкнал на гей порно. Класика!

Точно един месец след като тръгнахме с гаджето ми, той ми каза, че иска да скъсаме. Първа любов, първа целувка, първо гадже – животът свърши! Бях тотално съкрушен, нямаше въздух вече за мен. Ревах по целия път към вкъщи. Мислех си, че по-зле няма как да стане. Но грешах – тази история ме научи, че винаги може да стане и по-зле.

Същата вечер цялото семейство бяхме седнали да вечеряме. Тогава започнах: „Мамо, тате, трябва да ви кажа нещо.“ Брат ми като чу въведението, веднага наостри уши. „Казвай“, подкани ме баща ми, но аз мълчах. „Кажи де, какво ти има? Да не си болен от нещо?“ Тогава изплюх камъчето. Баща ми просто се наведе напред и подпря главата си с ръка, а майка ми се разсмя истерично и каза: „Ми ще си те гледаме, какво да правим.“ В първия момент реших, че е минало добре, но бързо разбрах, че лошото тепърва предстои. Майка ми се разрева, баща ми я успокояваше. Известно време той успяваше да запази са-

Разказът на Венцислав

моконтрол, но в един момент и на него му изби. Дотогава аз бях дете-то на тати, неговата гордост и разкриването ми силно размъти водата. Забрани ми да излизам, да говоря по телефона, да ползвам интернет. Даже джобните ми отряза. Каза, че занаят ще ме водят до училище и ще ме връщат обратно. Брат ми не се намесваше много, но в един момент ме подкрепи и тогава нападнах и него, защото разбрах, че е знаел. Крещяха му повече, отколкото на мен.

Говорихме, спорихме и се карахме в продължение на четири часа. През цялото време аз мислех единствено за това, че съм зарязан, и се чудех как да се добера до компютъра, за да пиша на Любо. Когато баща ми каза, че ми забранява и компютъра, изпаднах в истерия и се втурнах в детската нещастен и ревящ. След малко той дойде при мен и ме попита какво има. Със сълзи на очи започнах да му обяснявам: „Тати, знаеш ли колко много го обичам?“ Познавайки положението в България, си мисля, че ако това се беше случило в друго семейство, щях да получа два тупаника. Вместо това баща ми ме прегърна и каза: „Сигурно... Така става обикновено с първата любов.“ Не само че успя да ме успокои, но дори ми позволи да пиша на Любо.

Едно от нещата, за които се карахме онази вечер, беше настояването им да ме заведат при сексолог, за да са сигурни, че съм гей. Аз обаче вече бях минал през целия този ад и нямах никакво желание да доказвам сексуалността си на никого. Смятах, че след като съм стигнал дотам да им кажа, би трябвало да знаят, че съм напълно сигурен. В крайна сметка се съгласих, защото още от 8-годишен искам да стана психолог, съответно и на мен ми беше интересно.

Заведоха ме в детска психиатрия при д-р Ментешев. Това име трябва да бъде записано в някой списък с психиатри, при които НЕ ТРЯБВА да се ходи. Той каза на майка ми, че не съм гей, което беше ужасно, защото така ѝ даде „надежда“ и удължи агонията ѝ. Все пак човекът прояви стрък мисъл и ни препрати към своя преподавател, който работеше в Александровска болница.

На срещата с втория доктор и негова колежка майка ми се разрева, а аз се държах като абсолютен борсук. Вече бях решил, че явно в България няма добри специалисти, и нямах никакво желание да им съдействам да ме закопават още по-надълбоко. Но тези се оказаха доста по-адекватни. Успокоиха малко майка ми и ни изпратиха при светило-то д-р Румен Бостанджиев. Оттам нататък вече беше лесно. Бях доста

Разказът на Венцислав

директен и си казах всичко, без да спестявам никакви подробности. Той слушаше, слушаше и в един момент каза: „Госпожо, детето е гей и вие нищо не можете да направите по въпроса. 60 лева, моля.“ Майка ми нямаше как да спори с човек с такава репутация и познания, затова се съгласи неговата преценка и оттам нататък прие нещата много бързо.

При баща ми обаче стана по-трудно и по-бавно. Дълго време той не говореше по темата. Дразнеше се, когато „пърхах“ наоколо или когато гласът ми звучеше малко по-лигаво – неща, които винаги са били част от мен, но откакто разбра, че съм хомосексуален, започнаха да го дразнят. Може би смяташе, че така хората ще разберат за мен, и това го притесняваше.

Нещата най-накрая се промениха след първия прайд в София. Баща ми явно беше гледал телевизионен репортаж от прайда и ми звънна, за да ме пита къде съм. В цялата си еуфория и превъзбуда аз викнах: „Аааа, тати, бях на прайд! Знаеш ли какво беше! Замеряха ни с камъни, запалиха пътя пред нас!“ Казах му колко добре се чувствам, че съм щастлив и че много го обичам. По интонацията на гласа му в онзи момент се досетих, че е разбрал, че без значение какъв съм, той е създал един достоен човек, който има принципи и идеали и е готов да ги отстоява, без да се бои от риска. Струва ми се, че тогава гордостта му се върна и той прие напълно сексуалността ми. Под „напълно“ имам предвид, че сега гаджето ми, с което сме заедно от година и половина, бива канено на всички семейни вечери и фамилни събития. Той винаги е бил приеман също толкова сърдечно, колкото гаджетата на брат ми, и вече е част от семейството ни.

Разказът на Ивелина

Ивелина е на 23 години и е от с. Дъбравите, Пазарджишко. Завършила е гимназия в Испания, а в момента следва в Пловдивския университет. Основател е на правозащитната организация „ЛГБТ Пловдив“.

Започнах да осъзнавам сексуалната си ориентация на около 15 години. По това време живеях в Испания и там се влюбих в най-добрата си приятелка. Казах ѝ в деня, в който аз самата го осъзнах.

С нея прекарвахме доста време заедно, говорехме си с часове. Веднъж, докато се разхождахме, се появи нейното гадже и двамата започнаха да се целуват. Испитах някаква необяснима ревност. Запитах се защо и отговорът не беше труден за откриване. В мига, в който гаджето ѝ си тръгна, аз ѝ казах: „Обичам те“, а тя отвърна: „Аз също, нали сме приятелки.“ Опитах се да ѝ обясня, че аз я обичам по-различно от начина, по който ме обича тя. Същата вечер реших, че си въобразявам и че най-вероятно тя е сестрата, която никога не съм имала. Написах ѝ писмо, в което обяснявах, че съм се объркала и че много държа на нашето приятелство. Но през нощта я сънувах... в не много приятелски контекст.

След това тя започна да ме избягва. В началото си намираше оправдания, после почти спря да ми говори. В редките случаи, когато оставахме насаме, ми повтаряше: „Такава си“, а аз отричах и сякаш се опитвах да убедя повече себе си.

Известно време си мислех, че наистина не съм „такава“, а харесвам само нея. Въпреки това веднъж се престаших да вляза в чата на bg-lesbian.com. Влязох, стоях няколко секунди и излязох. Следващия път влязох и останах малко по-дълго. И още по-дълго... Започвах разговорите с: „Аз не съм за тук, но просто ми е любопитно.“ Впоследствие разбрах, че така правят всички...

Разказът на Ивелина

Тъй като момичетата от bg-lesbian.com бяха на 3000 км от мен, се регистрирах и в един испански сайт. Там се запознах с момиче, което живееше на 30 км от селото, в което живеех аз. Бях много ентузиазирана, че най-накрая някоя девойка живее наблизко, и нямах търпение да се видим. Точно тогава баба ми влезе в болница в същия град – Лерида, и дойде моят ред да прекарам нощта при нея. Уговорих се с момичето да се видим в полунощ пред спешното – изключително романтично! Отидохме в един парк близо до болницата, а аз бях толкова притеснена, че седнах на другия край на пейката и не смеех дори да погледна Силвия, камо ли нещо друго. Бях объркана, притеснена, вълнувах се. Нямах представа колко време е минало, а казах на баба ми, че излизам за кратко. Единственото, в което бях сигурна, бе, че искам да остана още малко. Изпуших толкова много цигари, но си мислех, че ако изпуша още една, Силвия ще остане поне докато тя свърши... Стори ми се най-кратката цигара на света...

На следващия ден тя дойде да ме види в селото ми. Вечерта ме изпрати до вкъщи и около половин час си разменяхме реплики като „Чао“, „Лека нощ“, „До утре“, „Лека“. И нито една от нас не си тръгнаше. На мен много ми се искаше да я целуна, но... как?! Чак на третата ни среща, докато аз ѝ говорех нещо, тя ме целуна и аз сякаш полетях. Скоро бях толкова влюбена, че исках да го изкрещя на целия свят.

Родителите ми си даваха сметка, че излизам с някого, защото бях започнала да обръщам много повече внимание на външния си вид, а и просто сияех от щастие. Нима това може да се скрие? Когато ме попитаха, аз им казах, че си имам гадже и че се казва Серхио. Обаче този „Серхио“ все не можеше да се запознае с тях и дори снимка нямаше.

Леля ми първа се усъмни, че крия нещо, и започна да ме разпитва: „Стар ли е? Женен ли е? Жена ли е? Ще кажа на майка ти, че ти криеш нещо.“ Аз се уплаших, че наистина ще каже, и един ден не издържах повече на тази атака от въпроси и ѝ казах: „Да, жена е. Млъкни!“ Тя настоя да се види със Силвия и ни покани да ѝ отидем заедно на гости. Първите думи на леля ми бяха: „Вие сте се объркали и можете да бъдете само приятелки. Не знам за теб, момиче, но племенницата ми не е такава.“ Силвия беше търпелива и ѝ обясни как родителите ѝ я приемат и как спокойно си води приятелки вкъщи, на което леля ми отговори: „Ти да не си мислиш, че вашите няма да са по-щастливи, ако си хетеро? Просто вече са се примирили хората.“

Разказът на Ивелина

На родителите си казах по време на финала на „Евровизия“, когато нашата песен „Вода“ стана пета. Спомням си го, защото леля ми гледаше конкурса в едната стая, а майка ми и баща ми ревяха в другата.

Говорехме си за нещо с тях и по едно време те ме питаха дали има нещо, което искам да им кажа. Аз отвърнах: „Ами да. Може би Серхио не е точно това, което си представяте.“ Тогава майка ми повтори въпросите на леля ми (това явно е скала на женската деградация): „Стар ли е?“ – „Не“, „Женен ли е?“ – „Не“, „Жена ли е?“ – „Да...“ Баща ми се ужаси и каза: „Няма да те лъжа, никога няма да го приемем. За мен вече си мъртва.“

В следващите дни ме оплакваха, сякаш наистина съм умряла. Баща ми си взе и болничен, мъката беше тежка. Твърдеше, че ме познава и че не съм била „такава“ – дума, която използват и до днес. Убеден беше, че просто се правя на различна, на модерна, на интересна. Заплаши, че ще ме заведе на лекар и че ще даде 5-6 хиляди евро, ако трябва. Явно толкова беше готов да пожертва за изцелението ми.

Скандалите продължиха около седмица. Аз пиех приспивателни, за да заспя, и пушех по кутия цигари всеки ден. Тайно се виждах със Силвия и ѝ разказвах за нестихващите скандали въкъщи. След още седмица или две тя ме заряза, защото не можа да издържи на това. Раздялата ни ми се отрази доста зле и родителите ми го забелязаха. Пуснаха ме да отида за няколко дни при братовчед ми, с когото сме много близки. Баща ми го беше помолил да ме убеди колко е лошо това, което правя. Бруталната ирония е, че той самият е гей! Много се смяхме с него.

През това време лелите ми бяха казали на баба ми, която ме е отгледала. Нейните коментари бяха много забавни. Веднъж ми каза: „Гледала съм аз, мушите си там жезла и маркучи...“ Не знам какво порно е гледала, но пак съм изпуснала. Аз все на традиционно попадам. Когато Силвия ме заряза, баба ми дойде при мен да ме утешава: „Недей да тъжиш за нея. На мен двама мъже ми умряха, пък виж ме. А и не е хубава.“ Това наистина ме накара да се усмихна.

Малко по малко темата някак отшумя и стана табу въкъщи.

После се върнах да уча в България. Заживях в Пловдив и започнах да се занимавам с гей активизъм. И понеже майка ми следеше под лупа Facebook профила ми, разбра, че съм активист. Малко след това разбра и че имам съквартиранти. Попитаха ме дали и те са „такива“. Явно смятаха, че след като аз съм лесбийка, то всичките ми приятели също са гей.

Разказът на Ивелина

Междувременно бяха разбрали, че братовчед ми е гей, и баща ми започна да ми обяснява, че съм му била подражавала. По-късно и леля ми (неговата майка) разбрала и го приела доста тежко. Ходела въкъщи да вдига скандали на родителите ми, защото вината била моя, аз съм го била „научила“. Така и не се разбраха аз ли него съм „научила“, или той мен. Още по-забавно е, че дъщеря ѝ също е лесбийка! Та аз съм една от тримата в голямото ми семейство, които сме хомосексуални. Поне засега де, никога не се знае.

Въпреки постоянните предупреждения на майка ми да не ходя на прайда тази година аз отидох с най-големия плакат и го отворих първа. Още нямаше много хора и естествено всички камери се струпаха около мен. Беше ясно, че нашите ще ме видят, затова им изпратих съобщение: „На прайда съм, разберете ме. Това е много важно за мен. Обичам ви.“ Коментарът на баща ми после бе: „Напълняла си!“ Като го попитах откъде знае, каза, че ме е видял по телевизията... И толкова, не казаха нищо повече. Сякаш бяха започнали да се примиряват.

Тази година заминах за Испания, за да присъствам на втората европейска среща на ЛГБТ семейства. Бях излъгала родителите си, че е нещо от университета. Когато си дойдох в България, им разказах истината за пътуването, както и за организацията, която създадох – „ЛГБТ Пловдив“. Показах им дори визитките си. Баща ми само дишаше тежко, а майка ми му каза: „Добре сега, нека я изслушаме спокойно.“ Тогава като че ли за първи път говорих с тях спокойно, без никой да крещи. Разказах им също, че по време на тази среща в Испания се е състояла масова сватба, при което и двамата пребледнях. Успокоих ги, че не съм сключила брак – този въпрос беше изписан на лицата им. Мама каза, че ако сключи брак, ще ги погребва, което много ме натъжи. Нима трябва да се откажа от своя живот, за да са живи те?

Липсата на подкрепа от семейството ми, а по-късно и от приятелката ми, и всички тези абсурди, които ми се случиха и продължават да ми се случват, ме мотивират да се занимавам с гей активизъм. Колкото повече ме отблъскват родителите ми, толкова по-упорито искам обществото да научи повече за нас. Защото смятам, че липсата на приемане се дължи именно на липсата на информация.

Разказът на Деян

Деян е 20-годишно транс момче от София. Завършил е Американския колеж и му предстои да следва кино и телевизия в Нов български университет.

Моето осъзнаване стана на два етапа. Интересното е, че никога не съм имал сериозен проблем с приемането на сексуалната си ориентация. Нямах я тази борба, нямах го отричането, както когато започнах да осъзнавам половата си идентичност.

Двамата с брат ми никога не сме ходили на детска градина. Затова не съм имал много контакти с други деца и като малък не ми се е налагало да се съпоставям и сравнявам с останалите. Но по-късно, в началното училище, разни неща като късата ми коса се оказаха... не толкова проблем, колкото нещо, което ме отличаваше от другите момичета по някакъв начин. Определено не се вписвах в никоя от момичешките групички и обикновено оставах с момчетата да играем футбол и т.н. Запомнил съм много ясно, че когато някоя леличка на улицата решеше, че съм момче, ми ставаше много приятно.

Разкрих се като лесбийка пред майка си през лятото преди единадесети клас. С нея и една нейна приятелка бяхме излезли да пием бира и докато се прибирахме, аз реших да ѝ съобщя, че харесвам жени. Не изглеждаше особено шокирана и ми каза, че винаги е знаела. Разказа ми, че когато с брат ми сме били малки, се е чудела какво би било, ако някой от нас се окаже с по-различна сексуалност. Не знам какво е ставало в този хипотетичен сценарий, но в истинската ситуация се държа супер готино и ми каза, че това не променя абсолютно нищо.

С баща си имах повече проблеми. Той просто държеше да спори с мен и ми обясняваше, че не можело да отричам половината свят и хилядите години история. И как така съм знаел каква ми е сексуалността,

Разказът на Деян

след като не съм правил секс с никого. Този абсурден спор го водихме няколко пъти. Сега водим други.

През цялото това време имаше нещо друго, което ме измъчваше, но не знаех какво. Не разбирах защо се чувствам толкова отвратително през повечето време. Дори за миг не се бях замислял, че може да е свързано с пола ми, защото не предполагам, че това въобще е възможно. Започнах да получавам отговори едва когато си направих блог в Tumblr и срещнах хора, които се чувстват по същия начин и които разбират през какво минавам. Тези виртуални познанства ми помогнаха най-накрая да осъзная какво се случва с мен, макар и обяснението да не ми харесваше. Оказа се много по-плашещо, отколкото когато осъзнавах сексуалната си ориентация. Затова ми отне доста време, докато го приема напълно и се престраша да се разкрия за втори път пред близките си.

След 12 клас заминах да уча в САЩ и там за пръв път се запознах с транс хора от плът и кръв. Видях, че е възможно такива хора да бъдат щастливи, и най-накрая зацепих, че няма смисъл да се съпротивявам срещу самия себе си, защото това доникъде няма да доведе. Благодарение на тези срещи се преборих и с друг проблем, който имах години наред – себенараняването. Дълго време това беше единственият начин да избягам от себе си. За да не усещам болката отвътре, трябваше да усещам болка отвън. Сега, за щастие, са останали само белезите.

Още в началото на учебната година колеги от университета ме накараха да водя университетския ЛГБТ клуб и на една от срещите се запознах с човек, който бързо се превърна в мой супер добър приятел. Доста време ни отне да започнем да си говорим по-сериозно, но когато разбрах, че и той се чувства по същия начин, както аз, бариерата между нас падна. Двамата минахме заедно през процеса на себе-приемане и разкриване, а междувременно имахме и много забавни моменти, като това, че гледахме любимия си мюзикъл на Бродуей последната вечер преди да го закрият.

Преди да замина, с брат ми не бяхме особено близки. Той си имаше своите драми, а аз моите и не си говорехме често. А и заради Американския колеж, където твърде много ни юркаха, не ми оставаше време да общувам с когото и да било. Казах му новината по Skype от САЩ. Не се притеснявах особено как ще реагира, защото знаех, че е свестен човек. Неговият отговор беше, че това нищо не променя, освен че вече

Разказът на Деян

ще му бъде батко. Когато по-късно се прибрах в България, разбрах, че той беше успял да накара половината си приятели да се държат с мен както трябва, използвайки правилните местоимения и т.н. Някак-ва част от тях въобще не са толкова широко скроени, но въпреки това той се беше постарал и това много ме зарадва.

По Коледа се прибрах за 3 седмици. Вече си бях сменил името във Facebook и бях публикувал кратко обяснение, което нашите бяха видели. Реших първо да им кажа, че не се чувствам съвсем жена, но все още съм в процес на търсене. Баща ми нарече това моите „gender issues“ и като цяло разговорът не беше особено продуктивен. Въпреки това имах много по-голям късмет в сравнение с мои познати, които са били напълно отхвърлени от най-близките си хора.

Първоначалният план беше да изкарам в САЩ 4 години, но след първата година финансови и други проблеми наложиха да прекъсна и да се прибера в България. Когато се върнах, срещнах много повече подкрепа, отколкото бях очаквал от хората тук. Заслугата беше на брат ми и на най-добрата ми приятелка, която също ми е много голям защитник. Тя учи заедно с брат ми и се запознахме, когато на един купон той се беше опитал да ни сватоса.

След прибирането си по цял ден си стоях вкъщи и това свободно време ми даде шанс да опозная брат си. Установихме, че имаме страшно много общи неща. Някак се преоткрихме и станахме супер близки приятели. Тази година той дори дойде с мен на прайда!

При нашите обаче нямаше голяма промяна. Проведохме един много по-сполучлив разговор, всички накуп, включително и брат ми. Този път им признах, че се чувствам много повече мъж, отколкото жена, но на тях им беше трудно да го разберат. Според мен им липсваше информация, точно както ми беше липсвала и на мен. Направих всичко възможно да ги образовам, доколкото мога, но баща ми и до ден днешен отказва да приеме фактите и вече една година се държи, сякаш нищо не се е случило. Той смята, че просто не съм в състояние да разгранича транссексуалността си от останалите си проблеми. Отказва да се обръща към мен с новото ми име и продължава да ми говори като на момиче, което много ме наранява.

Но един ден, когато ми поникне брада, вече няма да може да го прави. Няма да може да ме представя като дъщеря си, защото той самият ще изглежда глупаво пред хората.

Разказът на Деян

Майка ми не говори за това, но понякога избягва да използва определени думи, които вменият пол. В резултат се получават странни граматически конструкции. Освен това не използва старото ми име, а един гален прякор, с който ме наричат само вкъщи. Когато се прибрах, им предложих те да ми изберат име, защото така или иначе са ми го избрали първия път. Отговорът на майка ми страшно ме зарадва – каза, че хубавото в цялата работа е, че имам редкия шанс сам да си избира името.

Отношението на баща ми води и до други проблеми, с които се сблъскам. След завръщането си известно време работих за него по филми и видеоклипове, но в студиото не можех да бъда себе си и това ме потискаше. Ако имах неговата подкрепа, щеше да ми е много по-лесно.

Другият ми голям проблем е, че имам сестричка на 5 години, с която имаме общ баща. Не мога да ѝ бъда батко, докато не знам със сигурност, че баща ми е зад мен, защото ще ми е много по-трудно да проведа този разговор с нейната майка. За сестричката си не се притеснявам – от опит знам, че децата са тотално необременени от стереотипите и предразсъдъците на възрастните. Понякога гледам супер сладките момченца на двама мои учители от Американския колеж. Децата са ме питали защо съм момче, което прилича на момиче, и аз им обясних, че понякога така се случва. И това простичко обяснение беше напълно достатъчно за тях! Тези деца ми пълнят душата.

Много е тъпо, че веднъж трябва да превъзмogneш собствените си страхове, втори път трябва да се бориш с околните за правото си да бъдеш себе си, и на всичкото отгоре да мислиш как да се справиш с физическия проблем. Например дори ходенето на море е предизвикателство за психиката ми, защото трябва да се съблека на плажа. Последното е нещо, което го няма при хомо- и бисексуалните хора и което прави пътя на транссексуалните несравнимо по-труден. Да има нещо, което постоянно да те човърка и да ти напомня, че никога няма да бъдеш напълно себе си, е доста неприятно усещане.

Знам, че докато успея да събера пари за операция, ще мине адски много време, но поне има неща, които мога да започна да правя веднага. Като терапията с тестостерон например, защото нямам търпение гласът ми да се промени. Той е най-големият ми проблем, защото най-

Разказът на Деян

лесно ме издава. Това, което ме държи да не полудея съвсем, са тренировките. Започнах да ходя редовно на бокс, което заедно с бягането определено ме кара да се чувствам и изглеждам по-добре.

Единственото, което все още ме спира да предприема по-решителни стъпки, е, че все още не съм казал на баба си. Тя е най-важният човек в живота ми, но пред нея трябва да се правя на малкото ѝ момиченце, защото е на 72 години, живяла е по съвсем друго време и ме е страх, че не би понесла истината.

Въпреки всичко възнамерявам скоро пак да говоря с майка си и баща си, за да им обясня колко важно за мен е тялото ми да отговаря на това, което чувствам вътре в себе си. Надявам се да ме разберат и да ми помогнат в нелекия път, който ми предстои. Защото той ще се случи със или без тяхната помощ, но с подкрепата им ще бъде много по-лесно.

Разказът на Десислава

Десислава е на 26 години, от София. Живее с приятелката си и работи в информационна агенция.

Както става при повечето хора, започнах да осъзнавам сексуалността си в тийнейджърските години. Това беше един много тежък период, в който искрено се надявах тези ми чувства да са само фаза, която ще премине. В нашето общество хетеросексуалният модел се възприема като единствения „правилен“ и е много трудно да приемеш, че ти не се вписваш в него. Тъпо е, че хомосексуалните хора прекарват юношеството си, тормозейки се дали ще бъдат приети от собствените си родители. Не мога да разбера защо трябва да е така. Ние сме същите хора и преди, и след като се разкрием.

По времето, когато растях, положението беше малко по-различно от сега. Все още нямаше толкова информация по въпроса и беше по-трудно за съзряващите хомосексуални хора да намерят отговори на въпросите си. И все пак вече имах достъп до интернет. Започнах да търся информация и да влизам в специализирани сайтове и форуми, където срещнах други гей хора. Тогава осъзнах, че чувствата ми са съвсем нормални и че не съм единствена. С течение на времето се разкрих се пред приятелите си, които реагираха доста добре. Видях, че хората ме приемат, и това ми даде допълнителна увереност.

Бях някъде на 20 години, когато казах на майка си. Отдавна исках да ѝ кажа, но не бях измислила как точно да го направя. Предполагах, че ще го приеме, защото тя е доста толерантен и отворен човек, но и аз като всеки, който преминава през това, имах своите опасения. Разкриването ми всъщност стана инцидентно. Бях в университета и се готвех да вляза на изпит, когато майка ми ми се обади, за да ѝ помогна да си пусне някакъв филм на компютъра. Изведнъж тя каза: „Ама тук

Разказът на Десислава

две жени се целуват“... Беше попаднала на епизод от сериала „The L Word“. Аз се шашнах и казах само, че изпитът започва и ще говорим, когато се прибера. В крайна сметка ме скъсах, но не защото бях притеснена, а просто защото не бях учила.

Когато се прибрах вкъщи, майка ми веднага ме попита какъв е бил този филм. И тогава ѝ казах, че най-вероятно няма да ѝ доведе зет, а по-скоро снаха. Реакцията ѝ не беше нито положителна, нито много драматична. По-скоро влезе във фаза на отричане и дълго време изобщо не повдигахме тази тема.

Година-две по-късно случайно се засяхох с една моя бивша съученичка, която също си има приятелка. Използвах повода, за да повдигна отново темата, и разказах на майка си как въпросното момиче живее с друго момиче вече 4 години и двете са много щастливи заедно. Добавих, че се надявам някой ден и аз да намеря жената за мен. Майка ми пак не се зарадва особено, но този път каза: „Ти си ми дете и те приемам такава каквато си. Независимо кого доведеш, за мен е важно ти да си щастлива.“ Този прогрес много ме зарадва.

На брат си никога не съм казвала лично, но той знае. И той е много широко скроен човек и не съм очаквала от него неразбиране или неприемане. Всъщност сега с него сме много по-близки от когато и да било. Познава приятелката ми и излизаме заедно, а малко преди предния гей парад каза: „Хайде, ще ходим ли?“ В крайна сметка не можа да дойде, защото беше на работа, но желанието му да ме подкрепи по този начин значеше много за мен.

Интересното е, че брат ми отнесе доста повече негативи от семейството заради това, че си взе жена с две деца, отколкото аз – заради сексуалната си ориентация. Леля ми не му говори година и половина!

В работата ми също всички знаят за мен и се отнасят доста добре. Често съм си говорила с тях на такива теми. Веднъж даже ги попитах как биха реагирали, ако техните деца им кажат, че са хомосексуални, и отговорите бяха обнадеждаващи. Мога да твърдя, че в това отношение съм късметлика. Много се радвам, че няма нужда да лъжа колегите си и да измислям фалшиви имена на гаджета. Все пак те са хората, с които прекарвам по-голямата част от ежедневието си, и е хубаво, че мога просто да бъда себе си. Спокойно мога да им кажа: „Еди-кога си е гей парадът и аз ще ходя, затова тогава не трябва да съм на работа.“

Разказът на Десислава

С настоящата си приятелка се запознах на работа. Лили ми беше колежка, за която тях известни подозрения, но тя нищо не беше казвала, а ние рядко се засичахме, защото работехме в различни смени.

По време на една отпуска поканих нея и друга близка колежка на гости в квартирата ми. В някакъв момент колежката ми попита Лили дали някога е минавала „на другия бряг“ и с видимо притеснение тя отговори, че е имало такива случаи. По някое време изпратих колежката, а ние с Лили прекарахме нощта заедно.

Когато се върнах на работа след отпуската, колежката ми ме попита какво е станало с Лили. Отговорът ми беше нещо от сорта на: „Емиииии...“ Това беше напълно достатъчно и скоро всички колеги знаеха за нас. Много се шегуваха с нас в началото, но не с лошо. Предполагам, че и хетеродвойка да бяхме, пак щяха така да реагират.

Лошото е, че не към всички се отнасят по този начин. Към гей мъжете има много повече предрасъдъци и неприязън. Макар някои да са напълно толерантни и към гей мъжете, при други хомофобията е доста видима. Имаме едни познати скинари, приятели на нашата съквартирантка, които често ни гостуват и много ни се радват на нас двете. Но признават, че ако бяхме мъже, щеше да е съвсем различно.

Лили е първата ми приятелка, с която запознах майка си. И там всичко е наред. Имаме планове това лято да ходим заедно по разни манастири и забележителности – аз, Лили, майка ми и брат ми. Но въпреки че всичко се нарежда толкова добре, все още има неща, които ми липсват. Като например това да се оженим. И ние като повечето хора мислим за брак и деца и ми е много болно, че това няма как да стане в България. Колкото и да са отворени и приемащи нашите семейства, ми се струва, че ако решим да се оженим или да направим някакво символично тържество, те не биха го приели сериозно, защото няма да има никаква законова тежест.

Някой ден обаче ще го направим – със или без подкрепата на държавата. Надявам се всичките ни роднини да дойдат и да разберат, че това е моят партньор в живота, обичам я и искам да сме заедно, докато смъртта ни раздели.

Разказът на Здравко

Здравко е на 18 години, роден е и отраснал в Тутракан. Отскоро живее в София, където учи скандинавистика.

Хората обичаме да повтаряме, че не се вълнуваме от чуждото мнение. Вероятно някъде далеч назад в социалната ни еволюция или не толкова отдавна, през десетилетията на интензивни обществени революции, внезапно сме усетили почти физиологична нужда да показваме на света, че „правим каквото си искаме и нищо друго не ни интересува“. Глупости. Никакъв прогрес, ничий непукизъм и никаква душевна хармония не могат да преборят вкаменяващия страх от възможността да бъдем отхвърлени и намразени заради това, което сме. И никой, съвсем никой няма право да ни съди за това, докато не му се е наложило да застане сам пред света и да обяви едничкото нещо, което може завинаги да преобърне живота му с главата надолу...

Точно тази битка трябваше да водя всеки път, щом разкривах пред някого, че съм гей.

Първо го направих пред приятелите си. „Най-услужливите“ и „добронамерените“ сред тях ми спестиха усилието да го правя и пред недотам приятелски настроените към мен хора. Преди да имам време да докажа каквото и да било пред когото и да било, вече бях нарочен за официалната нова жертва на нечовешката злоба в малкия град. Малко са нещата на света, които могат така да те прекършат, както всеобщата омраза към теб, при това заради нещо, за което нямаш вина. Но дори тя някак губи сила покрай изпълващото усещане, когато сред всички тези пренебрежителни погледи видиш нечия подкрепа и разбереш, че винаги ще има кой да е до теб и да те обича безусловно. Винаги има.

Разказът на Здравко

Със семейството ми нещата стояха другояче. Докато приятелите си съм имал възможността да избирам и неприятелите си – да игнорирам, с хората от собствената ми плът и кръв такива варианти нямах.

Баща ми беше първият, който разбра. Спорехме относно отвялената хомофобия на Бриджит Бардо: той не виждаше нищо лошо в това жената да има собствена позиция по въпроса, а аз бях отвратен от факта, че знаменитост от нейния ранг – с огромно влияние и безброй почитатели, си позволява така открито да проповядва омраза. Той явно усети огорчението ми, защото внезапно и съвсем естествено ме попита: „А ти хомосексуалист ли си?“, в отговор на което аз, незнайно с какви сили на самообладанието, останах в спора и казах: „Да, но какво общо има това? Аз защитавам и правата на животните, но не съм тюлен!“

Татко и до днес остава човекът, който поне привидно приема всичко най-леко. Разбирам, че това вероятно е по-скоро преструвка и че той със сигурност има своите терзания, но много оценявам усилието му да не прави нещата по-тежки и за мен.

С майка ми всичко се случи в разгара на поредния скандал около някаква ежедневна глупост. Този път не успях да изтърпя новия ѝ злобен, малодушен и зле завоалиран коментар за вероятната ми ориентация и просто казах: „Да, мамо, гей съм, спри се вече.“ За мен историята приключи дотук, но тя не изневери на себе си и продължи с огромен репертоар от драматични монолози относно продължението на рода, гордостта на семейството и тежката борба на нейните майчински инстинкти с – цитирам – „погнусата“, която изпитва към „тия като мен“. Тя не прояви милосърдието да облекчи процеса и за двама ни и се наложи да mine известно време, преди и да усвои ролята на любящ и подкрепящ родител, но днес вече се справя много добре с нея и ако не познавах дребната ѝ зла душица, вероятно можех дори да ѝ повярвам.

Брат ми научи сам, когато „случайно“ прочете един мой разговор. Попита ме, отговорих му, премина гневната фаза сравнително бързо и съвсем скоро започна дори добронамерено да се шегува с цялата история. Но още по-скоро след това, когато установи, че моята сексуална ориентация наистина е *сексуална*, премина в другата крайност и спря да ми говори. Подозирам, че в бесните си псувни и обиди към мен последния път е изчерпал целия скромнен комуникативен потенциал на и без това слабите ни отношения.

Разказът на Здравко

Да, пука ни... Пука ни много, боли ни от това, страдаме и вечно търсим одобрение. И това няма да се промени, не и докато сме живи и сме хора. Понякога всичко изглежда толкова безумно, че можем само да се чудим дали си е заслужавало. Точно тогава трябва да си спомним какво е било преди, какво е чувството да нямаш с кого да говориш, да се криеш и да лъжеш като беглец в изгнание и да поемаш всяка глътка въздух с горчивия привкус на ужаса, че някой някак може да разбере...

Разказът на Боряна

Боряна е на 22 години и е от София. Завършила е живопис в Националната художествена академия и има няколко реализирани изложби, сред които „Същност“, в която представя прехода на няколко транссексуални човека. Тя е част от екипа на „Действие“.

Моята история не може да бъде определена като изцяло положителна или изцяло отрицателна. Тя е едновременно в двете крайности, тъй като в най-важния за мен семеен кръг съм се сблъскала както с безкрайното приемане, така и с абсолютната тишина. И все пак аз бих я окачествила като положителна, тъй като за живота, израстването и личността ми нищо не е оказало по-голямо влияние от това, че майка ми е безусловно до мен.

Историята ми мина през много и различни етапи.

В прогимназията имах супер върл хейтърски период, който продължи около един срок. Тогава мразех всичко, което е гей, черно, жълто, каквото и да е различно от мен. Не знам защо бях решила, че трябва да повтарям като папагал всичко, което постоянно чувах да се говори за други хора – от нашите, от съученици, от познати и непознати.

За няколко месеца успях сама да оборя всички тези глупости в главата си и минах в пълната противоположност. Започнах да имам категорична позиция в защита на човешките права на всички хора и постоянно спорех и се карах с онези, които се изказваха обидно спрямо групи хора – в училище, вкъщи, даже и с бабите си. В този ми период една от тях ми беше казала: „Ти да не си „такава“? Защото, ако си „такава“, с дядо ти ще получим инфаркт!“ Тогава ѝ отговорих с нещо от сорта на „Не е нужно да си черен, за да защитаваш правата на черните.“

По средата на обучението ми в гимназията развих неудържимо привличане към гей културата – филми, музика, история, личности.

Разказът на Боряна

Всякакви неща, свързани с това, ми бяха изключително интересни, без обаче да считам себе си за принадлежаща към тези групи. Бях нещо като външен наблюдател, изучаващ културата им. Знаех, че това не може да е случайно, и затова започнах да се замислям защо интересът ми е точно там. В онзи момент бях решила, че ако съм гей, би или хетеро, за мен няма да е проблем, но исках да съм сигурна какво съм.

Тази рамка, която сега ми се струва смешна (въпреки че все още се самоопределям конкретно като гей жена), тогава ми беше изключително нужна, защото в гимназията все още нямаш идея какво си, и сексуалността е едната константа, на която можеш да стъпиш, за да продължиш да се изграждаш. И тъй като влечението ми беше основно по неща, свързани с гей мъже, в един момент реших, че може би съм транс гей мъж. Това беше една адски плашеща мисъл. Не защото за мен е проблем да съм транс или да съм гей. А защото знаех, че семейството ми би понесло доста тежко идеята за мен като хомосексуална или транс, камо ли пък и двете накуп.

С годините това ми объркване малко по малко се разсея от факта, че никога не усетих тялото си като чуждо и никога не изпитах нуждата да го променям генерално.

Всичко това естествено не го казвах на никого. На всички в училище обяснявах, че съм би, защото така беше по-приемливо за тях. Едва когато отидох в университета, супер много хлътнах по една колежка, после по друга. Общо взето тогава най-накрая загрях, че съм си просто лесбийка.

Първото ми истинско разкриване (т.е. без да лъжа, че съм би) стана в първи курс в Академията. Въобще не бях забелязала, че двамата с тогавашния ми най-добър приятел си падахме по едно и също момиче. Но той явно много добре е знаел, защото един ден просто ме попита: „Откога знаеш за себе си?“ А пък аз със същата лекота отговорих: „Отдавна.“ И понеже това ми беше първото разкриване като гей, положителната му реакция супер много ме ентусиазира. Самият факт, че някой ме попита, и то не защото не знае, а за да ми покаже, че това не го притеснява по никакъв начин, ми даде огромна увереност. В същия ден имах среща с приятели и ей така, без много да му мисля, се разкрих пред всичките накуп. Беше много яко.

С нашите обаче бяха големи драми. Знаех, че в някаква степен им е ясно, защото постоянно ги кастрах за разни техни изказвания по адрес

Разказът на Боряна

на различни малцинства, но изобщо не си представях как ще им го кажа. Някъде между първи и втори курс започнах много да се тормозя заради това, че не знаех как ще реагират и защото това вече беше важна част от живота ми. Така се случи, че всяка вечер в продължение на почти година стоях сама в стаята си и ревах в абсолютна истерия заради това, което си представях, че ще се случи помежду ни. Супер гадно ми беше. Освен това, че не исках напълно да прекъсна връзка с тях, най-вече ме беше страх, че ще ме изгонят, а на онзи етап не бях подготвена да се оправям сама, дори чисто финансово.

Един ден, без изобщо да съм го целяла, изпаднах в една от моите тайни истерични кризи, докато майка ми беше в стаята. Явно подсъзнателно вече бях решила, че ми е писнало да минавам през това ежедневно, и тотално се сринах пред очите ѝ. Ревях неудържимо. Тъй като този тип психологическа истерия блокира гладката мускулатура, въобще не можех да говоря. В случая това беше много гадно, защото не можех да обясня за какво всъщност става въпрос, и тя се паникьоса. Все пак с някакви хлипове и нечленоразделни звуци успях да ѝ кажа.

Първото, което каза, беше, че знае. После започна да ме разпитва стандартните глупости – сигурна ли съм, била ли съм с момче и т.н. Естествено обясни ми и как никога няма да мога да имам това, което един мъж може да ми даде. Аз много дълго време изобщо не успявах да говоря, така че тя просто си водеше монолог, а аз си мислех: „Да, тия неща съм чела, че ги казвате.“ Беше много странно, защото, първо, аз не можех да ѝ отговоря чисто физически и, второ, знаех, че майка ми има капацитета един ден сама да обори всичките тези неща в мозъка си – да си обясни защо има нужда да зададе тези въпроси, да разбере, че те са почти абсолютно реторични и каквото и да отговоря, то няма да промени факта, че тя се сблъсква с нещо, което тотално ще промени живота ѝ.

Три дни не ѝ давах да ме докосва. Това се дължеше на някаква странна форма на автохомофобия, която имам и досега. Поради неясна за мен причина не обичам физически контакти с роднини от женски пол, докато не съм напълно сигурна, че знаят за ориентацията ми. Затова тогава въобще не исках майка ми да ме докосва и супер много се дърпах.

Известно време въобще не се свъртах у нас и няколко поредни дни сърдечният ми ритъм беше ужасно учестен. Наложих се да взема едно

Разказът на Боряна

леко успокоително, за да го върна в норма, тъй като усещах, че ще ми стане нещо. Това помогна за няколко часа, но нещата наистина се нормализираха чак когато седнах и в познатата ми вече истерия изписах 5-6-10-30 листа, в които казах на майка ми всичко, което всъщност води до тези ми соматични пристъпи – пълен разбор на това, кой от семейството как смятам, че ще понесе или няма да понесе новината, като основният акцент беше, разбира се, върху баща ми.

От момента, в който майка ми разбра, минаха години, вече дори не знам колко. През това време тя така грандиозно промени възприятията си за целия свят, и то не защото някой системно ѝ внушава друг тип мислене, а защото тя е типичният пример за мислещ човек, който няма нужда от нищо друго, освен от малка промяна в бита си, за да стане още по-мислещ, търсещ и знаещ. Разкриването ми пред нея не само ни направи ужасно близки, а и отвори чисто нови хоризонти и за двете ни. Имам щастието да се радвам на пълната ѝ подкрепа за всички свои житейски търсения, включително и тези, свързани с гей активизма. Тя е невероятен пример за родител и човек не само за мен, а и за огромен кръг мои приятели (гей и хетеро), които са имали кратки срещи с нея, но не пропускат случай да ѝ пратят поздрав и да споменат колко е „яка“.

Някъде около година след като казах на майка си, реших, че ще кажа и на леля си, защото тя е най-възприемчивата след майка ми. След една семейна сбирка във Велинград най-накрая бях събрала кураж и планирах да ѝ кажа точно преди да замине. Обаче установих, че сърцебиенето отново се появява. Не можах да ѝ кажа. Но бях решила, че е време да го направя, и знаех, че единственият начин да стане, е да ѝ напиша съобщение. Сторихо го. Тя после ми се обади и ми каза, че трябва да се видим и да поговорим за това.

Събрахме се една вечер с майка ми и леля ми, а леля ми започна да ми обяснява за нейни познати от буйната ѝ младост. Понеже се е движела само с художници и писатели, съответно са ѝ минали всякакви неща пред очите. За мой огромен ужас всичките ѝ познати в един момент са решавали да се оженят/омъжат, просто защото живеят в малък град и трябва да оцелеят по някакъв начин. Заради това леля ми и до ден днешен си мисли, че хомосексуалността „минава“. Всъщност имала е само една приятелка, на която не ѝ е „минало“. Но за нея ми казваше: „Ей така Ина се закопа с това лесбийство!“ Сякаш сек-

Разказът на Боряна

суалността е някаква професия и ме убеждаваше да не си я избирам такава, защото ще умра от глад.

В трети курс заминах по Еразъм в Италия. Там свикнах да живея без нашите и да имам свободата да правя каквото си искам. Като се върнах, вече толкова не ми пукаше, че 5 от 7 нощи спях у приятелката си. Баща ми супер много се дразнеше и вербално агресираше върху майка ми. На мен никога не е можел да ми сипва, затова използваше нея като кошче за боклук. Много гаден механизъм, който знаех, че някак аз трябва да прекъсна.

В един момент реших, че ще трябва да кажа и на него. Когато съобщих на майка си, че планирам тази вечер да му кажа, тя заплака и започна да повтаря: „Не, не, защо тази вечер?“ Все едно щеше да има някаква разлика, ако не е тази, а е следващата. А и предвид, че на мен ми беше отнело години, докато страхът от разкриването стане преодолим, ми беше ясно, че при нея това нямаше да се случи скоро и че трябваше да действам въпреки нежеланието ѝ.

Отново бях притеснена, но този път не истеряхах. Вече всичко беше като повтарящ се механизъм, а и аз съзнателно се опитвах да не се вчувствам в ситуацията, за да се предпазя. Бях си събрала багажа и се бях приготвила да се изнеса, ако се наложи.

Вечерта, докато седяхме в хола и гледахме телевизия, им казах, че имам да им казвам нещо. Планът беше да се престорим, че майка ми не знае, за да не се стовари реакцията и върху нея. След като си казах рецитацията, баща ми каза: „Добре, това си е твоя работа.“ И това беше. Тази реакция много ме учуди предвид очакванията ми. През следващите два месеца обаче нещата станаха ясни. Баща ми редовно сипваше на майка ми някакви простотии от сорта на: „Сега ще кажа на нашите и те ще се откажат от нея в Държавен вестник.“ Аз страшно много се дразнех, защото вместо порочният механизъм на реагиране къщи да се разбие, майка ми отново го отнасяше вместо мен.

Разбрах също, че баща ми се чуди как да ме прашат на психолог, и видях в това възможност да подобря нещата. Реших, че аз ще намеря специалист, за да може с баща ми да се разберем пред него и той да спре да тормози майка ми. Една приятелка ми беше разказвала за д-р Бостанджиев и взех от нея телефона му. И така, една вечер казах на баща си, че съм намерила някакъв психолог и искам да отидем. Този път той реагира супер малоумно. Обикновено успява да прикри-

Разказът на Боряна

ва емоционалната си инфантилност, но тогава не му се получи. Каза ми: „Ти няма да ни търсиш такива неща! Докато ние не решим какво да правим с теб, няма какво да говорим по тази тема!“ Аз супер много се ядосах от отношението му и започнахме да се караме за всякакви неща. Баща ми има брутална фиксация по материални неща и много обича, когато нещо не е наред в емоционалните му контакти, да свежда всичко до това той какво е направил/платил. И след негова реплика от сорта на „Докато аз те гледам, аз казвам какво ще правиш“, аз реших, че нямам нужда от подобни хора в живота си, и му дадох един последен за отношенията ни шанс: „И сега какво – аз съм ти нещо като работник и докато ми плащаш, трябва да правя каквото искаш, така ли?“ При което той абсолютно неадекватно каза: „Да!“

Само дето този път не си бях приготвила багажа – много кофти решение. Отидох в стаята си и започнах да си тъпча чантите. Майка ми плачеше през цялото време, сновеше между хола и стаята ми и ми се молеше да остана. Казах ѝ, че ще остана, ако той дойде и ме помоли, което естествено не се случи. Като бях готова и стигнах до външната врата, той най-накрая се вдигна от дивана, но не за да се извини, а за да ми издърпа кувара от ръцете и да каже: „Това е мое!“ Поиска си и ключовете и аз му ги хвърлих в краката. Просто си тръгнах.

Това беше преди две години. Оттогава с него сме се виждали само веднъж на семейно събиране и през цялото време не си казахме нищо. Знаем, че той няма да направи първата стъпка, затова след като ми мина обидата, съм правила няколко опита за помирение. Не за друго, а защото майка ми продължава да живее помежду ни. Пратих му съобщение по случай годишнината от сватбата им – никакъв отговор. Пак със съобщение го поканих на завършването си – не се появи. Предполагам, че ще продължа опитите, тъй като около мен и баща ми има твърде много други хора, които страдат от това положение. Но както е при всички други човешки взаимоотношения – има нужда от поне двама души, а засега опитите са само от моя страна.

Разказът на Димитър

Димитър приближава 23 години. В момента е в търсене на подходящата за него професия и планира, когато я открие, да продължи образованието си в тази посока.

Започнах да мисля за секс, интимност и връзки доста по-късно от повечето си познати. В 7-8 клас съучениците ми вече си имаха гаджета и това беше основна тема на разговор и значителна част от живота им. Аз им се радвах и участвах в разговорите, но въобще не се замислях за това, че и аз мога да си имам гадже или интимни отношения с някого. Може би защото винаги бях възприемал момичетата като близки приятелки и нищо повече, а за момчетата просто не ми хрумваше да мисля по този начин, защото бях израснал в среда, където подобно нещо не се споменаваше дори. Тогава момчетата ми се струваха някак далечни, непознати, загадъчни и мистериозни, но не си давах сметка на какво се дължи интересът ми към тях.

Едва след като навърших 15, в главата ми се появи идеята, че евентуално и аз мога да си имам гадже. Започнах да осъзнавам защо момчетата ми бяха толкова интересни и това хем ми харесваше, хем евентуалните последици ме плашеха.

Минах през всички фази на себеприемането. Първо си казвах, че е нещо временно и че ще отmine. Веднъж сънувах много мръсен сън с Таня Боева и това ми даде голяма надежда. Но мина време и видях, че нищо не се променя, затова си казах: „Добре, ако спра да мисля за мъже, може би ще ми мине.“ И това не стана. Минах на теории от сорта на: „Това, че не мога да спра да мисля за мъже, не значи, че не мога да мисля и за жени.“ Примирих се с идеята за бисексуалност, тъй като теоритично беше възможно да имам „нормален“ живот с жена и семейство. Този тормоз продължи много дълго, някъде около 2 години.

Разказът на Димитър

Интересното е, че най-добрата ми приятелка беше лесбийка и още в 10 клас се разкри пред мен и пред доста други хора. Въпреки че знаех за нея, аз самият няхах смелост да ѝ кажа за себе си. Всъщност проблемът беше, че дори на себе си още не можех да кажа. В крайна сметка обаче, ако нещо не ти харесва, трябва или да го премахнеш, или да се адаптираш към него, за да спре да ти пречи. По тази логика в един момент просто реших, че щом така или иначе съм такъв и не мога да го променя (въпреки многото опити), по-добре да го приема и да се науча да живея с това, така че да се чувствам добре. Още същата вечер, когато си го признах окончателно, реших да отида в Why Not – един от двата гей клуба, за които ми беше разказвала моята приятелка. Не отидох, за да си търся някого, а просто за да видя другите като мен и да съм в обстановка, в която мога да почна замисления процес на адаптация.

Не е учудващо, че първият човек, на когото казах, беше именно приятелката ми. Споменах ѝ, че предния ден съм бил в Why Not. Реакцията ѝ беше просто: „И как беше?“ Тогава ѝ казах в прав текст, че съм гей, и тя каза: „Ох, чакай, че ми се допишка“, и отиде в някакви храсти. Почувствах се, сякаш не ме е отбелязала по абсолютно никакъв начин, и много се засегнах, защото ѝ бях казал нещо толкова значимо за мен, а тя реагира, сякаш съм ѝ казал „Вчера пих сок.“ Но е разбираемо, защото за нея това наистина не беше кой знае колко шокиращо, още повече че отдавна подозираше и ме разпитваше.

Малко по малко казах на останалите си приятели и на колегите в работата. Общо взето оттогава насам не съм крил от никого. Имал съм късмета да попадам сред хора, които нямат проблеми с това, и досега никога не съм се сблъсквал с някой селски пръч, който да ме тормози.

Обаче в продължение на 3 години все не ми стигаше смелост да кажа на майка си и на останалите от семейството. Не исках да казвам на майка си не защото очаквах лоша реакция, а защото тя има навика много да се притеснява за най-различни неща и ме беше страх, че ще започне да се тревожи прекалено много за мен. Другата причина да бавя разкриването си пред фамилията беше, че просто не намирах повод да го направя.

Но ето че най-накрая поводът се появи – хванах си първото сериозно гадже. Първо се разкрих пред сестра си, която е с 3 години по-голяма от мен. Казах ѝ го в прав текст, докато една вечер двамата гле-

Разказът на Димитър

дахме телевизия. Тя се обърна обратно към телевизора и каза: „Ти пък откъде можеш да си сигурен?“ „Откъдето ти си сигурна, че си падаш по мъже, оттам и аз“, отговорих ѝ. И това беше, не каза нищо повече и просто продължи да гледа телевизия. Тази липса на реакция ме изнерви и след малко отново подхванах темата. Стана ясно, че тя е много окей с цялото нещо и директно започна да ме разпитва за гаджета и т.н. Даже каза, че две години по-рано ѝ било минало през ума, че може да съм гей, но след това според нея съм започнал да се обличам размъкнато и съм си сложил обещана на веждата, което изтрило всичките ѝ съмнения и решила, че е сбъркала.

Майка ми много пъти ме беше разпитвала за гаджета и аз винаги отклонявах въпросите ѝ, защото не исках да си измислям лъжи. Затова реших да използвам именно това като начало на разговора. Казах ѝ: „Ти знаеш, че обикновено не говоря много за личния си живот. Сега ще ти кажа защо – защото съм гей.“ Реакцията на майка ми беше като по учебник. Мина през всички фази, през които съм чел, че минават родителите в такива ситуации. Първата ѝ реакция беше да ме попита дали съм сигурен, но 2 секунди по-късно сама си отговори, че ако не съм сигурен, нямаше да ѝ го казвам. Все пак вече бях млад мъж на 20 години и тя винаги е разчитала на моята зрялост и здравомислещ подход към нещата.

След това започна да пита какви са причините за това и дали имат нещо общо с нея. Аз ѝ разказах нещата, които бях чел, и я успокоих, че така съм се родил и че причината със сигурност не е в това, че някога ми е давала да слагам шнолки по косата на сестра си.

Третият етап беше да ме попита дали съм щастлив. Обясних ѝ, че откато всички знаят за моята сексуална ориентация, се чувствам много по-добре, отколкото докато го криех от тях и от себе си. Това, че аз се чувствам добре такъв какъвто съм, беше най-успокояващото за нея. Противно на моите очаквания, тя не се впусна в тревоги за различните неща, които съпътстват живота на едно гей момче. Вместо това се оказа, че най-много я тормози фактът, че съм го крил от нея и така не съм ѝ дал шанс да ми помогне и подкрепи, когато ми е било тежко. Много беше яко да чуя това от майка си, защото тогава разбрах, че тя наистина е осмислила нещата и искрено ме приема и разбира.

Имаше период, в който не говорехме по този въпрос. Явно просто ѝ трябваше време, за да свикне с новата идея, но това е разбираемо и

Разказът на Димитър

аз го очаквах. Затова се опитвах от време на време деликатно да повдигам темата. Едно от нещата, които показваха, че майка ми все още има проблем с това, беше молбата ѝ да не казваме на други хора от семейството и на приятелите ѝ. Аз доста добре разбирах това ѝ притеснение, защото то много прилича на онова, което бях имал самият аз – беше минало доста време, преди да дойде моментът, в който се почувствах достатъчно сигурен, уверен и силен, за да отстоявам позицията и личността си пред околните. По същия начин и на нея ѝ трябваше време, докато придобие сили да се пребори с реакциите на другите. В известен смисъл и на нея ѝ се налага да се разкрива.

Но малко по малко успява да се справи с това. По едно време ми каза, че обмисля да каже на някаква своя приятелка, и наскоро разбрах, че вече го е направила не само с нея, но с още няколко свои колеги. Това е наистина голям напредък, който много ме радва. Оставил съм на нея да реши кога да кажем на останалите от фамилията и съм сигурен, че рано или късно ще се случи.

Един ден ѝ казах, че планирам да си празнувам рождения ден в ID и ѝ разказах каква е тази дискотека. Тя отвърна: „А нас със сестра ти няма ли да ни поканиш?“ Поканих ги, разбира се, и майка ми наистина беше ентузиасирана. Много се забавлява и дори танцува с гаджето ми. Само беше разочарована от липсата на полуголи танцьори онази вечер, защото ѝ бях разказал за тях и тя имаше голям мерак да ги види.

Това беше една от последните стъпки, които тя трябваше да направи в своя процес на адаптация към новата ситуация. Прояви желание не само да приеме, но и да стане част от моя свят и да живее в него заедно с мен.

През юни дори дойде с мен на парада, което беше наистина страхотно. По едно време на шествието ѝ благодарих, че е дошла, а тя искрено се учуди и отвърна: „Е, за какво ми благодариш? Защо пък да не дойда? Нищо не ми коства.“

Сега всичко става все по-прекрасно и вече майка ми и гаджето ми си пият кафето само двамата, разказвайки си истории като истински приятели!

Разказът на Мирослава

Мирослава – „дете“ е на 27 години, израснала е в Бургас. Занимава се със защита на човешките права и е член на „Действие“.

Докато растях, майка ми ме учеше да не се подигравам на различните от мен хора, да не ги гледам странно и да ги уважавам. „Различните“ бяха онези, които имат физическо или умствено увреждане, и гейовете. Не познавах никакви такива хора и няхах търпение да се запозная, за да приложа това уважение и на практика. Оказа се обаче, че стане ли дума „различните“ да са в семейството ни, при майка ми изчезва дори теорията.

Осъзнах се за по-малко от секунда. Гледах видеото на Тату „Я сошла с ума“, в което целувката между двете момичета е разделена от много други кадри. Още при първия, когато видях как се гледат, знаех, че ще се целунат. Развълнувах се по нов начин и зачаках да се окажа права, докато те бавно се приближаваха една към друга.

В следващите месеци размишлявах върху откритието си; исках да съм сигурна дали съм „обратна“ – тогава използвах тази дума. Досега не бях харесвала момчета, нито пък момичета. Реших да не съм категорична, а да си оставя вратичка, в случай че се окажа бисексуална. Не съм изпитвала страх да не разберат другите или срам от себе си. Единствената ми негативна реакция беше към това, че бях гледала порно с жени и то никак не ми харесваше. Едни кльошави руси жени си бъркаха с нокти с маникюр и охкаха фалшиво. Не си представях да правя това. Трябваше да има нещо друго.

Когато се сдобих с интернет вкъщи, се озовах в един сайт на Тату, в чието чат приложение се запознах с много момичета от цяла България. Първото беше на 25 и веднага ми разкри, че е лесбийка, което силно ме привлече към нея. С другите ставахме близки като чатехме

Разказът на Мирослава

по цяла нощ и си пращаме писма, когато не се засичахме онлайн. Постепенно те започнаха да ми се разкриват като бисексуални, а после се оказа, че повечето са по-скоро лесбийки в процес на осъзнаване.

Първото ми разкриване стана по телефона. Говорех с една съученичка и ѝ казах: „Отивам на концерта на Тату, сещаш ли се, дете може би са лесбийки... Та и аз съм така като тях.“ Понеже по това време ходех на курсове за актьори, първоначално тя не ми повярва, а реши, че това е някаква задача от курсовете. Повторих ѝ го няколко пъти, за да се убеди. Казах ѝ, че се надявам, че това няма да повлияе негативно на отношенията ни и че като я прегръщам, когато се виждаме, няма да се тълкува погрешно. Тя потвърди, че всичко е наред.

Преди концерта на Тату се видяхме на живо с 25-годишната и аз толкова много се вълнувах, че цял ден пих ужасно много вода, стомахът ми трепереше и бях нервна. По-голямата ми сестра искаше да се запознае с нея, преди да ни остави да се видим. След това ме попита защо тя изглежда и се държи толкова странно. Тя наистина изглеждаше дистанцирана и не гледаше в очите, но за мен беше идеална. С нея говорех за неща, за които не можех с друг, за които дори не знаех, че имах нужда да говоря. А когато я нямаше онлайн, говорех на другите за нея. Казах на сестра ми, че е „обратна“, а тя вече се беше досетила и това никак не ѝ харесваше.

Пред семейството си говорех свободно за Тату и за спекулациите, че са лесбийки, както и за новата ми позната, а майка ми ме подпитваше съдържано какво мисля за това и т.н. Усещах как трябва да си трая повече, тъй като самата аз още бях в търсене каква съм.

След това намерих форум за лесбийки, където се запознах с още хора и по-близките от тях разпитвах дали и как са се разкрили пред родителите си. Всички бяха по-големи от мен и се надявах не толкова на съвети, колкото на възможни реакции, които да очаквам. Нечии родители не знаеха, други бяха реагирали чудесно, трети не говореха за това, макар да знаеха. Някои родители смятаха, че дъщерите им са били изнасилени или разочаровани и затова не искат да са вече с мъже; че е мода; че е период, през който минават; че е нещо срамно; че е грях. Имаше истории и за бити и изгонени деца, но не и на хора, които познавам. Всичко това беше толкова странно за мен. Вече бях влюбена в жена и това нямаше нищо общо с разочарование от мъже. Тоест действието не беше „отхвърлям мъжете“, а „харесвам жените“.

Разказът на Мирослава

Всички тези разговори трябваше да ме подготвят за истинския разговор, който предстоеше с майка ми. Да намеря точните думи, да реагирам спрямо нейната реакция, да я успокоя, ако се наложи.

Беше късна есен, двете бяхме сами вкъщи, аз бях нервна цяла вечер. Искях тя да усети нервността ми и сама да ме попита какво става. Казах ѝ, че искам да поговорим. „Напоследък се осъзнах като хомосексуална“ – започнах. Тя погледна сериозно и попита: „Какво ще рече това?“, не че не знаеше какво означава думата. Обясних, че харесвам момичета, а не момчета, както и че съм влюбена в жена. И оттам се започна като във форума – „Някой да не те е изнасилил? Моля те, кажи ми, недей да криеш, ако е така! Някое момче ли те разочарова? Ама защо все искаш да ти е трудно? Това е труден живот, който си избрала. Хората ще те отхвърлят. Как ще си намериш работа? Винаги си искала да си много интересна, затова ли реши това сега? Ще ти мине, то е само фаза.“ За финал ми каза, че добре приема нещата, но да не очаквам тя да каже на баща ми, а сама да му кажа.

Сестра ми вече знаеше, бях ѝ казала по телефона и не беше никак доволна. Скоро след това на майка ми ѝ предстоеше операция на щитовидната жлеза и сестра ми директно ме обвини, че аз съм виновна, понеже това се предизвиква от стрес. Казах ѝ, че този стрес не може да се натрупа за 2 месеца, и предположих, че е заради проблеми с работата и наши роднини. Сестра ми постоянно ме обвиняваше как не забелязвам колко е отслабнала майка ни, че е нервна и като цяло не е добре. Права беше – не забелязвах. Бях заета със себе си и своите тийнейджърски проблеми.

Постепенно се разкривах пред съученици и приятели. Всички приемаха новината доста добре. При всеки човек следях дали има някаква промяна в отношението и тази мисъл ми отнемаше много енергия. Не исках никой да си променя мнението за мен, след като разбере, че съм гей, особено момичетата. Една от най-забавните реакции беше на приятелка, която веднага ме попита: „Аз хубава ли съм, как смяташ? Имам ли хубави цици?“ С нея бяхме почти денонощно заедно и дори след като ѝ казах, тя не спря да се преоблича пред мен, да си намества сутиените пред очите ми. Беше успокоително, че не случих на негативни реакции. Такива имаше само вкъщи.

Майка ми постоянно ми пребъркваше раницата, шкафовете и традициите, и беше разбрала, че си имам гадже в друг град. Веднъж ми

Разказът на Мирослава

каза: „Има нова звезда, а? Защо не отидете да се нашибате и да ти мине най-накрая.“ Беше ужасно обидно, а и тя го изрече с такъв гняв.

Друг път щях да преспя у една приятелка, но излъгах, че ще съм у съученичка, която тя познаваше. Когато ме хвана, че лъжа, ми каза: „Мисли с главата си, не с оная си работа.“ Тя никога не е говорила толкова грубо освен в тези случаи. Искаше много ясно да знам какво мисли по въпроса. И винаги правеше препратки за секс, а аз дори не го бях правила. Никога не ме питаше за хомосексуалността, не искаше да знае какво е, не искаше да разсее страховете и срама си. Едновременно с това се оплакваше, че не споделям с нея. Какво да споделям, братче – зад гърба ми четеше стиховете и разказите ми, не повдигаше темата, а после защо не споделям?

Веднъж заминах за Варна, за да се видя с компанията, с която бяхме близки в чата – 6-7 души от различни градове. Върнах се чак късно вечерта и понеже няха телефон, нашите бяха звънели на всеки номер от тефтера ми, чието име им говореше нещо. Затова и не можех да излъжа, че съм била с еди-кого си – бяха му звъннали вече. Майка ми беше изпаднала в истерия и не можеше да контролира силата на гласа си, а баща ми беше видимо ядосан. Стана ми ясно, че тя вече му е казала. Обясних им, че съм заминала, без да им кажа, понеже не са ме пуснали. А майка ми не ме пусна, понеже знаеше, че ще се виждам с „обратни“. И явно като ме държеше настрана от тях, щях да се оправя. В истерията си майка ми ме биеше, а баща ми каза: „Ще ти оправя аз и резбата, и всичко.“ Не знаех какво трябва да значи това, освен че и у него нямаше да намеря подкрепа. В стаята ми липсваха някакви неща – писма, залепени листове по стените. Събрах си ги смачкани от коша за боклук и ги скрих още по-надълбоко в шкафа си заедно с тефтера с телефонните номера, които преписах, за да имам копие.

На другия ден рано сутринта се измъкнах, за да отида до близкия интернет клуб (бяха ми взели модема) и да кажа на приятелите си, че съм се прибрала и съм добре. Като се върнах къщи, баща ми беше по-спокоен и каза: „Не знам какво ще правиш, но гледай да криеш от майка си.“ Приех го като знак, че може би имам съюзник. Но не беше съвсем така.

Баща ми мълчаливо ни откара при гледачка на кафе. Тя веднага ми каза: „Ти май не си падаш много по момчета, а? Не се притеснявай,

Разказът на Мирослава

майка ти ще го приеме, ще се оправи. Ще имаш семейство с деца. Знаеш ли, че смятат да те заведат на психолог? Ти сигурно ще откажеш...”

Права беше. Майка ми ми връчи лист с адрес, даде ми 20 лв. и каза: „Записала съм ти час при психолог. Нали винаги си искала да отидеш да видиш какво е. Отиди да си оправиш проблемите.“ Скарахме се, казах ѝ, че няма да отида. Все пак ми стана интересно и отидох. „Аз нямам проблем. Майка ми има. С моята хомосексуалност.“ Психоложката беше добра и говорихме за доста неща. Тя предложи да викна майка си, ако искам, но знаех, че тя няма да дойде. Никога не е смятала, че проблемът може да е в нея. Ходих при психоложката 4 пъти и последния ѝ казах, че смятам да излъжа майка си, че съм се „оправила“, за да ме остави намира. А и защото исках да замина пак за Варна да се видя с приятелите си. Пуснаха ме да тръгна, макар че пак ги излъгах къде точно отивам.

След това майка ми изнамери друг „врач“ и ме помъкна при него. Той приемаше цели групи хора, но с мен искаше да говори лично. Когато най-накрая намери време за мен, ми каза: „Ти имаш влечение към жени. Това не е хубаво, не се прави така. Има много хубави момчета, намери си момче.“ През цялото време говореше много тихо, сякаш е нещо срамно. Гледах го с омраза и исках да му се разкрещя и да го ударя, но не можех. Майка ми ме попита какво ми е казал. „Първата врачка ми каза, че е нещо нормално и че всичко е наред, психоложката също. Тоя тука ми обяснява как не било хубаво. Ти на кого вярваш! Омръзна ми вече да ме мъкнеш по такива места. Ако още веднъж решиш такова нещо, няма да дойда, разбра ли!“

Тя изглеждаше отчаяна, но аз бях категорична. Стига вече лечение. Не бях болна, нямах магия, никой не ме беше урочасал. Единственото, което трябваше да направи майка ми, беше да говори с мен и да се информира по темата, а не да мълчи, да ме игнорира и действа зад гърба ми.

Сестра ми спореше с мен главно за предимството на това да си с мъж, а не с жена. Впускаше се в битовизми като кой щял да ми помогне, ако имам проблеми с водопровода, „Ще викна техник“ – казах, „Не може все да викаш някого, трябва да имаш мъж в къщата си“, „А мъжете, които не разбират от тези неща?“ Беше безумство. Накрая започнах да защитавам мъжете, че те не са само нещо, което ти помага да местиш тежки предмети, оправя пералнята и реже дъски.

Разказът на Мирослава

Питаше дали съм спала с момиче или момче. Казах, че не съм, и тя реши, че мога да пробвам с момче и да ми хареса. Каза ми, че самата тя два пъти се е влюбвала в свои много близки приятелки, но е решавала, че е по-добре да не прави нищо и да останат приятелки, вместо да си развалят отношенията. И щом тя е могла да го преодолее, значи и аз мога. Само дето аз не усещах да има нещо за преодоляване. А щом тя смята, че е имала, това си е неин проблем.

Майка ми очевидно беше казала и на своята сестра, защото тя веднъж ме викна на кафе да си говорим. Попита дали искам да съм момче. Не исках. Толкова ли беше странно да съм момиче, което иска да е с момичета? Нима щеше да ѝ бъде по-разбираемо да съм транс? Тя също предложи да пробвам с момче, аз отвърнах: „А защо ти не пробваш с жена!“ Беше ми омръзнало да ми казват да пробвам, сякаш сексът ще ме „оправи“ и е единственото решение. Тези хора, които иначе никога не говореха с мен за секс, сега ме караха да „пробвам“.

Заминах да уча в София и знаех, че не мога да споделям със семейството си за всичките си любови, разочарования, щастие и вълнения. А това съкрати максимално темите, за които можехме да говорим. Остана ученето, времето, какво съм яла, кога се прибирам и какво искам да ми сготвят. Реших, че и аз няма да повдигам темата, след като така добре всички са я заровили.

Няколко години не повдигахме въпроса. Една нощ, когато бях у сестра си, ѝ казах, че имам сериозна приятелка. Тя ме попита дали съм щастлива и когато потвърдих, ми каза, че се радва за мен. След като с това момиче скъсахме, бях много тъжна и се обадох пак на сестра си. Не исках да стоя в своята квартира, имах нужда от подкрепа. Усещах, че мога да разчитам на нея.

Обадох се и на майка си и казах: „Скъсах с гаджето си и ми е гадно. И понеже съм в сесия, искам да знаеш, че може и да не успея да си взема всички изпити.“ Тя се опита да ме успокои, че всичко е наред, да не се предавам, да се опитам да уча, ще мине и т.н. Затворихме и аз бях ядосана. Обадох ѝ се пак – „Защо не ме попита как се казва?“ Тя започна да се оправдава: „Ами аз дори не знаех, че имаш гадже, защото *ти* не си ми казала.“ Опита се да ми прехвърли топката, но аз бях безмилостна: „Хайде, попитай ме как се казва.“ Най-накрая ме попита. Казах ѝ женско име и тя пак продължи: „Ами аз не знаех, ти нищо не ми казваш.“ Но отговорността за това не беше моя – тя никога

Разказът на Мирослава

не беше искала да знае. Отново ми обясняваше как ще ми мине и да пробвам да си науча за изпитите, вместо просто да ме успокои като майка, чието дете е нещастно.

Прибрах се в Бургас по средата на сесията, за да уча там. Родителите ми веднага започнаха с темата за ученето, но аз им казах, че искам да говорим за друго. Обвиних ги, че се държат, все едно нищо не се е случило, все едно дъщеря им не е гей, отбягват го, не се интересуват, не искат да знаят. Те отново извъртяха въпроса – че аз нищо не им казвам. Майка ми задаваше неадекватни интимни въпроси – целувахте ли се, приятно ли ти е да докосваш момиче... Отговорих им само с лека ирония. Но не останах с усещането, че мога някой слънчев ден да им представя приятелката си, да я доведа на техен рожден ден, на семеен празник или дори да говоря с тях отново по въпроса. Но и тези неща направих.

Прекарах една седмица с приятелката си у нас. Реакцията на майка ми – не ми говореше, не стояхме никога трите заедно в една стая. Преди да пристигнем, майка ми каза: „Не искам такива хора в къщата си.“ „Какви хора?“ – попитах я изумена. Та аз самата не бях ли *такъв* човек? „Много добре знаеш за какво говоря.“ И отказа да продължим разговора. След това нейно инфантилно изказване ѝ написах в писмо всичко, което никога не съм могла да ѝ кажа – за 10-те години, в които не ми говореше и се правеше, че нищо не се случва; за неадекватното ѝ държание; колко това продължава да ме наранява и как не стига омразата и подигравките на цялото общество, ами и в семейството си не срещам подкрепа; как вместо те да ми я дадат, съм я намерила само сред приятели. И си заминахме.

Едва след седмица сестра ми се обади да ми се кара защо отново съм разстроила майка ни и кога ще престана да го правя. Не майка ми се обади да обсъдим писмото, а сестра ми! Обадох се на майка си да я питам защо тя не говори с мен директно. Каза ми, че вече всичко е наред и иска да съм щастлива. Не ѝ повярвах особено.

След това на няколко пъти изразяваше съжаление, че няма да имам деца, и правеше намеци, че „изборът“ ми не ѝ харесва. Хубавото в случая е, че при следващите ми посещения с приятелката ми се държеше адекватно, макар да има какво още да се желае. А леля ми и сестра ми ни канят на всички семейни събирания. На 10-годишната борба може би ѝ се вижда края.

Разказът на Стефан

Стефан е на 17 години, от София. Тази година ще завърши английска гимназия. Приет е в Международната кулинарна академия, където ще продължи да учи след една година. Обича да чете книги, комикси; опитва се да рисува, да пише разкази; мечтае да пътува.

Когато бях на 10 години, отидох на рожден ден на К. – мой съученик. По някое време някой предложи да играем на бутилка и всички насядахме в кръг. Дойде моят ред и завъртях бутилката, молейки се на Бог да се спре на едно момиче, което харесвах. За жалост (или щастие) бутилката се спря на К. Двамата се спогледахме и категорично отворатени се отказахме. Всички останали започнаха да протестират, че не може така, че нарушаваме правилата и т.н. В отговор К. каза, че ще го направи само ако загасим лампите. Идеята му бе в тъмното да си спестим целувката, но за негова изненада след изгасването на лампите аз наистина го целунах. Той беше втрещен и след купона ми каза да си мълчим за това. Важното беше, че на мен ми хареса.

Малко след това приятелите ми започнаха да говорят за момичетата като за нещо желано, а по-напредничавите разправяха за онези сайтове в интернет, където могат да се видят порнографски снимки и видеоклипове с жени. Един ден реших и аз да надникна в тези сайтове – беше пълно с голи жени и мъже. Не ми беше нито приятно, нито вълнуващо. По-скоро скучно. Докато не отворих една категория с интересното заглавие „Гей“. Тогава за пръв път се развълнувах от забавленията за възрастни и разбрах защо всички толкова ги превъзнасят. Но нещо ми подсказваше, че не трябва да говоря за това.

Някъде тогава ми се наложи да сменя училището си, понеже разформироваха класа ни. И така заедно с петима мои съученици се

Разказът на Стефан

преместихме в съседното училище. Там най-добрият ми приятел и аз се оказахме на дъното в ученическата йерархия – той беше висок и едър, аз бях слаб като клечка. Постоянно ни тормозеха, по-големите ни взимаха парите, други ни причакваха след училище, наричаха ни с обидни имена и т.н. Едни от основните обиди бяха „гей“, „педал“ и „педераст“. Тогава започнах да разбирам, че да бъдеш гей е нещо лошо, нещо ужасно, неестествено. Беше страшно за мен, понеже въпреки че децата не вярваха сериозно, че съм гей, аз знаех, че са прави, и мислех, че си заслужавам тормоза. Мразех се заради това.

Към края на 7 клас реших да се боря срещу това, че съм гей. Забраших си да гледам гей порнография и изобщо да мисля за секс. Дори си имах план как ще се ожена, ще имам деца и ще бъда хетеросексуален. Така никои нямаше да научи моята тайна и щях да имам „нормален“ живот. Излишно е да казвам колко глупави бяха плановете ми.

След 7 клас влязох в гимназията, в която мечтаех да уча. И всичко потръгна добре. Бях решил да скъсам всяка връзка с предишното училище, включително и с приятелите си. Исках да започна на чисто. Малко по малко си намерих приятели, съучениците ми ме харесаха, бях „нормален“. Но не бях себе си. Постоянно се страхувах да не се издам и се притеснявах от всякакви глупости – да не облека нещо прекалено цветно, да не кажа нещо подозрително, да не направя погрешен жест. Дори си бях измислил фалшива приятелка, зад която да се крия от въпросите от сорта на „Защо не сваляш момичета?“

Гимназията се оказа потресаващо хомофобско място. Имаше едно момче в училище, което беше открит гей, изглежда единственият. Обличаше се с маркови дрехи и си правеше модерни прически, което го отличаваше и го правеше мишена за подигравки. Всички знаеха, че е хомосексуален, и много им харесваше да го зяпат през прозорците и да го обсъждат, докато минаваше през двора. Все едно беше животно в зоопарка – беше отвратително. А най-лошото е, че и аз участвах. Предполагам, че по този начин се разграничавах от това, което беше той.

Най-добрият ми приятел по онова време се казваше Р. С него нямаше почти нищо общо. Той беше запален по коли, фитнес маниак, тренираше бойни изкуства и момичетата му се лепяха като на мед. А аз бях момчето, което беше вманиачено по видеоигри и комикси, което практически живееше в интернет. Въпреки това с Р. бяхме почти като братя. Тогава отказвах да го видя, но той си имаше проблеми. Беше

Разказът на Стефан

предубеден, леко расист и с националистически виждания. Както се казва, комбинацията от него и мен беше бомба със закъснител.

Едно лято майка ми ми сподели, че синът на най-добрия ѝ приятел от детинство е гей. Аз практически бях израснал с него, а тя го смяташе за част от семейството, затова реакцията ѝ беше много важна за мен. За моя изненада тя нямаше негативно отношение, дори на-против, изглежда го приемаше и подкрепяше. Дотогава не смятах, че някой може да реагира по позитивен начин на такава новина. Това ме окуражи и в последвалата година започнах да се ровя в интернет, за да науча повече по темата. Гледах много сериали и филми, където има хомосексуални герои, търсех информация и организации. Малко по малко започнах да излизам от черупката си. Замених маскировъчните дрехи с малко по-цветни, започнах да изразявам мнението си.

И така следващото лято за първи път заведох няколко приятели на вилата ни на морето. Бяхме аз, Р. и наша приятелка. Прекарахме си доста хубаво – карахме колела, плувахме наляво-надясно, правехме лоши опити за готвене (моите бяха добри). Една вечер отидохме на кръчма и както си седяхме и си говорехме, на мен ми прилоша. Станах, отидох в тоалетната и започнах да плача. Толкова много исках да им кажа и не разбирах какво ме спира. Все пак вече бях приел, че това не е толкова ужасно, а и ако имах доверие на някого, то това бяха те.

В тази тоалетна за първи път казах на себе си „Аз съм гей.“

Същата вечер ги заведох в една недостроена сграда, уж да гледаме залеза. Започнах с мелодраматичното „Трябва да ви кажа нещо важно...“ Момичето реагира нормално, а Р. даде вид, че не му пука, и каза: „Е, това ли беше?“ После започнаха да ми задават разни смешни въпроси – какво порно гледам, дали предпочитам отгоре или отдолу и т.н. Не знаех какво да отговарям, защото тогава все още няхах никакъв опит, но се почувствах добре, защото въпреки че въпросите бяха много неудобни, най-накрая можех да говоря с някого за това.

Следващите няколко дни обаче Р. си промени държанието към мен. Когато го попитах какво става, ми каза, че единствената причина да не ме пребие е, че през последните 2-3 години сме най-добри приятели. Когато се върнахме в София, привидно продължихме, все едно нищо не се е случило, но той се държеше студено и това ме потискаше.

Случи се така, че междувремежно смених гимназията, понеже не си взех един поправителен изпит. След като напуснах, с Р. спряхме да

Разказът на Стефан

се виждаме. Май тогава осъзнах, че съм влюбен в него и че заради това си бях затварял очите за онова, което беше той. След около един месец най-после успях да говоря с него и той в прав текст ми каза, че след като съм гей, не можем да сме приятели. „Ако не ме оставиш на мира, знаеш какво ще ти се случи.“ Много ме заболя, но нямаше какво повече да направя и се примирих.

След като казах на приятелите си, реших да не спирам дотам. Първо казах на сестра си, която ме подкрепи и окуражи. Следваше майка ми. Имах голяма нужда от помощ, затова една вечер извиках сестра си вкъщи. Знаех, че няма лесен начин, по който да го кажа на майка си, затова реших да съм директен. Дори не казах „Трябва да ти кажа нещо“, а направо: „Мамо, аз съм гей.“ Тя остана безмълвна, което ме уплаши. Излязох навън и оставих сестра ми и майка ми да поговорят. Това наистина помогна, защото когато се върнах, тя вече имаше желание да говорим и да ми задава въпроси.

Трябваше ѝ малко време да осмисли нещата, но днес тя е човекът, който ме подкрепя най-много. Дори това лято дойде на гей парада заедно със сестра ми.

С баща ми беше малко по-трудно. Аз не се познавам много с него. Не сме живели заедно, виждаме се 7-8 пъти в годината. По тази причина реших да се преместя при него за един месец. Отидох там с идеята да се опознаем, понеже не мога да кажа нещо такова на почти непознат. Но не се получи особено успешно, защото той почти не се мяркаше вкъщи. В края на престоя си реших все пак да му кажа. В отговор чух от него три неща: „Сигурен ли си?“, „Чака те труден живот“ и „Пази се от СПИН.“ И това е. Никога повече не е говорил за това. Типично за него.

Аз съм гей. Дълго се борих срещу тази своя страна, но накрая осъзнах, че е безсмислено, защото в нея няма нищо лошо или неестествено. Аз съм си аз и не мога да го променя. Единственото, което мога да избира, е дали ще бъда себе си. Същото важи и за всеки човек – независимо от сексуалността му.

Разбрах също така, че не съм сам. Всъщност бях изненадан от това, колко хора покрай мен са хомосексуални – една приятелка и един приятел от детинство, един от братята ми, двете деца на най-близкия приятел на майка ми и кой знае още кой. Изпитах толкова нови неща, които не бях си и помислял, че ще изпитам. Имам истински приятели, и то не малко. Щастлив съм.

Разказът на Владимир

Владимир е на 36 години, роден е в малък град и живее в София. Завършил е физика, но работи като програмист. Възхищава се на японската култура и е страстен почитател на аниме изкуството.

В 6 клас се влюбих в момиче. Бях твърде срамежлив да ѝ го кажа, но пък изливах чувствата си към нея в поредица от стихове, които веднъж показах на един приятел съученик. Неговата спонтанна реакция беше: „Курът ми се надърви!“ Помня, че се стъписах, защото аз изобщо не свързвах романтичните си преживявания с *онези* преживявания, за които дори нямах ясно определена дума. Чувствата ми към момичето бяха изцяло платонични, лишени от всякакъв сексуален заряд, което впрочем беше типично за юношеските книги и филми от онова време. Спомням си също, че майка ми беше забелязала увлечението ми по лириката и на няколко пъти си говорехме по въпроса за момичетата – явно достатъчно абстрактно, щом все пак така и не бях свързал романтиката със секса.

Скоро сред това към „пъзела“ се добави още една случка. Имах съученик, чийто баща работеше като шофьор на ТИР и често пътуваше в чужбина, откъдето носеше порно списания. Един ден, когато влязох в кабинета по география по време на междучасието, видях, че почти целият клас се беше скупчил върху един чин. Успях някак да се проввра между хората и видях списание, отворено на огромна снимка на мъж и жена. Жената беше с гръб към мъжа, а той беше леко обърнат към читателя, така че да му се вижда членът. Отбелязах, че на снимката присъства жена, но това, от което не можех да откъсна погледа си, беше мъжът. Тогава за пръв път видях възбуден мъж и гледката ме зашемети до такава степен, че когато някой извика, че даскалицата идва, едва успях да се придвижа до мястото си.

Разказът на Владимир

Докато се разотивахме по местата си, слушах как останалите момчета обсъждат жените, влагалищата и гърдите им. Нито дума за мъжете. Тогава за първи път ми проблесна, че нещо в мен май не е наред. Усетих объркване, но най-вече уплаха.

С течение на времето това ми опасение постепенно се затвърди. Винаги си бях мислил, че думата „педераст“ означава нещо като лош човек – гадняр, подлец и т.н. Докато случайно не разбрах, че хората я използват, за да наричат с нея хомосексуалните мъже. Това много ме стресна и ме убеди, че моите чувства са нещо лошо. Защото едно е да знаеш, че нещо е различно, а съвсем друго – че е лошо. По онова време още не правех адекватна разлика между истински лошите неща и онези с такъв етикет.

През цялото си обучение в гимназията, а после и в университета всячески се опитвах да потискам хомосексуалните си усещания и да давам шанс на предполагаемата си хетеросексуална страна. В този период имах няколко много близки приятелки, които се опитвах да превърна в гаджета. Но тези планове никога не се осъществяваха, все по моя вина. Върхът на усилията ми беше една целувка уста в уста по време на танц. Тази целувка ме убеди абсолютно окончателно и безвъзвратно, че предполагаемата ми хетеросексуалност е пълна измишльотина.

Като тийнейджър започнах да проявявам интерес към порно. По онова време нямаше интернет и срам не срам, се налагаше да го наемам от видеотеките. В началото взимах само хетеро. В една по-отдалечена видеотека каталогът представляваше огромна бяла стена, разделена на секции, които пък бяха разграфени на квадратчета. Във всяко квадратче имаше заглавие на филм. Когато за пръв път попаднах на порно секцията, видях едно заглавие, от което буквално ми причерня от възбуда, малко оставаше да се строполя на пода. Заглавието беше „Поеми го горещ“ и това се оказа само един от филмите в гей подсекцията на порно секцията. Небето не падна.

След всеки изгледан гей порно филм обаче се чувствах виновен. Всеки път си казвах, че това ще ми е за последно... до следващото ходене до видеотеката. За да компенсирам чувството на вина, от време на време (доста рядко) си взимах и хетеро филми. Казвах си: „Сега ще гледам хетеро порно и ще му се радвам!“ В крайна сметка единственото в тези филми, на което се радвах, бяха мъжете.

Разказът на Владимир

След като завърших университета, започнах работа във фирма за компютри и лесният достъп до интернет ми помогна в битката със себе си. През деня работех, а нощите прекарвах в mIRC-чатове (известни като „Мирката“), където намерих събеседници, с които можех да говоря спокойно за сексуалността си. Това ми подежда много освобождаващо, спрях да изпитвам вина и срам, придобих някакво самочувствие в това отношение. Също така завързах ценни контакти, някои от които пазя и до днес.

Там се влюбих за пръв път. Той се казваше Кий Су Йен и беше от Индонезия. Безкрайните ни чатове бяха придружени от хартиени писма и снимки. Тогава цифровите апарати още не бяха навлезли масово, нито обменът на снимки по интернет. Снимах пролетта, есента, зимата – пейзажи, които той нямаше къде да види, заради климата в родната му страна. Това преживяване ме окрили и се настроих силно бунтарски.

В същия период се запознах и с една доста по-възрастна от мен жена, с която имахме много общи интереси. И двамата споделяхме страст към фентъзи романи и поезия. Даже помня конкретната книжка, покрай която започнахме да общуваме – „Корабът с алени платна“. Светла беше първият ми приятел, с когото говорих открито за своята хомосексуалност, и нейната подкрепа и закрила много ми помогнаха.

Благодарение на mIRC срещнах един от основателите на единствената по онова време гей организация – „Джемини“. Видяхме се в София, където той ми даде една интересна книга за изследванията на института „Кинси“ и филма на Илко Дундаков „Скрито чувство“. Това е документален филм, включващ интервюта с известни и не толкова известни хомосексуални хора, както и с духовни лица и сексолози.

Този филм, наученото от книгата, подкрепата на Светла и бунтарският дух от първото ми влюбване доведоха до разкриването ми пред моята майка.

Когато се прибрах в родния си град, реших, че няма нужда да крия книжката, защото родителите ми не знаят английски и нямаше как да разберат за какво става дума в нея. С филма обаче нещата стояха по-иначе и въпреки това не го скрих никъде. Съвсем не случайно, някак нарочно дори, го „забравих“ там, където оставяхме всички видеокасети. И скоро разбрах, че не беше останал незабелязан.

Една неделя по обед дочух майка ми и баща ми да си говорят за филма в съседната стая. Обсъждаха участието на Мариус Куркински.

Разказът на Владимир

Когато влязох при тях, ме попитаха откъде имам тази касета и защо се интересувам от темата. Аз им отговорих, че филмът ми го е дал един приятел от София, а темата ме вълнува от общ интерес, какъвто имам например към филми за Втората световна война. Единственият коментар на баща ми беше нещо от типа на: „Аз тия хора изобщо не ги разбирам. Просто не мога да го възприема това!“, след което отиде на риболов.

Веднага след като той излезе, майка ми започна да ме ръчка и след няколко заобиколни опита ме попита в прав текст дали имам „такива наклонности“. Аз се поколебах известно време как да отговоря и накрая казах: „Да, имам.“ Много пъти преди това я бях виждал уплашена и в онзи момент тя изглеждаше точно така. Изражението ѝ беше, сякаш някой е паднал от терасата и се е убил. В шок, седна на дивана и започна да се вайка и да мисли на какъв доктор трябва да ме заведат, да се чуди защо е станало така, чия е вината. Имаше дори „забавни“ идеи от типа дали не са сгрешили с това, че са ме карали да помагам в домакинството (за което брат ми клинчеше доста по-успешно от мен).

Аз обаче бях доста добре подготвен по темата. Седнах в краката ѝ и започнах да обяснявам за изследванията, скълата на сексуалността, процентите, теориите за причините... След 15-минутна лекция ми беше ясно, че тя не възприема много от онова, което ѝ казвах, но и нямах какво друго да ѝ предложа.

В този ден майка ми спря да се усмихва. Сякаш животът беше изсмукан от нея и вече не можеше да се зарадва на нищо. Това силно ме уплаши и притесни.

Няколко седмици по-късно тя ми разказа как навремето имало някакъв човек, за когото се говорело, че е „такъв“. Същият впоследствие се бил оженил и имал деца. Тя сега била отишла при него, за да го разпита дали това състояние е преодолимо, и той ѝ казал, че с дисциплина и упорство съм щял да се „оправя“. Така и не разбрах дали е имало такъв човек в действителност, или си го е измислила, за да ме „окуражи“. Но всъщност и няма значение. Дори ако някой е успял да се потиска толкова време и да играе театри, щастлив ли е той? И „оправил“ ли се е? Регистрирайте профил на млад и хубав гей мъж в сайт за запознанства и ще останете смаяни колко предложения ще получите от мъже, обявили се като хетеросексуални, и дори от женени мъже.

Разказът на Владимир

Това тегаво положение продължи повече от година. Нещата започнаха да се оправят едва когато организирахме среща между майка ми и моята възрастна приятелка. Те се видели и говорили за мен. След този разговор майка ми постепенно започна да си връща усмивката, оживи се.

Още две или три години по-късно здравето на баба ми по бащи-на линия силно се влоши и тя започна да залянява. Наложил се някой да се грижи за нея и това бяха родителите ми. Баба ми никога не е била особено приказлив човек, обичаше повече да действа. Изглежда обаче приближаващият край я беше направил по-разговорлива. Един ден, когато се прибирах у дома, майка ми ме посрещна още на улицата и седнахме в кафене. С необичайно вълнение тя ми сподели, че докато е била болна, баба ми сякаш се е опитвала да компенсират за цялата си мълчаливост и непрекъснато разказвала за живота си. Разказала и за един от своите внуци – син на сестрата на баща ми, който бил гей. Майка ми ми каза това с такава огромна радост, почти облекчение. Останах с впечатлението, че се радва, защото е получила доказателство, че не тя е виновна за хомосексуалността ми – били са гените на баща ми.

Аз не се опитах да оспоря такава гледна точка. Радвах се, че виждам майка си по-спокойна, и за мен това беше най-важното. Но пък бях искрено изненадан от факта, че баба ми е знаела подобно нещо за братовчед ми, защото през всичките изминали години не бях забелязал и следа от негативност в отношението ѝ към него. Оказа се, че баба ми е била по-толерантна от майка ми.

С времето малко по малко разкрих сексуалността си и пред най-близките си приятели от университета – слава богу, преживяването беше положително, за което адски се радвам.

С майка ми днес не си говорим често на тази тема. Личният ми живот почти никога не се обсъжда. Понякога има проблясъци, че донякъде е свикнала с положението. Има обаче и случаи, от които си проличава, че в дълбочина нещата не са напреднали особено.

Баща ми и до ден днешен не знае. Решил съм, че няма да му казвам, защото се доверявам на преценката на майка си, че новината ще се отрази пагубно на крехкото му здраве. Изкушавам се да си мисля, че навремето му дадох равен шанс с този на майка ми да си избере дали да знае. И той сам направил избора си. Така успокоявам себе си.

Разказът на Юлия

Юлия е родена и израснала в чужбина. След гимназията идва в България, за да продължи образованието си, но една среща променя живота ѝ.

Г, Б, Т. Не бих се идентифицирала с нито една от тези букви. А и в крайна сметка те нямат никакво значение.

Началото

Като малка си играех на „Майка и дъщеря“ с мой 7-годишен съученик. Аз бях майката, а той – дъщерята. Бях влюбена в него. Той приличаше на момиче и всички постоянно му го казваха. Може би той също се е смятал за момиче.

По-късно в нашия клас стана модерно момичетата да се женят помежду си: най-добрите приятелки бяха задължително женени. Задължително със свидетелки. Задължително заявили гордо пред целия клас, че са толкова близки, че чак са женени. А който си нямаше жена, не беше готино момиче! И аз си имах жена, разбира се, и свидетелка, и малък детски купон след това. Но „жена ми“ не беше най-добрата ми приятелка, а просто съученичка. Заради тази ми постъпка най-добрата ми приятелка не ми говореше с дни. Затова се наложи да се разведем със съученичката. И с двете момичета поотделно бях доста близка – спали сме в едно легло, изучавали сме телата си. Беше повече от естествено. Беше игра.

Той

Влюбих се отново чак в последената година от гимназията. Той имаше небесносини очи и нежен глас. Месеци наред и двамата ни беше

Разказът на Юлия

страх да се запознаем официално и да излезем някъде заедно. Но когато най-накрая се случи, чувствата ми бяха невероятно променливи – един ден го обичах до сълзи, а на следващия ден не исках да го виждам, мразех го. Тийнейджърска му работа. Мъчих го по този начин известно време, след което казах, че заминавам за чужбина и няма смисъл да ме чака.

Тя

Годината бе 2004-та, есента. Аз бях на 19 и следвах в България за втора поредна година. Имах дълга рижава коса, депресивни мисли и много мътна представа за бъдещето си. Живеех в едно съсипано и шумно студентско общежитие, където един ден съдбата ме отведе до врата с номер „506“.

Тя беше моята съквартирантка – странно, захилено, кльоцаво тъмнокосо момиче, което се радваше на всичко и всички. Изглеждаше прекомерно щастлива. До такава степен, че не ѝ вярвах, а после разбираш, че всъщност вътре в себе си е дълбоко нещастна – толкова колкото може да бъде нещастен един млад мислещ човек, който тепърва се сблъсква с реалността.

Тя се опитваше да ми стане приятелка, да ме приеме такава каквато съм – отчуждена, бягаща от хората и от миризми на готвена храна, плачеща за далечния си дом, постоянно гладуваща. Но не се получаваше – аз все бягах. Често не ношувах в стаята ни, опитвайки се да открия малко лично пространство някъде другаде. Не желаех да ме гледа с добрите си тъжни очи. Не желаех да ми помага. Все още не виждах колко сме еднакви...

Приятелството

Беше пролетта на 2005-а. Зимната ваканция въкъщи ми се беше отразила добре и бях успяла да се отърся от всепоглъщата носталгия. Пролетта беше прекрасна, розово-бяла, опияняваща, въздухът ухаеше на мед. Бях започнала да я допускам до себе си и да забелязвам колко много си приличаме: постепенно започнахме да се обличаме еднакво, вървахме по улиците с едно и също темпо, гледахме в една и съща посока, мислехме еднакво. Постепенно тя ми стана най-добрата приятелка. Но само приятелка.

Когато настъпи лятото, аз си заминах за въкъщи, а тя ми пишеше пис-

Разказът на Юлия

ма – истински хартиени писма! На всеки 10 дни! Стреснах се, когато след получването на поредно такова писмо мама ме попита с една много специална интонация до каква степен сме... близки. Отговорих ѝ, че няма нищо такова, и набързо се изнизих от стаята, шокирана от това, как смее да има подобни мисли.

Само дето една вечер половин година по-късно тези нейни предположения взеха, че се оказаха верни.

Любовта

Сънувах, че двете се целуваме, и го споделих с нея. Тя се усмихна, но не каза нищо. Усещах, че мога с лекота да ѝ споделям всичко. Усещах, че се влюбвам в нея, но не можах да ѝ го кажа в очите. Направих го след време, в един sms, пътувайки за пореден път към вкъщи. Предстоеше ми дълъг път и поредна дълга зимна ваканция далеч от нея.

У дома с мама прекарвахме зимните вечери в плетене. Тя нещо свое, а аз – два броя зимни шала, за мен и за моята любима. Прездата избрах в зелено – любимият ѝ цвят.

Но се случи така, че не успях да доплета шала ѝ. Случайно срещнах онази моя ученическа любов и чувствата се завърнаха, връхлетяха ни с нова сила. Той каза, че винаги ме е чакал и обичал и че е готов да ме чака още. Това ме обърка напълно.

Една вечер се прибрах, а мама се бе захванала със зеления шал. Вдигна бавно поглед и ми каза с обвинителен и леко ироничен тон: „Ами любимата ти? Няма ли да ѝ довършиш шала?“ Отново се почувствах както тогава, когато се не се ожених за най-добрата си приятелка от училище...

Не мислех, че връзката с това момче ще е толкова мъчителна. Отново. Предложи ми брак, а аз му признах, че всъщност обичам жена. Той каза, че ще го преживее, стига да съм с него, но аз бях категорична и заминах, по-точно се върнах. При нея. Сега тя беше моят дом.

Родителите

Никога не ми се е налагало да се крия, а после да се разкривам пред родителите си. Те винаги ме усещаха, знаеха всичко за мен. Ще съм им благодарна завинаги, че никога не са ме спирали за нищо. И че в същото време са ме следели тайно да не си направя нещо, когато... Имаше един момент, в който обучението ми най-накрая свърши

Разказът на Юлия

и бях изправена пред най-големия избор в живота си – да се върна на сигурно, на топло, да се омъжа в своя роден град, да си намеря хубава работа, да имам деца, да живея на две пресечки от родителите си...

или

... да се върна към неизвестността, в една чужда за мен държава (която с времето ми стана по-близка от родината, защото сърцето ми е тук), да живея с жена, никога да не бъдем признати за двойка, никога да не можем да имаме дете една от друга, никога...

Тогава усетих с пълна сила тези две абсурдни крайности. Какво значи да си ужким хетеро, да си това, което се очаква от теб, да си изцяло подкрепен и разбран – всички ми се усмихваха и ми желяеха семейно щастие, радваха се за мен. И другата, напълно противоположна страна – пак си бях аз, *същата* аз, но този път отношението на света към мен бе толкова различно, че по едно време усетих как не ми се живее.

В този период милите ми родители бяха решили да не се намесват, а да ме следят тайно да не се самоубия. Бяха готови да ме оставят да правя каквото сърцето ми казва само и само да живея. Това го разбрах след доста време, когато нещата се уталожиха и те сами ми го довериха.

Спомням си за една вечер. Вървахме с този мой годеник по улиците, държейки се за ръце. Покрай нас минаваха разни хора и ни се усмихваха. Аз казах: „Сега усещам разликата. Колко е нормално да те държа за ръка и да не се притенявам, че правя нещо нередно.“ Тогава той ми каза нещо, което ще помня дълго: „Да, така е. Но само докато сме навън, на улицата. А нима е нормално да се приберем вкъщи и цяла вечер да не ме докосваш, да плачеш и да мечтаеш за нея?“

Е, избрах втория вариант – върнах се към своята ненагледна „неизвестност“. И се оказа, че въобще не е толкова лошо. Даже бих се престрашила да кажа, че никога не съм се чувствала толкова на правилното място с правилния човек, както сега. Тя е най-добрият ми приятел, съветник, помощник, сестра, любима – всичко! Заедно сме вече 7 години. Намерихме своето място под слънцето. Имаме си приятели, работа и планове за семейство. Свободно се държим за ръце по улиците. Няма как да не спомена, че все още усещаме известна отдалеченост и дори неприязън от страна на нейното семейство, но се надявам, че с времето ще се справим и с това. Нали сме преодолели толкова много!

Разказът на Марко

Марко е на 26 години, роден е и живее в София. Киното е негово хоби и професия. Другата му страст са човешките права и от 4 години се занимава със социално-активистка дейност. Съосновател е на „Действие“.

Не съм сигурен в каква степен малките момченца и момиченца осъзнават концепцията за половете, но съм убеден, че родителите изиграват важна роля в разделянето на двата „вида“. Възпитателни реплики от типа „Госпожиците не правят еди-как си“ и „Недей да плачеш, защото всички ще те помислят за момиче и ще ти се смеят“ изграждат у децата някакво скеле от страх, което бива укрепвано с годините, докато не се циментира.

При мен обаче не успя да се случи, или поне не напълно. Предполагам, че трябва да благодаря за това на майка си, която никога не се е опитвала да потиска духа и поривите ми. Не ме кореше, когато в детската градина рисувах принцеси, нито ми се караше, когато си правех бални рокли от одеяла или подскачах по диваните с крака, преплетени като опашка на русалка. Единствените знаци, че в тези неща има нещо нередно, идваха от баща ми, но реакциите му ме отдалечиха повече от *него*, отколкото от мен самия.

Годините, прекарани в училище, бяха трудни и в някакъв смисъл ме подготвиха за истинския живот. Още от рано започнах да предпочитам компанията на момиченцата, може би защото повечето момчета ми бяха трудни за разбиране. Те обичаха да се бият, да играят с войници, да си говорят за коли и силови спортове, да играят футбол – все неща, които бяха безкрайно далеч от мен. Затова прекарвах повечето време с момичетата и с едно-две момченца, които се открояваха от останалите. В началните класове беше по-лесно. Можех например да

Разказът на Марко

играя народна топка вместо футбол, без това да предизвиква нещо повече от подигравки от ученици, обикновено от другите класове. Един от най-сериозните и болезнени за мен сблъсъци обаче се случи не с деца, а с възрастен.

В най-студените дни от зимните месеци майка ми ме обуваше с вълнен мъжки клин, защото бях слабичък и лесно измръзвах. Веднъж преди часа по физическо реших да не си събувам клина и си навлякох задължителния анцуг върху него. Часът започна и учителят ни строи в две редици. Някак беше забелязал клина и с подигравателен тон ми каза пред целия клас, че „чорапогащите“ не са подходящо облекло за неговия час, и ме предупреди повече да не се появявам така. Това не беше първата язвителна забележка, която получавах от него, но този път се почувствах изключително унизен.

Когато бях на около 11-12, влязох в пубертета. Тогава не се замислях върху това, че еротичните истории, които си измислях (и понякога рисувах), включваха единствено мъже. Тъй като не обсъждах тази тема с никого, дълго време не намирах нищо странно във фантазиите си. Това се промени някъде в седми клас. Тогава започнах да осъзнавам, че сексуалните ми чувства са различни от тези на останалите момчета и че тази разлика е лоша.

Представата ми за хомосексуалните хора, която си бях изградил на основата на семейната, социално-културната и медийната среда, беше безкрайно изкривена, стереотипна и наистина плашеща. Единствените гей хора, които бях виждал, бяха Евгени Минчев и Азис, и мисълта, че ще стана като тях, ме изпълваше с отвращение. Абсурдно ми се струваше човек като тях да има семейство, да отглежда деца, да живее нормално.

Винаги съм бил заплелен от приказките и особено много от анимационните филми. От първите няколко минути от „Красавицата и Звяра“, които гледах на видеокасета у едни приятелчета, до днес това изкуство ме пленява и вълнува както нищо друго. Покрай приказките си изградих една много пълна, идеализирана представа за живота и света. Имах ясен план за бъдещето си – щях да стана аниматор в Disney, да се ожена и да имам две дечица. Даже си представях как ще изглежда интериорът на дома ни.

Осъзнаването на сексуалната ми ориентация се появи като айсберг, който заплашваше да потопи не само мечтаното бъдеще, но и реално-

Разказът на Марко

то настояще – страхувах се, че всички, които обичам, ще ме намразят и отхвърлят. Чувствах се като изрод и бях ужасен от възможността някой да научи срамната ми тайна. Искрено исках да се променя, да бъда като всички останали.

В допълнение към всичко това бях и силно вярващ в Бог. Заслугата беше на майка ми, която в продължение на няколко години водеше мен и сестра ми на неделно училище, а от време на време и на проповеди на евангелистки пастори. Бях прочел текстовете в Библията, според които сексуалните актове между мъже са „гнусота“ и участниците трябва да бъдат убивани с камъни. Затова всяка вечер се молах на Бог да ме излекува от тази ужасна болест. Разбира се, безуспешно.

Един ден, в момент на отчаяние, реших, че просто ще престана да бъда гей. Изгорих двата диска с гей порно, които си бях купил, и спрях да мастурбирам (издържах цели 3 месеца!). В интернет открих координати на някакъв сексолог, чието име вече не помня, и си записах час. Той беше първият човек, с когото разговарях на тази тема, и имах огромен късмет, че се оказа адекватен. Сесията ни продължи около половин час, в края на който той каза: „Момче, ти си гей и аз нищо не мога да направя по въпроса.“ От една страна, тази „диагноза“ ме съкруши, но в същото време тя постави началото на края на вътрешния ад, в който живеех.

След като специалист ми беше казал, че в чувствата ми няма нищо ненормално, реших отново да използвам интернет като източник на информация, но този път не за да се лекувам, а за да се опитам да разбера какво се случва с мен. Изчетох купища материали за хомосексуалността – за научната, моралната и религиозната страна на въпроса. Но онова, което имаше преломен ефект върху мен, бяха десетките лични истории на момчета и момичета, преживели същите неща, през които минавах аз. Помня как четях разказите на тези хора и плачех над клавиатурата. След това ги запазвах в една дълбоко скрита папка в компютъра си, за да мога да си ги препрочитам отново и отново и отново. Придобил някаква минимална увереност, започнах да влизам в гей чата на Dir.bg и да засипвам случайни хора с въпроси. Някои се дразнеха и нямаха желание да ми разказват за живота си, но попаднах и на такива, които с готовност ми помагаша. Струва ми се, че тези чатове и форуми бяха и все още са най-успешният метод за взаимопомощ, който ЛГБТ общността сама си е създала.

Разказът на Марко

Първият човек, който разбра за сексуалната ми ориентация, беше сестра ми. Казвам „разбра“, защото не ѝ казах аз. Тогава живеех с баба си, а Ели, която е с две години по-малка от мен, беше при нашите в друго жилище и се виждахме веднъж в седмицата. Не мога да кажа, че бяхме кой знае колко близки, но честите ни заяждания и сборичквания не означаваха, че не се обичаме.

В един неделен ден по обед, когато Ели беше дошла на гости заедно с майка ми и някакви приятелки на баба ми, я бях оставил на компютъра, докато аз обръщах внимание на останалите. По едно време тя ме извика и когато отидох в стаята, отделена от хола само със стъклен портал, я заварих ухилена до ушите и сочеща монитора, на който стоеше порно снимка с двама мъже. Причерня ми. Втурнах се да скрия снимката и започнах да ѝ обяснявам, че не трябва да казва на абсолютно никого. Чувствах огромен срам, сякаш беше разбрала, че съм убил човек, и което е по-лошото, има опасност да ме издаде. Можете да си представите колко бях изненадан, когато първото нещо, което сестричката ми каза, бе: „Няма нищо лошо, стига да не правиш секс, преди да се омъжиш.“ Аз, разбира се, веднага (и искрено) се съгласих с това условие, но ми трябваше доста време, за да се успокоя и да спра да се срамувам пред нея.

Междувременно вече се бях преместил в гимназия, но продължавах да поддържам близък контакт с едната от двете си най-добри приятелки от предното училище. Месеци наред, по време на няколко-часовите ни телефонни разговори, ѝ разказвах за своята ужасна тайна и ѝ давах малки подсказки, но така и не събрах смелост да ѝ я кажа в прав текст. Затова второто ми разкриване отново стана принудително и отново пръст имаше сестра ми, на която концепцията за дискретност ѝ е напълно непозната и до днес.

Един уикенд през зимата бяхме отишли с тях двете и майка ми на Витоша, за да се спускаме с найлонови пликчета – един от малкото спортове, които практикувам. Не помня как се заядох със сестра си тогава, нито точните думи, с които тя ми го върна, но добре си спомням, че трябваше да си разкопча якето, защото изведнъж плунах в пот. И отново ме обзе онова познато чувства на срам, заради което в продължение на една седмица не отговарях на обажданията на приятелката си. Когато най-накрая се престраших да ѝ се обадя, тя ми каза, че отдавна е била наясно и че недоумява защо толкова много съм се

Разказът на Марко

притеснявал да ѝ го кажа. Винаги бях знаел, че реакцията ѝ ще бъде такава, но собствената ми автохомофобия не ми беше позволила да прекратя безумната игра на гатанки.

Сега, когато вече имах човек, с когото можех спокойно да говоря на тази тема, чувствах, че един огромен товар се свлече от раменете ми. В следващите месеци прекарахме стотици часове в разходки и телефонни разговори, обсъждайки нещата, които бях прочел в интернет, и плановете ми да се разкрия пред майка си.

Беше ми много трудно да предвидя нейната реакция. От една страна, тя е най-любвеобилният човек на света (дори понякога прекалява). В същото време фанатичните ѝ религиозни убеждения и някои случки ме караха да съм много предпазлив. Помня как една събота бях у тях и гледахме „Море от любов“. Майка ми вършеше някаква домакинска работа и не гледаше, но слушаше. Втората история в този брой беше на две хомосексуални жени, които се бяха разделили и едната се опитваше да си върне любимата. Някъде по средата на трогателния ѝ разказ майка ми каза с пренебрежение, каквото рядко съм усещал у нея: „Уж е жена, а пък с какъв мъжки глас говори...“ Вече не помня дали ѝ се скарах или стаих огорчението, гнева и разочарованието си вътре в себе си.

В този период религиозните ми убеждения вече бяха силно разклатени. Смятам, че това е неизбежно, ако започнеш да си задаваш въпроси и просто разсъждаваш логически. По този повод буквално всеки път, когато се видехме с майка ми, подхващахме спор на религиозна тема. Опитвах се да ѝ покажа очевидните противоречия в Библията с надеждата, че ако признае тях, после по-лесно ще види абсурда в текстовете за хомосексуалните актове, писани преди хиляди години от невежи хомофоби, които дори не са имали концепция за сексуална ориентация.

Така се стигна до онзи паметен ден, в който с майка ми и сестра ми решихме да се разходим по драгалевските поляни. Спорът този път беше за динозаврите и сблъсъка между научните данни за съществуването им и библейската версия за създаването на Земята. Това е може би най-очевидната глупост в цялата книга и фактът, че майка ми си измисляше довод след довод, все глупави и лесно оборими, ме вбесяваше все повече. Другото, което тя не разбираше, беше, че докато тя говореше за динозаври, аз говорех за себе си.

Разказът на Марко

В един момент нещо в мен се пречупи, разплаках се и подкарах колелото назад. Бях ужасно разстроен и не исках да се прибирам, затова подминах къщата и продължих по улицата, докато не стигнах един булевард. Слязох от колелото, седнах на тротоара и си поплаках на спокойствие. Междувременно майка ми, притеснена от необяснимата за нея моя реакция, беше тръгнала да ме търси и не след дълго ме откри. Тя седна до мен, прегърна ме и започна да ме пита какво има. На мен не ми трябваше много и ѝ казах. Тогава тя също се разплака, запрегръща ме наново, повтаряше ми колко ме обича и как с божията помощ всичко щяло да се оправи. Попита ме дали искам да съм такъв и аз, бидейки в абсолютно разклатено и уязвимо емоционално състояние, отговорих, че не. Когато се прибрахме вкъщи, тя направи набързо някаква постановка с една лампа, покрита с шал, забради себе си и сестра ми и коленичихме на пода в кръг. Последва дълга и драматична молитва, в която трябваше да се отрека от Дявола и да заявя своята готовност да се боря срещу злия демон, който ме е обладал.

Накратко – майка ми извърши екзорсизъм върху мен.

Тази вечер си легнах с искрената надежда, че на сутринта ще се събудя хетеросексуален. Познайте какво стана – точно така, нищо. Помня как още със събуждането си реших да се „тествам“, като си представя еротична сцена с жена. Тогава осъзнах колко глупаво е това, което правя. Ядосах се, задето цялата ми увереност и мъчно изградено самочувствие се бяха сринали за няколко минути. Реших да се стегна и да взема твърда позиция срещу опитите на майка ми да ме натика обратно в дупката, от която бях изпълзявал години наред.

Следващият ни разговор беше в планината, близо до село Железница, където уж отидохме да берем билки. Не помня много подробности от този разговор, но една реплика на майка ми се е забила в сърцето ми като пирон. Докато ѝ обяснявах как някой ден ще имам чудесно семейство с мъж и осиновени дечица, тя ме прекъсна и каза: „Докато съм жива, няма да ти позволя да имаш деца.“

Досега не бях споделял това с никого, защото е прекалено болезнено, но за мен е важно да покажа в какво хомофобията и заблудите превръщат иначе любящи и добри човешки същества. И до ден днешен не мога да си представя по-чудовищно нещо, което един родител може да каже на детето си. Иска ми се да вярвам, че вече не го мисли, но истината е, че не знам.

Разказът на Марко

Отношенията ни оттогава минаха през различни етапи. Тя винаги се е опитвала да бъде максимално близка с мен и е правила доста неща, за които повечето гей хора биха завидели. Ходили сме на море с нея, сестра ми, най-добрата ми приятелка и бившият ми приятел; канила ни е на обеда и сме празнували заедно Нова година; винаги е приемала гей приятелите ми сърдечно.

През цялото време обаче аз усещах, че у нея продължава да живее убеждението, че съм обладан от демон и че бих могъл да се излекувам. Показвала ми го е неведнъж, оставяйки на бюрото ми някоя религиозна книга или статия от вестник. Но това, което окончателно ме отдалечи от нея, беше отказът ѝ да разбере защо се занимавам с активизъм. Тя не вижда смисъл в това да протестираш и да работиш за нещо, което не зависи пряко от теб, защото властта да променя толкова мащабни реалности като хомофобията по света имал единствено Бог. Съответно всичко, което трябвало да правя, било да си стоя въщи и да му се моля. Освен че тези теории ме влудяват, ми е мъчно, че собствената ми майка не може да оцени всичкия труд, време и енергия, които влагам, за да помагам на хора, които дори не познавам.

Другият важен за мен човек от семейството ми е баба ми, с която живях повече от 12 години – една изключително властна жена с желание да контролира живота на хората, които обича. Както можете да се досетите, хомосексуалността ми не се вписа добре в нейните планове за мен. Психическият тормоз, на който тя ме подложи през годините на израстването ми, скъса окончателно хубавата връзка, която бяхме имали някога.

В продължение на години нито веднъж не бяхме говорили за това и единственото, което знаех със сигурност, беше, че обвинява бившия ми приятел за „проваления“ ми живот. Неведнъж ми беше давала да разбере, че го мрази в червата си. До такава степен, че не позволи абитуриентското ми изпращане, на което той беше поканен, да се проведе в дома ни. Иронията е, че години по-късно същият този мъж буквално ѝ спаси живота, когато се оказа единственият, годен да даде кръв, за да може да ѝ бъде извършена важна операция. Оттогава отношението ѝ към него рязко се промени.

В едничкия ни разговор по темата, който се случи около пет години след като тя разбра, баба ми ми каза, че хомосексуалността е „мода от последните години“ и че „едно време такава нещо не е имало освен

Разказът на Марко

някакви извращения с деца.“ След като половин час бавно и спокойно ѝ обяснявах причините за изкривената действителност, която познава от времето на комунизма, тя просто повтори думите си, а аз, усещайки се напълно безсилен да се справя с тази 83-годишна жена, се разплаках и излязох от стаята. Това беше преди две години и оттогава почти не говоря с нея.

Баща ми не играе голяма роля в живота ми и с него никога не съм говорил по темата просто защото не съм имал нужда да го правя. Доколкото знам от майка си и сестра си, той си мисли, че съм гей заради лошото му родителство. За това, че е бил лош родител, е прав, другото, разбира се, е пълна глупост.

Останалите ми роднини никога не са показвали да имат проблем с ориентацията ми. Напротив, бих казал, че от другите си баба и дядо, леля си, братовчед си и жена му срещам разбиране и гласна подкрепа. Особено от братовчед си и жена му, които живеят в САЩ и едни от най-близките им приятели са гей двойка. Когато им бях на гости преди три години, за първи път усетих какво е да вечеряш със семейството си и да обсъждате предстоящото шествие за равнопоставяне на гей хората, сякаш говорите за времето. Чувството за пълно приемане беше невероятно! Някъде дълбоко в себе си се надявам, че един ден ще мога да имам това, без да се налага да пропътувам 8000 километра.

Разказът на Теодора

Теодора е на 31 години, родена е в Пловдив и живее в София. Завършила е графика в Националната художествена гимназия в Пловдив и сценография в Националната художествена академия. Осъществила е няколко изложби в София и Пловдив.

Моят път към пълно себеприемане и разкриване продължи близо 15 години.

Аз съм по-малката от две момичета в семейството си и знам, че нашите са очаквали да съм тяхната мъжка рожба. Тогава гинеколозите не са ползвали ехограф и видеозон, така че общо взето полът на бебето се е разбирал, когато то се роди. Майка ми казва, че между бременността ѝ със сестра ми и бременността ѝ с мен не е имало нищо общо като усещане, затова е била сигурна, че носи момче. Съответно всички дрешки, чаршафи и тем подобни, които са приготвили за мен, са били в синьо.

Родена съм на 8 март и когато са отивали към родилното, баща ми казал: „Ако е момче, няма да го пишем на 8-и.“ Е, оказала съм се момиче, но съм износила сините си ританки, сукала съм от синьото си бебешко шишенце и съм спала в сините си чаршафчета, а после продължих да нося момчешки дрехи, да износвам панталоните на братовчедите си, да играя с пушки, саби и пистолети.

На родителите ми, както вероятно е станало ясно от репликата погоре, не са им чужди ширещите се предразсъдъци относно пол и сексуална идентичност. И въпреки това никога по никакъв начин не са се опитвали да променят или пренасочат моите интереси. Те виждаха кое ми харесва и съответно не ми купуваха кукли, а пистолети, не ме обличаха в поли освен за някое и друго празненство в детската градина, подстригваха ме късо и не ме кичеха с фиби, панделки и други по-

Разказът на Теодора

добни простотии, нито ме заведоха да ми продупчат ушите, за да ми слагат от онези обеци треперушки, които всички момиченца носеха.

Може да се каже, че поне в очите на непознатите минавачи родителите ми имаха син, защото на улицата аз винаги съм била „момченце“, „ей малкия“, „младеж“ и пр. Но докато бях по-малка, това просто не ми е правело впечатление, нито съм се замисляла особено за половете и общоприетия стандарт за тяхното изразяване.

Започнах да осъзнавам сексуалността си сравнително късно, в гимназията. Не съм се лутала преди това, просто до онзи момент някак си не забелязвах сексуално-любовния аспект от живота. За пръв път си дадох сметка, че нещо у мен е по-различно в сравнение с останалите, когато в 9-и клас се влюбих (нешастно) в момиче. Дотогава темата за хомосексуалността беше табу около мен и ако въобще е влизала във вниманието ми, то е било на някакво подсъзнателно ниво. Не се говореше за това, всичко оставаше между редовете, но въпреки това усещах посланието, че да си гей не е окей.

Първият човек, с когото споделих, беше най-добрата ми приятелка от училище. В началото тя беше малко шокирана (аз самата бях шокирана), но не позволи новината да се отрази на отношенията ни. Нейната подкрепа беше много важна за мен, защото тогава няха друг човек, с когото бих могла да разговарям, а наистина имах нужда.

В следващите 10 години не посмях да се разкрия пред друг, при все че продължавах да хлътвам по момичета, с които няха шанс да бъда.

Скоро след като ме приеха в Художествената академия, се влюбих отново, също толкова нешастно и безнадеждно. Тази тайна любов продължи по време на цялото ми следване и събрах смелост да я призна едва малко преди да завърша. Резултатът беше върхът на злото. Момичето каза: „Сега съм много уморена. Хайде да говорим утре.“ Повече не говорихме.

Годините потискани желания, страхът от външната реакция и тоталното фиаско при опита ми да призная чувствата си на човека, когото обичам, ме доведоха до депресия. Ако до този момент ме беше измъчвала някаква неясна вина и тревога от предположенията тип „каво би станало, ако...“, то сега вече се бях сблъскала с отхвърлянето. И ударът беше тежък. Презрях себе си, чувствах се като някакъв изрод. Известно време предпочитах да не излизам от вкъщи, защото имах

Разказът на Теодора

усещането, че всеки минувач, който ме погледне, ще разбере, че съм гей, и ще се отврати.

Изходът от този тежък и мъчителен период дойде чрез единственото нещо, в което винаги съм намирала смисъл – изкуството. Предстоеше ми кандидатстване за магистратура, а не бях на себе си. Без някакво конкретно намерение, по-скоро в търсене на успокоение отворих Библията – нещо, което не ми се случва особено често. Така попаднах на „Еклесиаст“, който е един странен и противоречив текст. В него открих мисли от рода на „Кой може да изправи това, което Бог е направил криво?“ и други подобни пасажки, върху които разсъждавах усилено. Скоро стигнах до извода, че щом природата създава „криви“ неща, може би те всъщност не са неправилни. Полека-лека успях да събера мисълта си и да анализирам нещата от разстояние, извън собствените си разочарования и терзания. От този момент нататък започнах да изграждам едно по-уравновесено и приемащо се Аз.

През 2010-а взех твърдото решение да отида на прайда в София. Знаех, че има вероятност родителите ми да ме видят в някой новинарски репортаж, а определено не исках разкриването ми пред тях да стане по този начин. Единственото решение в тази ситуация бе да говоря с тях предварително.

Преди това казах на сестра си, която реагира сравнително спокойно, но и с известна доза загриженост. Каза ми: „Много ще ти бъде трудно.“ На мен ми стана малко кофти и ѝ отговорих, че в продължение на много години не ми е било никак лесно да потискам себе си и че не мога да си представя да стане по-трудно от това. И бях права – нищо в това да бъда и да отстоявам себе си и сексуалността си не е по-тежко от времето, прекарано в срам и прикриване.

И двете със сестра ми очаквахме, че разкриването ми пред нашите ще бъде страшен апокалипсис. Тя сама предложи да бъде до мен, за всеки случай, но впоследствие няколко пъти ме помоли да го отложя. Прайдът обаче приближаваше и аз бях твърдо решена да присъствам, така че си казах, че ще се разкрия пред родителите ни, независимо дали с или без нейната подкрепа. Един уикенд цялото семейство отидохме на планина. Вечерта се прибрахме по стаята си и понеже аз бях в една стая с майка ми и баща ми, реших да използвам възможността. Събрах кураж и успях да кажа: „Трябва да поговорим, имам да ви казвам нещо важно.“ Отговорът на баща ми беше: „Ама сега почва мачът.“

Разказът на Теодора

Последва разговор между мен и майка ми, който звучеше горе-долу така:

– Добре тогава, ще говорим след мача – казах аз.

– Как след мача! Той ще свърши посред нощ, дотогава ще съм заспала.

– Окей, тогава утре.

– Не може да ме държиш под напрежение чак до утре!

Баща ми имаше компромисно решение.

– Нека говорим в почивката между полувремената.

Сега звучи смешно, но в онзи момент не ми беше никак забавно. Знаех, че след първото полувреме ще съм „аут“, но не знаех дали няма да ми покажат червен картон за това.

Все пак приех предложението и седнахме да гледаме мача. Беше началото на световното и играеха Англия срещу Щатите. Аз бях за Англия, но играта им беше разочароващо слаба.

Първото полувреме свърши, баща ми изключи звука на телевизора и каза: „Айде!“

Замръзнах, но беше ясно, че вече няма връщане назад. С треперещ глас започнах да им обяснявам колко много ги обичам, как през целия си живот съм се старала да им давам поводи да се гордеят с мен и колко ценя тяхната подкрепа. И наистина подкрепата им винаги е била безусловна. Не всички родители се отнасят с разбиране към желанието на своето дете да се занимава с изкуство, а моите никога не са поставяли мечтата ми под въпрос и винаги са били до мен в реализирането ѝ.

Казах им, че именно защото толкова много ги обичам, искам да бъда честна с тях, и най-накрая изплюх камъчето. Настана гробна тишина, която продължи най-малко няколко века. Всъщност минаха не повече от две минути, но за мен беше безкрайно дълго. Затова реших да продължа с аргументацията, която си бях подготвила в своя „защита“. Отново с треперещ глас заобяснявах, че хомосексуалността е нещо нормално, че тези хора не са много по-различни от всички останали, че имат същите чувства, желания, потребности, права и т.н. „Ама никой в нищо не те обвинява“, каза баща ми и ме сачиса. Това беше последното нещо, което очаквах като реакция от него. После добави, че аз съм пълнолетен човек, и ме попита дали си имам приятелка.

Разказът на Теодора

Бих казала, че разкриването ми пред нашите мина доста добре и днес дишам по-леко. Вярно, те рядко повдигат темата, но пък аз се чувствам свободна да споделям с тях винаги, когато имам нужда.

Що се отнася до първия ми прайд – това беше много силно и позитивно преживяване. Бях с група приятели, които срещнах, след като приех себе си и започнах да се разкривам. Вървахме заедно с изправени глави, знаейки, че няма от какво да се срамуваме, знаейки, че сме там, защото имаме своите права и достойнство като всеки друг и трябва да ги защитаваме. Мисля, че ако до онзи момент все още е имало някакви притеснения или несигурност у мен, по време на шествието те се изпариха напълно.

Разказът на Евгени

Евгени е на 22 години, роден е в Казанлък. В момента е студент по лингвистика в Пловдив.

Още преди да вляза в пубертета, имах ясна идея, че нещо в мен е по-различно. А след като влязох в него, всичко вече беше абсолютно ясно. Тогава нямах много информация, защото по медиите не се говореше много за това, и си мислех, че щом всички момчета харесват момичета, значи и аз трябва да съм устроен така. Затова си мислех, че това ще отшуми с времето.

Доста дълго време вярвах в това, някъде до края на 12 клас. Тогава усетих, че много харесвам едно момче от съседния клас. За пръв път се влюбих и осъзнах, че сексуалната ми ориентация няма да премине. Потърсих в интернет повече информация и видях, че има и други такива хора по света. В някои държави дори браковете между мъже бяха разрешени. Също така попаднах на блога на Радослав Стоянов (Stalik), където намерих една статия, озаглавена „20 мита за хомосексуалността, гей мъжете и лесбийките“. Тя беше много дълга и изчерпателна и отговори на 80% от въпросите ми.

Реших да призная чувствата си на момчето, в което бях влюбен, защото вече бяхме в 12 клас, щяхме да се разделим и можеше никога повече да не го видя. Направих си фалшив профил в Skype и му писах от него. Казах му, че има едно момче, което много го харесва, но не иска да разкрие кое е. Интересното е, че той не беше особено учуден. По-скоро му беше любопитно кой съм. Така си чатихме с него известно време, през което аз се опитвах да разбера какво би направил той, ако му кажа кой съм. Не бях много сигурен дали иска да разбере, защото ме харесва, или за да знае на кого да се подиграва после. След известно време започнах да му давам насоки и той сам се сети. Започна да

Разказът на Евгени

ме избягва по всякакъв възможен начин и прекъсна всякакви контакти с мен. Дори по улиците се обръщаше на другата страна, за да не му кажа „здраси“. Това много ме депресира. От една страна, ми се налагаше да се изправя срещу себе си и да преодолее своите притеснения относно това, какво съм и какво ще стане с мен и с живота ми. От другата страна беше разочарованието от неговото отхвърляне и страха, че всички останали да постъпят по същия начин.

За щастие точно тогава си тръгнах от Казанлък и знаех, че отивам в по-голям град. В Пловдив започнах да говоря с други гей мъже, които срещях в сайтове за запознанства. Повечето бяха добронамерени и разговорите с тях бяха изключително полезни, защото тези хора бяха минали през същите проблеми. Именно това общуване беше нещото, което ми помогна най-много.

В Пловдив се запознах с Ивелина – създателката на „ЛГБТ Пловдив“. Тя ми разказваше за ситуацията в Испания и колко страхотно е всичко там. Осъзнах, че рано или късно така ще стане и тук, в България, и че просто трябва да изчакам малко. Тогава доста се успокоих.

Повечето хора, пред които се разкривах в началото, бяха изключително неинформирани по темата. Налагаше се на всеки да обяснявам подробно някакви елементарни неща. Като например това, че да си гей не означава, че искаш да си жена, да си сменяш пола, да си слагаш перуки и т.н. А също и че можеш да изпитваш любов, да имаш бащино чувство и да искаш сериозна връзка, както всички останали.

Обикновено когато се разкривам пред момичета, после ставаме много добри приятели. Момчетата пък са два типа. Едните го приемат супер добре, нямат никакъв проблем с това и даже се шегуват. Другите според мен имат проблеми със самите себе си, затова прекъсват контакта си с мен и ако се налага да общуваме по някакви причини, го правят с неудобство. Не е имало агресия, за щастие. Въпреки че и в училище, и в университета съм бил жертва на вербални обиди и подмятания. Например единият ми съквартирант, който се досещаше за мен, често разказваше глупави вицове и разправяше какво е правил Хитлер едно време и как трябвало да се повтори.

Всичко това ме караше да се чувствам като изритан, набутан в ъгъла. Покрай тази история разбрах, че всъщност в мен има голяма несигурност и че съм уязвим. А това в голяма степен се дължеше на неизвестността, в която живеех. Когато ходиш на работа, знаейки, че във всеки

Разказът на Евгени

един момент работодателят ти може да разбере нещо, което може да ти навреди (или не), ти няма как да бъдеш сигурен и спокоен. Същото е със семейството – докато криех от тях и се страхувах, че може да разберат, бях уязвим и това ми създаваше чувство за нестабилност.

Беше много късно през нощта, някъде към два часа. Реших, че няма да отлагам повече и че ще се обадя на майка си веднага. Стана много спонтанно, много непремислено. При други обстоятелства може би щях да го направя по различен начин, но ситуацията беше такава, че отчаяно исках да спукам този балон, в който живеех.

Вдигнах телефона и ѝ се обадох. Казах ѝ, че имам да ѝ казвам нещо много важно, което няма да ѝ хареса, и... го направих. Тя обаче нищо не разбра. Помисли, че съм пиян или дрогиран. Общо взето нищо не се получи, а аз се чувствах по-зле, отколкото преди това.

В крайна сметка се разбрахме да говорим, когато се прибера вкъщи. Това всъщност беше добре, защото в тези няколко дни и двамата имахме време да помислим. Разговорът премина доста спокойно. Моята идея беше да ѝ дам възможно най-много информация. Не съм се опитвал да ѝ повлияя по някакъв сантиментален начин. По-скоро използвах обективен и научен подход, който да я убеди във фактите. Мислех си, че няма как да бъдеш хомофоб, ако си образован по темата. Затова ѝ дадох всичко, което имах, включително статията на Радослав Стоянов, и ѝ казах, че ако има въпроси, може спокойно да ме пита.

След това нещата просто затихнаха. Темата стана нещо като табу. Все още се опитвам да провокирам разговор всеки път, когато се отвори възможност. Например тази година я накарах да гледаме запис от прайда в София. Тя го изгледа, но не прояви особен интерес.

Напоследък обаче има прогрес. Всеки път, когато изляза с някое момче, тя си мисли, че сме гаджета, и ме кара да го водя на вечеря. Това всъщност е хубаво, защото се опитва да ми покаже, че иска да я включа по някакъв начин в живота си. Мисля, че разбра, че ако продължава да избягва и пренебрегва тази моя страна, тя самата ще се лиши от достъп до голяма част от живота ми.

След като мина това с майка ми, вече нямам толкова голяма нужда да се разкривам. Балонът се спуска и терзанието от неизвестността изчезна. Затова засега съм си дал малко почивка, преди да продължа с разкриването си пред останалите роднини. Но рано или късно ще го направя, защото имам желание да водя напълно открит живот.

Разказът на Ани

Ани е транссексуална жена на средна възраст, която е родена и живее в Източна България. Активно се занимава със социална дейност и има силно желание за политическа кариера.

Родена съм в едно друго време, в една друга епоха. Епохата на комунизма и отричането на различните; на колективизма, на общото, на размитото. Личността тогава нямаше никакво значение и такива като мен бяха смятани за психичноболни. Макар винаги да съм знаела, че съм различна, не смеех да споделя с никого, защото по онова време въдворяваха насилствено в психиатрични клиники.

Когато бях малка, бях като всяко друго дете. Или поне така си мислех. Постепенно започнах да разбирам, че останалите момченца не се усещат както аз усещах себе си. Те нямаха желанието да обличат роклите на майките си например. Затова още отрано се научих да крия в тайна своите желания, не – потребности. Да изразяваш това, което си и което усещаш дълбоко в себе си, не е просто желание или прищявка. Това е емоционална потребност. Не знаеш защо я имаш и не разбираш защо някой я смята за грозна и срамна.

Израснах далеч от семейството си, защото 11 години учих в специално училище за слепи извън родния ми град. Причината за моя зрителен проблем е, че съм се родила в седмия месец и престоят ми в кувьоз е увредил сериозно зрението ми. Затова съм свикнала да се боря. Борила съм се за всяко нещо в живота си, за място под слънцето. Още в училище трябваше да се защитавам от опитите на учителите да бъда преместена в училище за деца със забавено интелектуално развитие. Аз бях твърдо против и успях да убедя някои от преподавателите, че съм напълно здрава. С тяхната помощ и подкрепа останах да уча в същия клас. И не само че не бях по-бавно развиваща се от

Разказът на Ани

останалите, но впоследствие завърших две висши образования.

Родителите ми починаха много рано. Бях на 18, когато изгубих майка си. Баща ми почина при трудова злополука няколко години по-късно.

Близо 35 години таях чувствата си дълбоко в себе си и живях в страх, че някой може да разбере каква съм. Периодът на криене беше много тежък и колкото повече време минаваше, толкова по-непосилен ставаше товарът.

Когато интернет навлезе в ежедневието ми, започнах да се престаивавам да търся отговори на въпросите, които ме бяха измъчвали през всичките тези години. Така попаднах на един интересен български сайт – www.bgtransgender.com. Там намерих адски много информация, която четях като попивателна. Разбрах, че съм си съвсем нормална и че има и други хора като мен. Използвах новия за мен термин *transgender* (трансполов) и започнах да търся видеоистории на транссексуални хора в YouTube. Натъкнах се на десетки мъже и жени, които имат пълната подкрепа на своите близки и малко по малко извървяват прехода към своята истинска същност.

И тогава осъзнах, че този проблем всъщност не е мой. Той е проблем на обществото, което отказва да приеме различните.

Първият човек, пред когото се разкрих, беше една приятелка, която живее в Дания. Един ден реших да ѝ изпратя своя снимка, на която съм накипена и с пола. В онзи кратък период между изпращането на файла и получаването на ответна реакция имах чувството, че сърцето ми ще гръмне! Както казах, това беше първото ми разкриване изобщо – стъпка, която бях чакала повече от три десетилетия. В началото приятелката ми беше с много смесени чувства, но не ме упрекна. Вместо това изслушваше всичко, което исках да ѝ кажа, и дори сама потърси информация по темата за транссексуалността. Така се стигна дотам, че тя самата започна да ме насърчава да съм по-смела и открита.

Но разкриването е дълъг и труден процес, защото трябва да превъзмogneш много страхове, които са се наслагвали години наред. Много от тях са основателни. Слушала съм истории на транссексуални хора, които са били бити, хулени, преследвани, унижавани, оплювани. Наскоро дори църквата подходи с призови за насилие срещу участниците в гей прайда в София. Неслучайно много транс хора и такива с различна сексуална ориентация избягват църквата и религията. Аз съм православна християнка и редовно ходя на църква, защото не смятам,

Разказът на Ани

че православната религия е в противоречие с нас. Проблемът идва от тълкуванията на църковните служители. Това да си различен не може да бъде грях, защото човек не си го избира. Както не си избира дали да бъде със сини или със зелени очи. Това е съдба.

Имайки подкрепата на моята приятелка, малко по малко започнах да споделям снимки с други приятели, направих си Facebook профил със своето си лице и качих своя снимка в Skype. Започнах да съм открита и с колегите си, въпреки че действах бавно и предпазливо. Харесва ми да съм с розови чорапи – отидох на работа с розови чорапи. Един ден пък отидох с френски маникюр. Друг път събрах кураж и си пробих ушите. С подобни малки стъпки се стараех да ги подготвям.

Първия път, когато казах пред колегите си нещо по темата, цялата фирма гръмна. Три дни беше лудница. Но се оказа, че за никого това не е явен проблем. Дори шефът ми не реагира негативно, или поне така изглеждаше. Въпреки това продължих да си играя ролята, защото не исках да дразня никого. В голяма степен спазвах половите стереотипи.

Не толкова добре ме приеха в политическите среди. Три път съм била кандидат за общински съветник, а веднъж съм се кандидатира-ла за народен представител. Но когато колегите ми разбраха, че съм транссексуална, много се притесниха да не гръмнат медиите – „Транс-сексуална – кандидат за общински съветник“. Някои от тях настояха да махна снимките си от Facebook, което страшно много ме разочарова. Оказа се, че прословутата толерантност на българите е една голяма демагогия. Българинът е толерантен дотолкова доколкото не го интересува какво правиш въщи. Но когато излезеш на улицата и заявиш своето Аз, става агресивен.

Постепенно и с много подготвящи разговори започнах да се разкривам пред своите близки. За моя почуда повечето ми роднини ме подкрепиха. Само един от тях категорично ме отхвърли, защото е убеден, че аз съм чалната, психичноболна и трябва да се лекувам. Както се казва, отказа се от мен в Държавен вестник. По същата причина загубих и двама-трима свои приятели.

Братовчедките ми са много готини мацки и ме приеха изцяло и безрезервно. Често ходя на гости на едната от тях и нейния мъж, защото в дома им се чувствам истински приета и не се притеснявам да се обличам с поли и рокли. Те имат малка сладурана на 3-4 години, с която

Разказът на Ани

много се обичаме. Хлапетото няма никакви предразсъдъци и за него аз съм просто леля Ани.

Веднъж с тях двамата решихме да ходим на гей клуб в Пловдив. Усещането беше страхотно! Чувствах се свободна, чувствах се аз, чувствах се като риба, която най-накрая е доплувала до водата. Пихме по една-две бири, насладихме се на хубавата програма и се прибрахме вкъщи. През цялото време се чувствах спокойна и сигурна, защото мъжът на братовчедка ми е здрав, як българин. Той ми беше един вид бодигард.

Разкриването ми разби един огромен страх, който бях таила в себе си през целия си живот – страха, че ако съм искрена, ще изгубя 100% от хората, които ме обичат и уважават. Това не се случи. Онези, които ме ценят заради моите качества, ме приеха такава каквата съм. И въпреки че все още не съм се престашила да бъда открита на улицата, аз съм щастлива от подкрепата и любовта, които имам в живота си.

Разказът на Ивайло

Ивайло е на 28 години и живее в София. Завършил е Строителство и архитектура, а от 7 години е професионален военен към Министерството на отбраната.

Първите ми спомени са от 13-14-годишна възраст. Тогава забелязах, че се заглеждам повече по момчета, отколкото по момичета. Но това ни най-малко не ми се стори притеснително, защото изобщо не осъзнавах какво означава. За мен си беше най-нормално и естествено. По онова време живеех в провинцията, в малък град от 2-3 хиляди души. Там нямаше как да видя други момчета като мен или изобщо нещо, което да ми обясни влеченията ми.

Когато станах на 18 години и завърших средното си образование, отидох в казарма. Там вече нямаше как да пренебрегна факта, че се впечатлявах от всичките онези млади мъже. Последва период на втрещаване, което се задълбочи особено много, след като за първи път правих секс с мъж. Бях доста объркан, не знаех какво да правя и какво да мисля за себе си. Това, което ми се случваше, противоречеше на всичко, което знаех за света и за отношенията между хората. Хем бях мъж, хем правех секс с мъже... А най-страшното беше, че наистина ми харесваше.

Спомням си как един ден пътувах в някакъв автобус, гледах през прозореца и обмислях точно това – какво не ми е наред, нормален ли съм. Тогава реших да се обадя на една моя близка приятелка, с която сме израстнали заедно и си споделяхме всичко. Без много да увъртам, ѝ казах, че съм правил секс с мъж, и зачаках реакцията. „Е, и? Аз знам, че харесваш мъже.“ Бях шокиран. Никога не ме беше питала, но явно е забелязвала, че се заглеждам по момчета, още преди аз да го осъзная. Докато се опитвах да си събера мислите, тя каза: „Време беше!“

Разказът на Ивайло

Тази приятелка беше първият човек, с когото споделих, и нейната неочаквана подкрепа много ми помогна. Общо взето това беше началната крачка към приемането на сексуалната ми ориентация.

Пристигайки в София, започнах да ходя по специализирани заведения и се запознах с много хора като мен. Живият контакт с тях ми помогна да разбера, че аз не съм ненормален или психичноболен.

Когато обаче започнах работа към структурите на армията, много се притеснявах да не вземе някой да разбере за мен. Знаех, че отношението към гейовете там не е особено добро, особено пък ако са военни. И до ден днешен постоянно чувам колегите да си разменят реплики като „Ей, педал, дай огънче“ или „Оня педераст направи едикваво си.“

Тогава това много ме ядосваше и от време на време се карах с тях. Така влязох в конфликт с един колега. След кратка размяна на реплики той ме нарече „педал“ и аз му отвърнах: „Ми, педал съм.“ Онзи се облеши и попита: „Ама, сериозно ли?“ „Сериозно.“ И оттам като тръгна мълвата, за по-малко от денонощие вече абсолютно всички знаеха.

Скоро след това шефът ми ме извика в кабинета си. Много му личеше, че му е неудобно, и в началото увърташе. Каза ми: „Така и така, чувам някакви неща за теб.“ Веднага ми стана ясно за какво става дума и реших да настъпя директно.

– Че съм гей ли?

– Ми, да.

– Да не би да има някакво оплакване от някого?

– Ми, няма.

– А лично Вие имате ли проблем с това? Отразява ли се сексуалната ми ориентация на работата ми?

– Ми, не.

До ден днешен с него сме в чудесни отношения. Никога не се е държал с мен по-различно, защото съм гей. Ако си върша работата съвестно, той го оценява. Ако има проблем, вика ме и го решаваме. Другите колеги също никога не коментират ориентацията ми, поне пред мен. Имаше само един колега, който постоянно афишираше това, че съм гей. В началото му се ядосвах, но той е с много ниско ниво на интелигентност и в един момент спрях да му обръщам внимание. А откакто вече не е в моята структура, съвсем ми олекна.

Познавам още четири гей момчета в професионалната армия, слу-

Разказът на Ивайло

жещи на различни места. Сигурен съм, че има още много. Но малко хора биха били открити, защото ги е страх.

Пред семейството си така и не се разкрих и мисля да не го правя. Баща ми почина съвсем наскоро, беше на 82. Майка ми е на 80 години и ме е страх да не взема да ѝ докарам някой инфаркт. Не искам да се чувствам виновен, ако стане нещо с нея. Не че не съм искал да ѝ кажа. С нея винаги сме били много близки и сме си говорили за всякакви неща. Тя е акушер-гинеколог и още като бях на 14-15, ми даваше съвети от сексуално естество. Веднъж беше открила някакви порно списания и ми беше казала: „Ако имаш някакви въпроси, по-добре питай мен, отколкото да гледаш тези списания.“ През годините е имало е много моменти, в които съм искал да отида и да ѝ кажа: „Мамо, аз съм гей.“ Но винаги нещо ме възпираше.

Останалите ми роднини също не знаят, защото те са от предишен брак на баща ми и изобщо не сме близки. Повечето съм ги виждал всичко на всичко 3-4 пъти в живота си, а с някои от тях се запознах за пръв път на погребението на баща си преди две седмици.

Хетеросексуалните ми приятели знаят за мен. Някои от тях са хомофоби, но с мен нямат проблем, защото се познаваме от години.

Мога да разкажа и една история, която е малко встрани от темата, но е интересна. През 2010 година, по време на световното по футбол, бях на мисия в Босна и Херцеговина. Една вечер си стоях в стаята и ми беше скучно, затова реших да отида до един от двайсетте бара в базата. По някое време в бара влезе пилот от австрийската армия. Познах го по униформата, въпреки че се учудих, че е толкова млад, защото обикновено пилотите са по-възрастни. Попита ме на английски дали имам огънче. Вътре не се пуши, затова му предложих да излезем навън.

Той си запали цигарата, но не ми върна запалката, пък на мен ми беше неудобно да си я поискам. Така се заговорихме. Служеше в австрийската армия от 2-3 години и беше пилот на хеликоптер. В базата беше пристигнал преди 2 седмици, но до онзи момент просто не се бяхме засичали. Оттогава обаче започнахме да се засичаме всеки ден. Където и да отида, го срещам. Започнахме да обядваме заедно, ходехме да разглеждаме Сараево, мъкнехме се по купони. Но нищо повече.

Разказът на Ивайло

Вечерта, преди да си замина, направиха парти в чест на българския контингент. Всеки можеше да си покани някого независимо от националността му. Аз естествено поканих него. Иху-аху, цяла вечер веселби и пиене. По някое време решихме да сменяме бара и отидохме в американския бар, защото само той работеше денонощно. Там пихме още някакви коктейли и съвсем се довършихме.

Тръгнах да го изпращам до неговия лагер и като стигнахме, той ми каза: „Много искам да те покания в стаята си.“ И аз блокирах, сърцето ми щеше да се взриви. Нямах как да влезем, защото спяхме по двама души в стая и съквартирантът му вероятно беше там. Седнахме отпред и продължихме да си говорим и да пием някакъв испански алкохол, който беше донесъл отвътре.

По едно време той започна да реве. Попитах го защо – защото няма-ло да ме види повече. И ме целуна. Беше невероятно и изобщо не ми пукаше, че някой може да ни види. А и то беше 4-5 сутринта и освен нас двамата наоколо обикаляше само едно куче.

Още на следващия месец си купих билет до Виена, където имам роднини, и отидох за 2 седмици. Знаех, че той не е там, защото още служеше в Босна, но исках да видя града, в който живее.

Едва ли някога ще го видя отново, защото изгубих телефонния му номер. Но поне хубавия спомен няма как да си го изгубя.

Разказът на Светла

Светла е блогър и минава за активист в областта на човешките права. Завършила е философия, но винаги е работила повече или по-малко в сферата на социологията. Увлича се по фотографията, а отскоро измъчва и една бас китара. От 18 години е с Крис.

Историята на моето разкриване е нетипична. Не отричам, че всяко разкриване е по свой начин уникално, но предполагам, че ще се съгласите с мен, след като ви разкажа.

Към края на миналата година, афектирана от хомофобски изказвания на мои виртуални познати, написах в статус във Facebook, че съм бисексуална. Статусът беше достъпен за всичките ми над 800 контакти, включително за колегите ми. Последва буря от коментари и лични съобщения, която успях да понеса, без да се сринна, благодарение на социологическото си любопитство към света и на житейския си опит, в който съм била излагана и на по-сериозни атаки.

Бих разделила реакциите по два начина – спрямо отношението и спрямо доверието. С оглед на отношението ги деля на позитивни, негативни и шеговити. Позитивните като че преобладаваха, но срещнах негативни и от страна на хора, които обичам. Не само хетеросексуални. Що се отнася до доверието – и сред трите групи се срещаха както случаи на доверие, така и случаи на недоверие към думите ми. Доверието се изразяваше в убеждението, че имам сексуален опит с жени, а недоверието – че си правя експеримент, че позирам или че статусът ми е форма на гражданска активност. Никой от колегите ми (чест им прави) не реагира, нямаше и никаква промяна на отношението към мен в службата, за което съм благодарна.

Онова, от чиято липса във всички реакции ме заболя, беше опит за разбиране. Освен от мъжа ми и от близък бисексуален приятел, но те

Разказът на Светла

знаеха какво искам да кажа и преди знаменития статус. Между „поздравления за смелостта“, „радвам се, че си имала нови преживявания“, „да направим тройка“, „защо правиш провокации“, „не ме интересува с кого си лягаш“ не срещнах човешки опит да се вникне какво имам предвид. Въпрос (не броя обвинителните), покана за разговор, каквото и да е. Включително и от страна на нехетеросексуалните ми приятели.

И стана така, че аз уж се „разкрих“, но разкрила ли съм се всъщност, щом никой не е поискал да разбере какво всъщност разкривам? Ако бяха ме попитали, ето какво бих се опитала да обясня:

На 38 години съм и досега съм нямала интимни отношения с жена, дори „повече от приятелска“ целувка. Нямам планове в обозримо бъдеще да имам сексуални контакти с други хора освен с мъжа ми, независимо от пола. И да имах, вероятността да се влюбя в мъж или да имам интимни отношения с мъж е много по-голяма, отколкото с жена.

Усещам как след тези думи много от гей приятелите ми ще си помислят – ами тя си е хетеро, внушава си, че е би от съпричастност или за да се прави на интересна. Или поне така си обяснявам липсата на съпричастност от тяхна страна. А точно те би трябвало по-добре и от мен да знаят азбучния постулат, че сексуалната ориентация и сексуалното поведение са различни неща. Че ориентацията не е равностепенна на това „с кого си лягаш“. Ориентацията е към какво човек е привлечен, поведението – какво върши (или му се случва). Тези неща понякога не съвпадат – във връзки и бракове „за прикритие“, определени случаи на проституция, прояви на сексуално насилие, стремеж „да опиташ от всичко“, моментни състояния и ситуации и т.н., и т.н.

И без да съм имала връзка с жена, съм наясно, че жени ме привличат. Не всички жени, разбира се. Както и не всички мъже. Но се случва. Още в зората на тийнейджърството си съм имала драматични отношения с жени, които съм преживявала много тежко и с години и за които днес осъзнавам (тогава не съм си давала сметка), че са били по същество любов. Когато бях на 18, дори се обясних в любов на една приятелка. Както става в повечето случаи, тя ме отхвърли. Реших, че „залитането“ ми е било резултат на сложната биографична ситуация, в която се намирах в онзи момент, и оттогава насетне „сексуалното ми поведение“ е свързано само с мъже.

Вече бях омъжена, когато имах две приятелки, отношенията ми с които бяха по-емоционални, мисля, от характерното за „просто

Разказът на Светла

приятелки“. С едната се поотчуждихме именно в резултат на сложността на отношенията ни, с другата пътищата ни се разминаха. Години по-късно осъзнах, че и двете не са хетеросексуални. Едната го беше разбрала, другата, предполагам, също, но за разлика от първата, предпочете да потисне нагласата си. Уважавам избора и на двете.

Междувременно имах близка онлайн приятелка, американка, която много обичах и с която се бях забъркала в поредните сложни отношения на близост, споделяне, ревности, караници, страдание, прошки и прочее. Не си бях дала сметка колко много я обичам до момента, в който ми писа, че е разбрала, че е болна от рак в напреднала фаза. Плаках със седмици. Макар така и да не се видяхме на живо, преживях смъртта ѝ, както преживяваме загубата на хората, които най-много обичаме.

Добре, ще е честно ли, след като съм преживяла тези неща, да твърдя, че съм хетеросексуална? Нужно ли е да съм имала интимни отношения с жена, за да знам, че съм бисексуална? А ако правя секс с жена, това доказателство ли ще е, че съм бисексуална? За мен отговорът и на трите въпроса е „не“.

Всеки път, когато съм изпитвала силни чувства към мъж или жена, ме е привличал преди всичко човекът в мъжа или жената. Полът, външността, възрастта и прочее са били на заден план. Намирам за лицемерно да казвам, както казват много жени, „аз съм хетеросексуална, обаче...“ (след „обаче“ обикновено следват неща като: „имам фантазии/еротични сънища с жени“ или „гледам лесбийско порно“). Още повече че не мога да твърдя, че не се е случвало жени да ме привличат и физически, както и че не ми харесва мисълта за интимни отношения с жена.

Мисля си, че това, че имам само хетеросексуален опит, е плод на обстоятелствата, че животът ми би могъл да се развие и по друг начин, ако бях попаднала на други хора. Ала не бих правила секс с жена само за да си проверя хипотезата. За мен хората са ценни, не искам да използвам никого, за да търся потвърждение на идентичността си или за да ѝ осигурявам легитимност. От онази порода хора съм, които имат нужда поне да си въобразяват, че обичат, за да могат да имат интимни отношения с някого.

А и опитът сам по себе си не би потвърдил нищо. Както не е нужно сексът с всеки мъж да ми е харесвал (както и изобщо да съм прави-

Разказът на Светла

ла секс впрочем), за да знам, че ме привличат мъже, така и не виждам защо да правя секс с коя да е жена и този секс да ми хареса, за да се убедя, че съм бисексуална. Не приемам разпространения възглед „трябва да пробваш, за да разбереш какво си“. Понякога пробата може по-скоро да заблуди.

В началото казах, че историята на моето разкриване е нетипична. Може би това е така, защото случаят ми е нетипичен. Но се чудя дали нетипичността на случая ми не се дължи само на това, че признавам сексуална ориентация, без да имам съответния сексуален опит. Често съм се питала дали „моносексуалните“ (все едно дали хомо или хетеро) не са всъщност малцинство. Питала съм се колко от хетеросексуалните понякога изпитват влечение към своя пол и колко от хомосексуалните – към противоположния, без да искат да го признаят и пред себе си.

По-лесно се оцелява, когато имаш ясна идентичност, сложиш си, образно казано, етикетче „аз съм хомосексуален“ или „аз съм хетеросексуален“ и намериш съответната общност, която да те подкрепя в тази ти идентичност. Когато вършиш съответните ритуали (секс, характерно поведение, лайфстайл и прочее), които поддържат идентичността ти. По-трудно е, когато си задаваш въпроси и се опитваш да бъдеш честен със себе си и другите. Понякога това те обрича на самота.

Разказът на Борис

Борис е на 26 години, от Костинброд. Работи като програмист и едновременно с това развива собствен онлайн магазин.

Не знам на какво се дължи мнението на повечето хора, че децата се развиват като цветя в саксии, че не разбират много неща, че детските влечения към другарчетата са някаква неистина от живота и че те ще разберат истината едва когато станат на 15-18-20-28 години. Може би просто при мен нещата се случиха по друг начин, но бих казал, че влеченията ми започнаха да се проявяват някъде в детската градина.

Годината беше 1992-ра. Още тогава знаех точно кое дете искам да държа за ръка, когато си тръгваме от детската. Бе един от най-добрите ми приятели в този период. Леглата ни бяха едно до друго и си говорехме през процепа в преградата. Постоянно играехме заедно с още едно-две момчета, а на мен все ми се искаше да си бъдем само двамата.

Спомням си, че когато възрастните от семейството, приятели и роднини ме подкачаха с въпроса „Кое момиче си харесваш?“, аз споменавах името на едно определено момиченце. Мисля, че него имах за най-красиво сред... ъ-ъ-ъ ... „съградинките“ си, и някак ми се струваше, че този отговор би бил „правилен“. А истината е, че имаше едно „пò“ харесвам и това беше моят приятел. Не знам дали тогава съм осъзнавал какво точно ще означава това по-късно, не знам и дали изобщо съм имал идея какви физически контакти може да има между хората. Само си спомням колко много исках да си тръгнем и отново да ни строят в редичка по двама – ръка за ръка.

И така, лека-полека премина преходното лято от детската градина към ученическите години. Няма да навлизам в подробности относно

Разказът на Борис

сексуалното си развитие до 8 клас, но ще спомена, че благодарение на по-големите ученици и ученички, както и на родителските тайни, със съучениците ми открихме порно списанията и касетите за възрастни. С помощта на този солидно натрупан, визуално представен научно-документален материал за близостта между мъжа и жената на мен ми стана повече от ясно, че това никак не ме възбужда. Да не кажа, че ми бе абсолютно безразлично.

По разни стечения на обстоятелствата някъде около 7 клас се случи и първото ми по-официално разкриване. Беше пред сестра ми и зет ми. Реакцията им бе... странна, но не и негативна. Животът след този случай продължи да си тече със същата монотонност, със същата скорост и със същата липса на сериозни разговори относно що е то хомосексуалност и има ли тя почва у нас.

Няколко години по-късно, някъде към 10 клас, се случи и може би най-важното ми разкриване. Тогава, докато моят любим братовчед и негова много добра приятелка ми разправяха в ICQ (доста популярен софтуер за обмяна на съобщения по онова време) за това, как са си прекарвали на морето, аз реших да им кажа истината за себе си. Реакцията в първите 20-30 секунди бе мълчание и от двамата, а после любопитство, кратко разпитване и накрая – пълно приемане. След това разкриване отношенията ни изобщо не се промениха и всичко продължи по стария весел начин. Е, промени се това, че започна да ми пука все по-малко кой знае и кой не, защото братовчед ми, един от най-близките ми хора, ме беше приел безусловно и безрезервно.

През следващите години разкриванията ми протичаха по един и същи, напълно непринуден начин. Когато в някоя компания или с някого се заговорим за гаджета, аз просто си казвах как стоят нещата при мен. Ако трябва да бъда честен, никога не се случи да изживея негативната страна на разкриването. Не ми се случи да бъда отхвърлен или цензуриран. Може би защото внимателно подбирах приятелите си, не знам. В едно съм убеден – когато приятелите знаят, животът е по-хубав.

Какво ми струваше да се разкрия пред майка си? Много! Години на опити да ѝ го кажа, години на съмнения, години на лъжи – за едни това е малко, за други е много, а мен никак не ме устройваше. Бях сигурен, че ще ми е по-леко, когато не се крия, но въпросът, който

Разказът на Борис

ме безпокоеше, бе дали тя ще ме приеме. И така, от години усещах, че моментът на разкриването наближава, но никога не бе достатъчно близо, а това доста ме тормозеше.

Когато си говорехме относно личния ми живот, аз избягвах да конкретизирам пола на партньора и винаги говорех в среден род. Мислех си, че тя ще улови тези намеци, ще се породят съмнения и един ден сама ще ме попита, но не ставаше така. Усещах, че придобива моя начин на изразяване и започва да ме разпитва за лица в среден род. Това ми вдъхваше надежда, че вече има съмнения, но не бях сигурен.

В един разговор си говорихме за бъдещото ми семейство – аз ѝ казах, че ще имам деца (не едно или две), но че не искам да прекарам живота си с жена и че е възможно да имаш деца и без такава. Вярвах, че след този разговор тя вече е с още една идея по-близо до истината.

Споделях с приятели за ситуацията с майка и всички ми казваха, че тя знае, че ще го приеме, че всичко ще е наред и да не се притеснявам да ѝ го кажа. И така, с наближаването на третия прайд на ЛГБТ общността събрах смелост да ѝ кажа. Отново тръгнах отдалече, като важната част от този разговор протече така:

– Ами тогава няма да съм тук, понеже ще ходя на гей парада.

– Че какво ще правиш на парада на тези педали?!

Всичките ми надежди бяха брутално убити с едно изречение. Нищо не остана, което да ме навежда на мисълта, че тя знае, подозира или ще го приеме добре.

Мина още половин година, а на мен все повече ми писваше да се крия. На една сбирка за взаимопомощ на открити и не толкова открити ЛГБТ хора получих повече информация за това, как нещата са протекли при тях. При едни бяха протекли много крайно и негативно, но това не ме отчая и не ме накара да се откажа от плановете си да се разкрия пред майка. При други бяха протекли гладко, без съществени големи проблеми, но и това не мислех, че ще е развитието при мен.

С времето започнах все повече да свиквам с идеята да ѝ го кажа, все по-лесно ми бе да се отпусна. Една вечер в началото на 2011 година, докато се изтягахме в хола, започнахме да си говорим. Тя лежеше, позаглеждаше телевизора и ме разпитваше за разни работи, а аз седях на фотьойла, белех си портокали и похапвах. От известно време преди въпросната вечер забелязвах, че когато говорим и ръцете са ми ангажирани с белене на портокали, някак по-лесно и спокойно ми

Разказът на Борис

протичат мислите за разкриването. И така, докато аз си белех поредния портокал, тя започна да ме разпитва за това, дали си имам гадже, или си нямам. Аз ѝ отговорих, че имам нещо подобно на гадже, но нещата не са съвсем изяснени, а тя отвърна, че такова животно няма – или сме гаджета, или не сме, и настоя за подробности. Казах ѝ, че отговорът никак няма да ѝ хареса. Тя отговори, че ще го приеме какъвто и да е, при което аз най-накрая ѝ споделих, че си падам по момчета.

Истината е, че се бях подготвил да си прибера лаптопа в раницата и да се изнеса от нас. Но ме очакваше голяма изненада. От момента, в който ѝ го казах и получих първата положителна реакция, аз загубих речника си и само цъфтях от радост. Нямах никакви възражения, тръшкания, драми, съмнения за бъдещето и какво ще кажат съседите. Вместо това майка ми изнесе един нагледен урок по съвременно общество с разбирането си, че щом е така, значи е било писано, че тя няма какво да направи, че не може да ми се сърди или да се кара с мен за това. Каза, че иска да съм щастлив и да си живея живота както на мен ми харесва, все пак бил един и затова сме тук – да го живеем.

А аз... все още цъфтях от радост и не знаех какво да кажа. Бях забит в земята от тази неочакваната реакция, от този обрат.

След като отново имах уста, с която да говоря и да изказвам мисли, започнахме един дълъг разговор, в който тя ми каза, че дори не го е подозирала и че всички тези намеци не са били уловени по начина, по който ми се е искало. Разказах ѝ колко много хомосексуални познава – Коцето, Камерън, Христоско, Павел и т.н. И още куп работи си казахме.

И така. Днес, около година по-късно, мога да кажа, че вече се чувствам свободен, без никакви обременяващи ме мисли и страхове. Това е моята кратка история за едно щастливо случило се разкриване. Не знам дали ще помогне на други, но моят съвет е да хапвате повече портокали и да изчакате докато усетите подходящия момент.

Разказът на Мирела

Мирела е на 19 и е от София. От една година следва в Шотландия.

Майка ми винаги е била най-важният човек в живота ми и доверен приятел, с когото съм можела да споделям всичко.

Първото нещо, което много ни сближи, беше катастрофата, в която загина баща ми. Целият инцидент е изключително нелеп, защото се е случил на магистрала в условия на ремонт и при ясно регламентирани правила за движение. Платното, по което нашите трябвало да карат, било в ремонт, затова движението в тяхната посока било отбито в другото платно на магистралата. В такива случаи на домакините се дават две платна, а на гостите – едно. Но някакъв младеж, току-що изкарал книжка, карал с 150 км/ч в третото платно, без изобщо да му пука, че е насрещно. Последвал челен удар. Нашата кола беше сравнително стара, а тази на момчето била някаква хубава спортна кола. Баща ми така завил, че общо взето той поел целия удар и в резултат от това поне майка ми оцеляла. А тя е една малка-малка, ниска и кльощава. Не знам колко можеше да бъде потрошена, ако ударът се е бил случил малко по-различно.

Тогава бях едва на 12 и общо взето си имах само нея, а тя си имаше само мен. Нейните родители, брат и сестра живеят на село, така че в големия град двете бяхме напълно сами.

Около две години по-късно майка ми ме премести в частно училище. Аз приех промяната доста тежко, защото новото място не ми допадаше и не се чувствах в средата си. Всички момичета в класа ми си имаха по някое гадже и не че ми се подиграваха, ами просто това беше още едно нещо, което ме отдалечаваше от тях, а те не пропускаха повод да го изтъкнат. Вероятно заради това скоро и аз си хванах гадже. Но докато останалите момичета летяха в облаците и въодуше-

Разказът на Мирела

вено разказваха романтични истории, на мен ми беше все тая. Спряха да ми натякват – чудесно, мен това ме интересуваше. Но отношенията ни с онова момче изобщо не се вписваха в представата ми за връзка. Човекът беше чудесен за приятел, но в него не виждах нито романтичен, нито сексуален обект.

Тогава за пръв път се появи съмнението, че нещо в мен е различно. Но не защото не се е получи с онова момче, а защото установих, че просто не харесвам момчета. Не бях сигурна кого харесвам, просто знаех, че не харесвам момчета. Затова почнах да чета някакви неща по форуми в интернет – на български, на английски, каквото разбере. Така попаднах на ЛГБТ темата. Заинтересувах се. Малко по малко в главата ми се оформи идеята, че щом не си падам по момчета, може би си падам по момичета. И почнах да се опитвам да се саморазгадая, да се самоанализирам.

Някъде по същото време най-добрият ми приятел се разкри пред компанията. Всички отдавна знаехме, защото си му личеше, но фактът, че ни каза и всички реагираха толкова добре, ми вдъхна малко увереност относно мен самата. Така с това момче почнахме едни безкрайни Skype чатове за това, кой как се чувства, колко е уплашен и т.н. По този начин двамата много си помогнахме взаимно – той на мен и аз на него. Ако не беше той, сигурно щях да се лутам още по-дълго.

Всичко това някак ме беше отдалечило от майка ми. Продължавах да споделям с нея, но непрекъснато усещах бариера между нас. Имаше нещо, което крия от нея, и ме беше страх от реакцията ѝ. Може би затова младите хора не казват на родителите си – защото ги е страх, че ще ги загубят. А аз имах единствено майка си и едничката мисъл в ума ми беше, че ако тя разбере, ще я загубя. По тази причина бях крайно предпазлива. От време на време ѝ задавах някакви въпроси, които евентуално можеха да ми подскажат как би реагирала. Но дори когато виждах положителни знаци, продължаваше да ме е страх и все не събирах смелост да ѝ кажа.

Крайт на страховете и тайните дойде на един 2 февруари. Майка ми беше гледала някакво телевизионно шоу, където били събрали транссексуална жена, травестит, който само по купони се обличал като жена, и Урсула. Тя почна да ми разказва в подробности за какво ставало въпрос, сякаш е попивала всяка капчица от разговора. Това ме учуди не защото не е толерантна, а защото не бях очаквала да повдигне

Разказът на Мирела

такава тема. Реших да използвам случая и уж небрежно я заразпитвах за този внезапен интерес.

След кратка размяна на реплики тя ме попита: „Ти да не се опитваш да ми кажеш нещо?“

И тогава ѝ казах истината. Първата ѝ реакция беше да ме попита дали мисля, че е някакъв период. Отговорих ѝ, че не знам какво е – може и период да е, може и да не е. Честно казано, никога не съм си казвала „Не е период, такава съм, край“, защото няма как да знам какви неща се случват в мозъка ми. Сега се чувствам така, след години може да е различно. За мен няма значение.

В крайна сметка ми каза, че е подозирала, но не е била сигурна и е чакала аз да ѝ кажа. Сигурно затова нямаше особени драми и трагедии, както се случва при родители, които ни най-малко не са очаквали такава новина. Даже напротив – откровеността ми ни помогна да се сбlijим отново. Разкриването ми наистина премахна стената, която аз бях поставила помежду ни, и оттогава сме по-близки от всякога. Вече мога свободно да говоря с нея за проблемите си и мога да ѝ искам съвети. Когато съм тъжна, мога да ѝ кажа защо съм тъжна. А когато ми се случи нещо хубаво, мога да ѝ разкажа, без да спестявам подробностите. Всичко това е много важно за мен в момента, защото уча на хиляди километри от България и наистина имам нужда от връзката си с нея.

Тази пролет бях споменала на майка си, че съм се запознала с едно момиче и може би нещо ще се получи. Е, нищо не се получи, но по този повод веднъж тя ми каза да не се притеснявам да си доведа „партньора“ при нея в България. И понеже това се случи във видео-разговор, беше очевидно как цялата грейнах от щастие. Опитах се да не изглеждам толкова грейнала, но просто не можех да си сваля усмивката от ушите. Много ме трогна тази нейна реплика.

И ако случайно някой път тръгне да говори в мъжки род, вместо в женски, винаги по средата на второто изречение казва: „И имам предвид *човека*, а „човек“ е в мъжки род.“

Разказът на Пламен

Пламен е на 40 години, от София. От 18-годишен живее в САЩ, където е завършил Харвард и работи като адвокат. Успоредно с това се занимава с методи за духовно израстване и помага на хора, които имат нужда от подкрепа в личното или професионалното си развитие.

Един ден, когато бях в първи клас, в училище дойдоха двама млади стажанти, току-що завършили университета. Бяха мъж и жена, и двамата много красиви, млади и интересни. Разбира се, всички хлапета като рояк се струпахме около тях, защото повечето ни учители бяха като лелички и бабички в сравнение с тях.

Когато се прибрах у дома, с майка ми започнахме традиционния ни разговор за нещата от деня. Тя веднага усети, че ми се е случило нещо интересно и ме заразително. Аз ѝ казах нещо такова: „Един батко и една какичка дойдоха в училище и бяха много красиви!“ Майка ме погледна малко странно и попита кой от двамата е бил по-красив. Без да се замислям особено, казах: „Ми, баткото беше по-красив.“ По изражението ѝ разбрах, че нещо в отговора ми не е наред. „А, не, баткото не може да е бил по-красив. Какичката е била по-красива“, каза тя и тотално ме обърка. Първо, откъде знаеше майка как са изглеждали, след като дори не ги е видяла? Второ, защо трябваше да избирам кой от двамата е по-красив? И трето, защо изборът ми беше погрешен?

Това беше първият болезнен урок по социалните страхове, норми и правила, които господстваха в България през 70-те години и впоследствие ме държаха в оковите си в продължение на 24 години. Тогава за пръв път разбрах, че има нещо неприемливо в това да смятам, че един батко е по-красив от една какичка, и откритието предизвика смут в седемгодишната ми душа.

Разказът на Пламен

Започнах да наблюдавам и усещам всякакви подобни сигнали и коментари по тази тема. Като например една реплика по адрес на вокалиста на английската поп група от 70-те „The Rubettes“, който имаше дълга коса и висок мек глас. Веднъж, докато по телевизията вървеше една тяхна песен, майка ми и баща ми подметнаха, че сигурно той е „педераст“. аз естествено ги запитах какво означава тази дума и те ми обясниха, че това е мъж, който обича мъже. Попитах какво лошо има в това. Тогава ми казаха, че това е ненормално, защото мъжете трябва да обичат само жени. Така изисквала природата и по този начин се създавали децата. Това беше поредния урок, който ми подсказа, че онова, което усещах в себе си, не беше нито правилно, нито нормално, че абсолютно всичко, свързано с възможността някой човек евентуално да е гей, е неприемливо, дори отвратително.

Много е страшно за едно малко дете да чуе, че това, което изпитва, е толкова неприемливо за родителите му. И тъй като аз бях наясно със собствените си чувства и усещания, макар още да не можех да ги нарека или обясня, бързо ги закопах дълбоко в себе си. Направих ги най-дълбоката си тайна.

Докато растях, открих перфектното бягство от истината за себе си – съсредоточих се изключително върху учението, отправяйки цялото си внимание към академичното си развитие. По този начин неизразената енергия от онова, за което дори не дръзвах да мисля, се пренасочи към учението, което пък е нещо приемливо и дори похвално. Бях отличният ученик, прекрасният син, който се справя с всички задължения и изисквания. Имах самочувствието на сериозен човек, който не си губи времето с глупости. И до голяма степен това наистина ми помогна, защото се справях отлично във всеки етап от образованието си.

В гимназията бях обграден от множество романтични двойки, все хетеросексуални, които цъфтяха от щастие. Особено ярко си спомням петъчно-съботните вечери през лятото, когато хората излизаха да се забавляват с приятелите си. Романтиката беше навсякъде около мен. А вътре в мен бушуваха страх и огромна невъзможност да живея автентично. Това бяха тежки, мъчителни дни, в които се чувствах изключително сам и опасно различен.

Когато заминах за Щатите, вече бях отработил до съвършенство този модел за справяне и го прилагах все така „успешно“. В основата му лежеше един огромен страх от това, какво биха могли да извадят

Разказът на Пламен

на повърхността едни интимни взаимоотношения. Ако се опитам да създам връзка с жена, щях да се чувствам като подлец и предател, лъжец и себе си, и нея. В същото време бях ужасен от идеята за връзка с момче, тъй като тогава вече ще трябваше да нарека нещата с истинските им имена. Тази безизходица и произтичащата от нея вътрешна самота белязаха и университетските ми години, макар отвън нещата да изглеждаха много по-другояче, тъй като не само бях отличник, но и бях обграден от прекрасни, интелигентни и красиви приятели и приятелки.

Първата стъпка към себеприемането ми се случи, когато завърших първия етап от висшето си образование и започнах да работя. След като излязох от защитената академична среда на университета, животът ми се промени. Все още можех да използвам работата си като бягство, но не със същия успех, както учението. Животът все по-настойчиво ме гледаше в очите и ме питаше: „Хей, а ти къде си?“

Бях на 25-26, когато за първи път си позволих да имам флирт с момче. Около година по-късно влязох в първата интимна връзка в целия си живот. Отношенията ми с Алан продължиха 4 години и половина, като интересното е, че през цялото това време тайно поддържах в себе си илюзията за бисексуална идентичност. Това беше една безопасна за мен „преходна“ идентичност, която обаче криех от приятеля си.

През май 2003 година майка и татко дойдоха в Щатите за дипломирането ми от школата по право. Те нямаха никаква представа, че приятелят ми Алан в действителност ми е партньор. Затова за тях беше странно, че майка му и сестра му бяха дошли специално за моето завършване.

Цялото напрежение, тежестта на тайната и опасността от нейното разбулване ме накараха да предприема първия си опит за разкриване. Проблемът беше, че аз самият не бях изцяло наясно защо искам да го направя, бях изпълнен със страх и несигурност. Намирах се в едно много объркано вътрешно състояние и все още не можех да закрепя себе си, камо ли родителите си. Ето защо не е изненадващо, че разговорът с майка ми беше объркан, смутен и общо взето тотално фиаско.

В момента, в който казах на майка си, че съм гей, усетих как една емоционална врата се хлопна между нас и тя започна да се отдалечава от мен. Стори ми се, че близостта, която бяхме имали през всичките години дотогава, се изгуби за един миг. Получих почти физическото

Разказът на Пламен

усещане за пропадане в някаква бездънна пропаст. Беше ужасяващо преживяване. Затова както ѝ го казах, така се опитах да си взема думите обратно – смотолевих, че съм бил така, но вече не съм и че всичко това е минало.

Татко не разбра за този разговор. До края на седмицата майка продължи да бъде в едно много странно състояние, но беше общителна и взе участие във всички събития, свързани с дипломирането ми. След това се върнаха в България, а аз се заех да уча за най-сериозния си изпит, от който зависеше получаването на адвокатския ми лиценз.

Две седмици след като се бяха прибрали, им се обадох по телефона. Вдигна татко. Попитах го как са и той каза, че той самият е добре, но е силно притеснен за майка ми. В момента, в който чух това, в мен се завърна същото усещане за пропадане, което ме беше обзело след онзи абсолютно неуспешен разговор. Каза още, че откакто са се върнали, тя се държи странно, не иска да говори с никого, напълно се е изолирала, не яде достатъчно, избухва в сълзи без причина и отказва да признае, че има някакъв проблем. Всичко това много ме стресна и го помолих веднага да я повика на телефона. Гласът на майка ми звучеше като на дух, като на човек, половината от когото вече не е в този свят. Никога не я бях чувал по този начин. Започнах да я разпитвам и тогава нещо в нея прещрака. В онзи момент я усетих като един язовир със страшно мътна, воняща вода, чиято стена се скъса и изведнъж всичко потече срещу мен. Започна да бълва такива невероятни, грозни думи, каквито през живота си не бях чувал абсолютно никой да отправя към мен – за това, че е имала толкова много мечти за бъдещето, а аз съм ги откраднал и унищожил. Каза много грозни неща за мен и за гей хората. Неща, които никога не искам да повтарям и които вече дори не помня.

Заяви, че е решила на никого нищо да не казва и просто да си изчезне от този свят, без никой да разбере какво се е случило. Усетих тези нейни думи като някакъв емоционален шантаж. Вбесих и си казах наум: „Тъй ли? Щом ще правиш такива глупости, аз няма да участвам в тази игра!“ А иначе спокойно я помолих да даде слушалката на татко и му казах: „Татко, майка прави това, което прави, тъй като си мисли, че аз може да съм гей.“ Въпреки че усетих шока в гласа му, той запази хладнокръвие и след като и на него наговорих, че това всъщност не било така, той ми каза: „Не се притеснявай, аз ще се погрижа за майка

Разказът на Пламен

ти. Благодаря ти, че ми каза.“ До този момент никога не бях виждал баща си в тази светлина. Винаги го бях възприемал като емоционално дистанциран човек, с когото не мога да говоря за подобни неща. Бях му безкрайно благодарен за адекватната реакция.

След този разговор аз за пръв път в живота си усетих гняв и ярост към родителите си и особено към майка си. Сега си давам сметка, че вероятно тези емоции винаги са били в мен, но никога не им бях позволявал да излязат на повърхността. Тогава реших да действам по метода на майка си – с емоционален шантаж.

На следващия ден ѝ се обадох и казах: „Майко, не мога да спра да мисля за това, което ми каза. Изключително съм притеснен и не мога да уча за изпита. Ще се проваля, няма да мога да си взема лиценза, ще ме изритат от Щатите и животът ми ще се провали.“ Това подежда като вълшебна пръчица, защото тя се мобилизира моментално. На другия ден животът се беше завърнал в гласа ѝ. Каза ми, че е добре, че вече се храни нормално и че започва да общува с хората.

Всичко това, както и връзката с първия ми приятел ми помогнаха да си дам сметка за много неща от моя вътрешен свят, на които не обръщах достатъчно внимание. Разбрах, че имам нужда да се вгледам в същността си, в начина, по който приемам и не приемам себе си; в начина, по който не си позволявам да имам пълноценни емоционални взаимоотношения; в начина, по който не отговарям на собствените си нужди, пък и на нуждите на приятеля си; в начина, по който не мога да изисквам от него да отговаря на моите нужди. Тогава започнах работата си с една прекрасна психотерапевтка тук и се включих в една интензивна група за личностно развитие. Тези действия малко по малко започнаха да ми помагат да погледна истината за себе си, за света около мен и за начина, по който аз се свързвам с него и с хората в него.

Първият ми успех всъщност беше краят на връзката ми с Алан. Когато споделих с него за предполагаемата си бисексуална идентичност, той моментално реши да се разделим. И макар че прекрасно разбирах мотивите му, същевременно ми стана ясно, че една връзка, която не може да понесе истината за някой от двамата партньори, е обречена.

Сега вече усещах, че имам едно много по-разширено поле на действие за да приема изцяло себе си. Това се случи около три месеца покъсно, през декември 2003 година, и беше едно от най-важните събития в живота ми. За първи път установих истински, дълбок контакт

Разказът на Пламен

със себе си, който ми позволи и да се освободя от прикритието на преходната бисексуална идентичност.

Няколко години по-късно, през лятото на 2006-а, се случи второто ми разкриване пред майка и татко. Този път действях напълно осъзнато и ми беше кристално ясно защо го правя. Знаех, че не желая повече да имам повърхностни отношения с родителите си, че ми е дотегнало да живея в сянка и да ги лъжа. Осъзнах, че в основата на нуждата ми да съм открит стоеше обичта ми към тях.

С тази емоционална и психическа нагласа се върнах в България. Отне ми около две седмици, за да събера кураж да започна трудния разговор. Един ден просто хванах възможността за ушите и си казах на ум: „Мечка страх, мен не страх!“

Баща ми се беше оттеглил за следобедна дрямка, майка ми и аз довършвахме обяда. Не помня точно за какво говорехме, но беше станало дума за семейство и аз споменах, че ако имам семейство, то няма да бъде „традиционно“. Майка ми ме попита какво имам предвид и тогава някак успях за втори път да изкарам думите от устата си. Част от мен очакваше тя да е била подготвена от предишния ни разговор и да го приеме по-леко, но от начина, по който реагира, изглеждаше, сякаш го преживява наново и за първи път – тъга, тревога, объркване, сълзи. Но след това разговорът потръгна по много по-различен начин. Връзката между нас остана. Това, от което най-много я заболя, беше, че толкова дълго съм държал този товар в себе си, без те да могат да ми помогнат.

Майка ми сама ме подкани да проведе разговор и с баща си, което се случи една вечер няколко дни по-късно. По същия начин аз споделих с татко, че съм гей и че това е нещо, което не искам да продължава да бъде преграда в отношенията помежду ни. У него също имаше много болка, страх и въпроси. Не си спомням какво точно ме питаха по време на този четиричасов разговор, но ясно помня, че в мен нямаше нито капчица срам, нито капчица отбранителност и няхах нуждата да се извинявам или да изкривявам нещата, така че да са по-лесни за възприемане. Вярвам, че това до голяма степен помогна и на тях да приемат нещата такива, каквито са.

На следващата сутрин се случи нещо невероятно. Първото нещо, което помня, е, че в момента, в който отворих очи, майка и татко влязоха в стаята ми, прегърнаха ме, целунаха ме и ми казаха, че ме обичат.

Разказът на Пламен

Никога, дори в най-смелите си мечти не си бях представял, че ще получа такъв отговор от тяхна страна. Което не означава, че всичко беше лесно и безпроблемно. Напротив. Но те подходиха изцяло с любов и с искрено желание сами да отговорят на страховете, съмненията и въпросите си. Това ни позволи с годините да изградим едни много по-истински, по-дълбоки и здрави взаимоотношения и днес няма тайни между нас. Една преграда, една крепостна стена се срути и сега сякаш наваксваме всичко онова, което тя не ни беше позволила да имаме.

Беше юни 2009-а, когато майка ми се обади по телефона и ми каза: „Дай ми информация кога ще бъде парадът, защото искам да отида.“ Не можах да повярвам на ушите си! Попитах я откъде се е появил този луд мерак и тя отговори, че е станала свидетел на някаква ужасна улична демонстрация на хора, които са против прайда, защото бил извратен и отвратителен. „За мен те са извратените и отвратителните, затова ще отида да се противопоставя на това, което видях!“ Много се зарадвах на тази реакция и бях изключително горд с майка си. Поразително беше колко дълъг път беше извървяла само за три години.

Оттогава усещам у нея много силно желание да помага на други ЛГБТ хора и на техните родители. Прави го винаги, когато има възможност.

Преди онзи така важен разговор с родителите си бях ходил до офиса на „Джемини“ и бях взел всички брошури и книги по темата, които оставих на майка и татко. Един ден майка ми решила да отиде до „Джемини“ и влизайки във входа на сградата, станала свидетел на следната картинка – някаква женица, очевидно попитала за офиса на организацията, била нападната вербално от портиера, който ѝ крещял и я нагрубявал с всякакви отвратителни думи. Виждайки това, майка ми, която иначе е дребничка, се превърнала в някакъв ураган и яростно му запушила устата. Каза ми: „Ако носех пистолет в себе си, щях да го застрелям!“ После хванала женицата под ръка, завела я в парка пред НДК и ѝ казала: „Аз имам едни книжки вкъщи. Ей сега ще ви ги донеса.“ Отишла до вкъщи, взела абсолютно всичко, което аз ѝ оставих, и го занесла на тази жена, която била дошла чак от провинцията, за да говори за дъщеря си.

Другата изненада за мен беше едно видеоинтервю, което майка и татко дадоха за предишен проект на „Действие“. В него татко каза неща, които никога не ми беше казвал лично, и думите му ме трогна-

Разказът на Пламен

ха дълбоко. Ако дотогава имах някакви колебания относно степента, в която ме приема, то след като чух думите и интонацията му, всички мои съмнения се изпариха и ми стана ясно, че и той говори с изключително много любов и приемане.

Нямам никакво съмнение, че родителите ми искат да имам максимално пълен, богат, смислен и пълноценен живот. Дотолкова доколкото една истинска, солидна връзка би допринесла за това, те биха били искрено щастливи за мен. И съм сигурен, че тайничко очакват да им съобща някоя добра новина.

Други тематични заглавия

Двоен гид за лесбийки и гей мъже и техните родители

Мери Борек, изд. Вирга (2001)

Истината за хомосексуалността

Франсис М. Мондаймър, изд. Планета-3 (2002)

Мъртвите момчета не могат да танцуват: Сексуална ориентация, мъжественост и самоубийство

Мишел Доре, Симон Л. Лажьонес, изд. Hermes Publishing Ltd. Canada (2005)

Размисли по гей-въпроса

Дидие Ерибон, изд. Факел експрес (2001)

Онлайн ресурси

www.razkrivane.org

Сайтът е виртуална версия на настоящия сборник. В него всеки може да публикува своя собствен разказ и по този начин да помогне на други, минаваши по неговия път.

www.deystvie.org

Освен информация за дейността на организацията и актуални новини в сайта на "Действие" са събрани полезни ресурси в помощ на ЛГБТ хората и техните близки.

stalik.wordpress.com

В своя блог Радослав Стоянов – Stalik предлага изчерпателна информация за всички аспекти на сексуалната ориентация, половата идентичност и борбата със заблудите.

www.qfiles.net

Богата библиографска картотека на литературата, занимаваща се с ЛГБТ хората.

Полезни контакти

Д-р Румен Бостанджиев, сексолог и психотерапевт с дългогодишна практика с ЛГБТ хора и техните родители

Адрес: София 1680, бул. Дойран №9, вх. Б, ет. 7;

Тел.: 0888 924 369; Ел. поща: sexology.bostandjiev@gmail.com

Д-р Даниела Тодорова-Папанчева, психолог и психотерапевт, който вече една година води групи за подкрепа и взаимопомощ на ЛГБТ младежи

Адрес: София, ул. Гладстон №17; Тел.: 0889 380 165; Ел. поща: daniela_lt1@yahoo.com